

Oulunkylän yhteiskoulun lukion
opinto-opas
2018-2019

Sisältö

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU	4
Puhelinnumerot	4
Lukion opettajat	5
Ryhmänohjaajat	7
LUKUVUOSI 2018 - 2019	8
Lukuvuosi 2018 – 2019	8
Oppituntien ajat	9
uusintakuulustelut	11
luokattoman lukion keskeisiä piirteitä	12
suoritusohjeet	14
OPISKELUN ARVIOINTI	17
YLIOPILASTUTKINTO	20
SYKSYN 2018 KOEPÄIVÄT	24
KEVÄÄN 2019 KOEPÄIVÄT	25
KOULUN MUU TOIMINTA	26
Järjestyssäännöt	32
KURSSISELOSTEET	35
OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2018 – 2019	79
Lukion kokeisiin liittyviä ohjeita	82

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU

Siltavoudintie 24

00640 Helsinki

vaihde/kanslia 09 7206 730

fax 09 7206 7360

sähköposti: oyk@oulunkylanyhteiskoulu.fi

kotisivut: www.oulunkylanyhteiskoulu.fi

PUHELINNUMEROT

Rehtori Mirva Lindström	09 7206 7333
Vararehtori Altti Pikkarainen	09 7206 7331
Koulusihteeri Päivi Palola	09 7206 730
Opettajat	09 7206 7335
Opettajat (uusi puoli)	09 7206 7341
Opinto-ohjaaja Kirsi Nousiainen	09 7206 7337
Erityisopettaja Auli Peltola	09 7206 7344
Terveystieteiden opettaja Anne Sorvari	050 310 5632 (anne.sorvari@hel.fi)
Psykologi Pekka Holopainen	72067353/050 540 8664
Kuraattori Liisa Stähle	0972067338
Kouluisäntä Eemil Hallikas	040 7209831

ASIAA OPETTAJILLE TAI KANSLIAAN?

Opettajat ovat parhaiten tavoitettavissa ennen oppituntien alkua tai heti tuntien päätyttyä. Opettajien sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@oulunkylanyhteiskoulu.fi (poikkeukset opettajaluettelossa)

LUKION OPETTAJAT

Ala-aho Matti	fysiikka	ALA
Arajärvi Maaret	englanti	ARA
Collin Jenni	äidinkieli ja kirjallisuus	COL
Forsell Ida	kemia	FOR
Hankala-Perttula Päivi	ranska (1. jakso)	HAN
Harju Eeva	ruotsi	HAR
Holma Arja	kuvataide	HOL
Huhtala Hannu	fysiikka, tietotekniikka	HUH
Hyttinen Tuomas	historia, yhteiskuntaoppi	HYS
Ikonen Niina	saksa	IKO
Kaasinen Oona	matematiikka	KA
Kauranen Jorma	liikunta, terveystieto	KAU
Kinnunen Alekski	kuvataide	KIN
Koskela Emmi	maantiede, biologia	KOS
Kurki-Mäkelin Marjo	tekstiilityö	KUR
Kähkönen Taina	ruotsi	KÄH
Käkelä Keijo	englanti	KÄK
Lahtinen Anne	liikunta, terveystieto	LAH
Lehtonen Jussi	matematiikka, kurssivalinnat, (lukujärjestykset)	LEH
Maso Auli	kemia	MAS
Mikander Milla	matematiikka	MIK
Mäkinen Satu	äidinkieli ja kirjallisuus, teatteritaide	MÄS

Ulpu Vuori 17d

Männynväli Tiina	englanti	MÄN
Naukkarinen Mikko	terveystieto	NAV
Nevala Riitta	kotitalous	NER
Nousiainen Kirsi	opinto-ohjaus	NOU
Ojalehto Lauri	filosofia, elämäkatsomustieto	OJA
Paakkanen Melissa	historia, yhteiskuntaoppi	PAM
Pellinen Elisabet	uskonto	PEE
Peltola Auli	erityisopettaja	PEL
Piirainen Pirjo	ruotsi, saksa	PII
Putansuu Jukka	äidinkieli ja kirjallisuus	PUT
Råfols Juan	espanja	RAF
Raitala Eija	ranska	RAI
Rajakylä Mikko	kemia	RAJ
Salminen Salla	psykologia	SAS
Salminen Timo	matematiikka	SAL
Sippu Juha	musiikki	SIP
Sturén Anu	ruotsi	STU
Tapper Mikko	historia, yhteiskuntaoppi	TAP
Wackström Kati	liikunta, terveystieto	WAC
Welling Petteri	biologia, maantiede	WEL

RYHMÄNOHJAAJAT

18A	Piirainen Pirjo	17A	Raitala Eija	16A	Salminen Timo
18B	Ikonen Niina	17B	Welling Petteri	16B	Ala-aho Matti
18C	Mäkinen Satu	17C	Wackström Kati	16C	Collin Jenni
18D	Maso Auli	17D	Käkelä Keijo	16D	Tapper Mikko
				15A	Nousiainen Kirsi

Lukuvuosi 2018 - 2019

LUKUVUOSI 2018 – 2019

Syyslukukausi 9.8.2018 (to) - 21.12.2018 (pe)

Syysloma vk 42, 15.10.2018 (ma) - 19.10.2018 (pe)

Vapaa itsenäisyyspäivä 6.12.2018 (to)

Koulukohtainen vapaa 7.12.2018 (pe)

Joululoma 22.12.2018 (la) - 6.1.2019 (su)

Kevätlukukausi 7.1.2018 (ma) - 1.6.2019 (la)

Koulukohtainen työpäivä 12.1.2019 (la)

Talviloma vk 8, 18.2.2019 (ma) - 22.2.2019 (pe)

Pääsiäisloma 19.4.2019 (pe) - 22.4.2019 (ma)

Vapaa helatorstai 30.5.2019

JAKSOT

I jakso	9.8. - 1.10.2018	arviontiviikko ma 24.9. - ma 1.10.2018
II jakso	2.10. - 28.11.2018	arviontiviikko ke 21.11. - ke 28.11.2018
III jakso	29.11.2018 - 5.2.2019	arviontiviikko ti 29.1. - ti 5.2.2019
IV jakso	6.2. - 4.4.2019	arviontiviikko to 28.3. - to 4.4.2019
V jakso	5.4. - 1.6.2019	arviontiviikko ke 22.5. - ke 29.5.2019

LUKION KOEPALAUTUKSET KLO 13-15:20

1. ti 9.10.2018
2. ma 10.12.1018
3. ti 12.2.2019
4. ma 15.4.2019
5. pe 31.5.2019 (klo 9.00-11:20)

OPPITUNTIEN AJAT

KOULUPÄIVÄ

Koulun ulko-ovet avataan klo 7.30 ja suljetaan klo 16.00.

Pakollinen ryhmänohjaajan tuokio joka keskiviikko klo 12.55-13.10

Maanantai, tiistai, torstai ja perjantai

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.40	Välitunti	
9.40-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavuksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
		Oppitunti 3 11.05-12.20
	Oppitunti 3 11.40-12.55	
		Ruokailu 12.20-13.00
	Välitunti 12.55-13.05	
13.05-14.20	Oppitunti 4	
14.20-14.25	Välitunti	
14.25-15.40	Oppitunti 5	

Keskiviikko

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.45	Tiedotusvälitunti	
9.45-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavauksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
	Oppitunti 3 11.40-12.55	Oppitunti 3 11.05-12.20
		Ruokailu 12.20-12.55
12.55-13.10	Ryhmänohjaajan tuokio	
13.10-13.15	Välitunti	
13.15-14.30	Oppitunti 4	
14.30-15.45	Oppitunti 5	

TUNTIKAAVIO

	MA	TI	KE	TO	PE
8.15-9.30	1	2	7	1	2
9.40-11.00	4	3	6	4	3
11.05-12.20					
11.40-12.55	6	5	3	5	5
13.05-14.20	7	4	2	6	7
14.25-15.40	-	1	-	8/9	-

Tuntikaaviosta näet minä päivinä ja mihin aikaan pidetään oppitunnit, jotka on sijoitettu kurssitarjottimen palkkeihin. Esim. 1. palkin oppitunnit ovat maanantaisin klo 8.15-9.30, tiistaisin klo 14.25-15.40 sekä torstaisin klo 8.15-9.30.

UUSINTAKUULUSTELUT

31.10.2018 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

16.1.2019 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

6.3.2019 klo 14.30, hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta

8.5.2019 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

10.6.2019 klo 9.00, hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta

Uusintakuulusteluihin ilmoittaudutaan kansliasta saatavalla lomakkeella viimeistään kuulustelua edeltävänä keskiviikkona. Kesän kuulusteluihin pitää ilmoittautua viimeistään perjantaina 31.5.2019 Ilmoittautumislomake palautetaan kansliaan kirjekuoressa, johon kirjoitetaan opettajan nimi, kurssi sekä oma nimi. Aikaa yhden kokeen suorittamiseen on kolme tuntia, kahden kokeen neljä tuntia.

LUOKATTOMAN LUKION KESKEISIÄ PIIRTEITÄ

JAKSOLUKUJÄRJESTELMÄ

Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi jakso on keskimäärin seitsemän ja puolen viikon pituinen.

KOEVIKKO

Kurssikokeet pidetään jakson viimeisellä viikolla. Niiden suoritukseen on varattu yleensä kolme tuntia. Kokeet alkavat klo 9.30. Kokeesta voi poistua aikaisintaan tunnin kuluttua. Jos sinulla on kaksi koetta samana päivänä, sovi opettajasi kanssa erityisjärjestelyistä etukäteen. Joitakin kokeita on mahdollisesti myös koeviikon ulkopuolella. Kokeet palautetaan noin viikon kuluttua koeviikon viimeisestä päivästä.

KURSSIMUOTOISUUS

Oppiaineen sisällöt on ryhmitelty kurseiksi. Kurssien kesto on keskimäärin 18-19x75 minuutin oppituntia. Kurssien tavoitteet, sisällöt, suoritusohjeet ja arviointi esitetään tässä oppaassa kurssi-selosteiden yhteydessä.

KURSSITARJOTIN

Kurssitarjotin on perustyöjärjestys, johon on merkitty kaikki lukuvuoden aikana tarjottavat kurssit. Se on laadittu opiskelijoiden keväällä antamien esivalintojen pohjalta. Kurssitarjotin on opiskelijan oman opinto-ohjelman suunnittelun perusta. Kussakin jaksossa toteutettavat kurssit on järjestetty ns. palkkeihin. Samaan palkkiin sijoitetut kurssit opetetaan siis samalla oppitunnilla, joten voit valita palkista yleensä yhden kurssin. Jos esim. valitset kurssisi kuudesta palkista/jakso, viikkotuntimääräsi tulee olemaan noin kahdeksantoista 75 minuutin oppituntia. Pakolliset kurssit kannattaa valita suosituksen mukaisesti (ks. kurssiselosteet)

TUNTIKAAVIO JA TYÖJÄRJESTYS

Tuntikaaviosta ilmenee, millä tunnilla eri palkeissa olevat kurssit pidetään viikon aikana. Jokaista kurssia opiskellaan pääsääntöisesti siis kolme 75 minuutin oppituntia viikossa. Tuntikaavion avulla

voit laatia itsellesi koko lukuvuoden työjärjestyksen jo silloin, kun valitset kurseja kurssitarjottimelta.

PAKOLLISET KURSSIT

Lyhyen matematiikan valinneiden tulee suorittaa lukion aikana pakollisia kurseja vähintään 47 ja pitkän matematiikan valinneiden 51 kurssia. Pakollisiin kurseihin on koottu kunkin oppiaineen keskeisin sisältö.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Syventävät kurssit ovat pääasiassa pakollisiin kurseihin liittyviä jatkokurseja. Syventäviä kurseja sinun täytyy suorittaa lukion aikana vähintään 10. Voit valita syventävät kurssit kiinnostuksesi mukaan. B2- ja B3-kielissä on pelkästään syventäviä kurseja.

PAIKALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Valtakunnallisten syventävien kurssien lisäksi on myös paikallisia syventäviä kurseja, jotka ovat myös pakollisiin liittyviä jatkokurseja (ks. arviointi).

PAIKALLISET SOVELTAVAT KURSSIT

Nämä ovat paikallisia kurseja, joita

pyritään toteuttamaan opiskelijoiden osoittaman kiinnostuksen mukaan. Kurssit eivät välttämättä liity pakollisiin oppiaineisiin, vaan ne voivat sisältää aineksia eri oppiaineista, olla harrastekurseja tai ammatillisesti suuntautuneita kurseja. Muualla suoritettavat kurssit luetaan yleensä soveltavien kurssien joukkoon.

VERKKOKURSSIT JA MUUALLA SUORITETUT OPINNOT

Sovi aina kurssisuorituksista ennakoon rehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa. kts. verkkolukio.fi

OHJAUSRYHMÄ

Lukiossa luokkaa vastaa ohjausryhmä. Se kokoontuu ohjaustuokioon keski- viikkoisin klo 12.55-13.10 ryhmänohjaajan johdolla. Näissä tilaisuuksissa annetaan yleisinformaatiota, jaetaan tiedotteita, selvitetään käytännön toimintatapoja koulussa, viritellään ryhmähenkeä ja edistetään opiskelun sujumista. Osallistuminen ryhmänohjaustuokioon on osa opinto-ohjausta ja siten pakollinen.

RYHMÄNOHJAAJA

Ryhmänohjaaja huolehtii ryhmänsä ryhmäytymisestä, vastaa opiskelijoiden

etenemisen seurannasta ja tiedottamisesta sekä yhteydenpidosta vanhempiin.

SUORITUSOHJEET

LUKION OPPIMÄÄRÄ

Lukion oppimäärä koostuu pakollisista, syventävistä ja soveltavista kursseista, joita täytyy suorittaa yhteensä vähintään 75 kurssia. Huom! Ylioppilastutkintotodistusta ei voi saada, ennen kuin 75 kurssia on koossa.

OPISKELUAIKA

Lukion oppimäärän suorittamiseen kuluu täysipäiväisesti opiskellen kolme lukuvuotta. Kurssimääräksi vuosittain suositellaan 30 + 30 + 15 kurssia. Opinto-ohjelmaasi tulisi sisältyä tällöin keskimäärin 6 kurssia/jakso.

OPETUKSEEN OSALLISTUMINEN

Lukion suorittaminen edellyttää, että osallistut säännöllisesti valitsemiesi kursien opiskeluun. Opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta, jos opiskelijalla on yli kolme tuntia selvittämättömiä

poissaoloja. Lukuvuoden aikana voi olla poissa opetuksesta rehtorin luvalla perustellusta syystä yhden jakson ajan. Lukio-opinnot voi keskeyttää korkeintaan yhden lukuvuoden ajaksi menettämättä opinto-oikeutta. Lupa näihin tulee anoa kirjallisena, jossa on huoltajan allekirjoitus.

POISSAOLOT

Yksittäisen tunnin poissaoloon luvantaa ko. aineen opettaja, enintään kolmeksi päiväksi ryhmänohjaaja ja pidemmäksi ajaksi rehtori. Mikäli et ole pystynyt pyytämään lupaa etukäteen (esim. sairaustapaus), anna siitä välittömästi selvitys opettajillesi. Sairautstapauksissa selvityksessä täytyy olla terveydenhoitajan, sairaanhoitajan tai lääkärin allekirjoitus. Poissaolot selvitetään Wilman kautta. Vanhemmat voivat seurata poissaolomero-

kintöjä Wilmasta ja selvittää poissaolon syyn kohdassa Huomautukset.

OPINTO-OHJELMA

Jokainen opiskelija suunnittelee oman opinto-ohjelmansa koko lukuvuodelle kurssitarjottimen pohjalta. Työmäärän tasainen jakautuminen, ylioppilaskirjoitukset sekä jatko-opintosuunnitelmat ovat tärkeitä näkökulmia opinto-ohjelman suunnittelussa. Yleisohje: opinto-ohjelmaa laatiessasi valitse ensin sellaiset kurssit, joita tarjotaan vain kerran tai kaksi kertaa lukuvuoden aikana ja katso, että saat pakolliset kurssit opiskeltua ajoissa.

VALINTOJEN JA MUUTOSTEN TEKEMINEN

Omat kurssi-/opetusryhmävalinnat syötetään itse Wilmaan. Valintaohjelma näyttää, kuinka monta opiskelijaa ryhmään on ilmoittautunut ja milloin ryhmä on täynnä. Ryhmän maksimikooksi on yleisimmin määritelty 35 tai 28 opiskelijaa. Mikäli et mahdu valitsemallesi kurssille, mieli voisitko valita jonkin muun kurssin samasta palkista tai ota yhteyttä kurssin opettajaan. Tarpeen vaatiessa voit käydä tekemässä vähäisiä muutoksia kursseihisi lukuvuoden ede-

tessä (esim. ryhmästä toiseen siirtymien). Opinto-ohjelman muuttaminen ja kurssimäärän mahdollista vähentämistä aiheuttavat muutokset täytyy tehdä opinto-ohjaajan luona.

OPISKELURYHMÄN VARMISTAMINEN

Lopullinen opiskelupaikan varmistaminen tapahtuu kurssin ensimmäisellä tunnilla. Ilmoitus opettajalle on välttämätön, mikäli olet estynyt saapumasta ensimmäiselle oppitunnille.

KURSSIN SUORITTAMINEN

Kurssien suorittamisjärjestyksestä on annettu ohjeet kunkin oppiaineen esittelyn yhteydessä tässä oppaassa. Mikäli haluat poiketa annetuista ohjeista, neuvottele ao. opettajan kanssa. Samoin, jos haluat suorittaa samanaikaisesti kaksi kurssia, sovi opettajien kanssa asiasta hyvissä ajoin.

KURSSIN KESKEYTTÄMINEN

Mikäli joudut keskeyttämään aloittamasi kurssin, sinun tulee viipymättä ottaa yhteys opinto-ohjaajaan sekä ilmoittaa keskeyttämisestä kyseisen kurssin opettajalle. Silloin kurssi jätetään arvostelematta.

KURSSIN SUORITTAMINEN ITSENÄISESTI

Kursseja voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen. Tällöin sinun tulee etukäteen sopia ko. opettajan kanssa vaadittavista suorituksista sekä laatia kirjallinen suunnitelma ja aikataulu rehtorin hyväksyttäväksi. Tätä varten on erityinen lomake, jonka saa koulun kansliasta. Kursseja voit suorittaa itsenäisesti joko kokonaan tai osittain opetukseen osallistumatta, mikäli se on perustellusta syystä tarkoituksenmukaista. Tällöin sinun tulee keskustella opettajan kanssa asiaan liittyvistä menettelytavoista. Taito- ja taideaineiden kursseja sen sijaan et voi suorittaa opetukseen osallistumatta. Sama koskee useimpien aineiden ensimmäisiä kursseja. Itsenäisesti suoritettavat kurssit on aina tehtävä omassa koulussa. Itsenäisesti opiskeltu kurssi täytyy aina tulla hyväksytysti suoritetuksi (vähintään arvosana 5); muuten siitä ei saa mitään merkintää.

MUISSA OPPILAITOKSISSA SUORITETUT KURSSIT

Jos muissa oppilaitoksissa (esim. kesälukio, kesäyliopisto, aikuislukio, ammattioppilaitos) suorittamasi kurssit vastaavat

tavoitteiltaan, laajuudeltaan ja vaativuudeltaan koulumme opetussuunnitelman mukaisia kursseja, ne voidaan hyväksyä kurssin suorituksiksi. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen kurssien hyväksymisestä päättää ko. aineen opettaja yhdessä rehtorin kanssa. Tarkista asia aina etukäteen rehtorilta. Tarvittaessa sinulta voidaan edellyttää myös lisäsuorituksia. Kurssin arviointi perustuu tässä tapauksessa ko. oppilaitoksen arviointiin sekä omassa lukiossa vaadittaviin lisäsuorituksiin. Toisessa oppilaitoksessa suoritettu kurssi edellyttää aina opetukseen osallistumista ja hyväksytyä suoritusta (arvosana vähintään 5).

HYLÄTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hylätyn arvosanan voit korottaa osallistumalla kokeeseen uusintakuulustelupäivinä tai käymällä kurssin kokonaan uudelleen.

HYVÄKSYTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hyväksytyä kurssisuoritusta voit korottaa joko hyväksytyjen arvosanojen uusintapäivinä tai käymällä kurssin uudelleen. Parempi arvosana jää voimaan.

OPISKELUN ARVIOINTI

Antti Zitting 17d

KURSSIN ARVIOINTI

Kurssit arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10) tai suoritusmerkinnällä (suoritettu = S). Mikäli kurssi on kesken esim. osasuorituksen puuttumisen vuoksi, siitä annetaan K-merkintä. Arvosanat ovat nähtävissä Wilmassa.

Paikalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin tai suoritusmerkinnällä. Arviointitapa tulee esille kunkin oppiaineen koh-

dalla tässä oppaassa. Annettua arvosanaa ei kuitenkaan lasketa siihen keskiarvoon, jonka mukaan ko. oppiaineen päättöarvosana määräytyy. Koulukohtainen syventävä kurssi voi vain korottaa oppiaineen päättöarvosanaa opettajan harkinnan mukaan. Mikäli paikallisesta syventävästä tai soveltavasta kurssista tulee arvosana 4, se ei laskeudu kokonaiskurssimäärään. Soveltavat kurssit arvioidaan yleensä suoritusmerkinnällä. Kurssien arvioinnista kerrotaan yksityiskohtaisesti kurssiselos-

teissa ja kurssien alussa ensimmäisellä oppitunnilla.

K-MERKINNÄN SUORITTAMINEN

K-merkinnän aiheuttavia puuttuvia osasuorituksia voivat olla esim. sanako-keet, kirjoitelma, tutkielma, esitelmä tai loppukoe. Opettaja merkitsee Wilmaan puuttuvat suoritukset. Jotta kurssista voisi antaa arvosanan, nämä osasuoritukset on hoidettava kuntoon seuraavan jakson aikana. Työt ja kirjoitelmat on palautettava koeviikkoon mennessä ja loppukoe on tehtävä viimeistään seuraavassa uusintakuulustelussa. Muussa tapauksessa kurssin osasuoritukset mitätöityvät eikä kurssista jää mitään merkintää todistukseen.

POISSAOLOJEN VAIKUTUS

Kaikki poissaolot vaikuttavat kurssi-arvosanaan alentavasti, jollei opiskelija selvitä niitä hyväksytysti ja korvaa poissaolotuntejaan annetuilla tehtävillä. Mikäli poissaoloja on ilman hyväksyttäviä syitä enemmän kuin kolme oppituntia, opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta.

OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI

Oppiaineen oppimäärä muodostuu pakollisista ja syventävistä sekä niihin läheisesti liittyvistä soveltavista kursseista. Opiskelijan on suoritettava vähintään 2/3 opinto-ohjelmansa mukaisista oppiaineen oppimäärän pakollisista ja syventävistä kursseista hyväksytysti (arvosana vähintään 5). Tällöin jokainen opiskeltu pakollinen ja syventävä kurssi on mukana oppiaineen arvosanassa. Oppimäärän päättöarvosana muodostuu pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien aritmeettisesta keskiarvosta. Oppiaineisiin läheisesti liittyvät paikalliset syventävät ja soveltavat kurssit voivat vaikuttaa arvosanaan lisänäyttönä (ks. kurssiselosteet). Mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opiskelun päättövaiheessa kurssi-arvosanojen keskiarvon perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat, ko. opettajat voivat myös korottaa oppiaineen arvosanaa. Loppuarvosanaa voit myös korottaa abeille järjestettävissä korotustenteissä, jotka ovat kirjallisia, suullisia tai molempia.

NUMEROIN ARVIOITAVAT OPPIAINEIDEN OPPIMÄÄRÄT

Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä.

Mikäli opiskelija pyytää, hän saa suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Mikäli haluat päättötodistukseen ko. oppiaineista suoritusmerkinnän, ilmoita siitä kirjallisesti erillisellä lomakkeella kansli-
aan pe 26.4. mennessä. Päättötodistuksen numeroarvosanaa ei voi muuttaa suoritusmerkinnäksi, eikä suoritusmerkintää numeroarvosanaksi virallisen todistuksen antopäivän jälkeen.

LUKION OPPIMÄÄRÄN SUORITUS

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppi-

neiden oppimäärät hyväksytysti ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täyttyy. Lukion oppimäärässä ovat mukana kaikki arvioidut kurssit; mitään kurssi-arvosanaa ei jälkikäteen voi enää poistaa.

ARVIOINNIN UUSIMINEN JA OIKAISU

”Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista. Pyyntö tehdään rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.” (lukioasetus 13.§ 1.mom.) Uuteen arviointiin tyytymätön voi pyytää arviointiin oikaisua aluehallintovirastosta (lukioasetus 13.§ 2.mom.)

LUKION PÄÄTTÖTODISTUS

Syksyllä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset lokakuun loppuun mennessä. Keväällä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset kuntoon huhtikuun loppuun mennessä. Lukion päättötodistus on ehtona ylioppilastutkintotodistuksen saamiselle.

YLIOPPILASTUTKINTO

TUTKINNON RAKENNE

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe on kaikille pakollinen. Kolme muuta pakollista koetta kokelas valitsee ryhmästä, johon kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Pakollisten kokeiden lisäksi kokelas voi osallistua yhteen tai

useampaan ylimääräiseen kokeeseen. Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä voi valita joko pitkän tai lyhyen (ruotsissa keskipitkän) oppimäärän kokeen riippumatta siitä, mitä oppimääriä näissä aineissa on opiskeltu. Kuitenkin ainakin yhdessä edellä mainituista aineista on suoritettava pitkän oppimäärän mukainen koe (A-taso). Yhdellä tutkintokerralla järjestetään

Jenna Snellman 17d

kaksi reaaliaineiden koepäivää. Koeaineryhmät ovat: psykologian, filosofian, historian, fysiikan ja biologian kokeet sekä evankelis-luterilaisen uskonnon, ortodoksisen uskonnon, elämänskatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet. Koeaineryhmien koepäivät vaihtelevat eri tutkintokerroilla. Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeet. Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun painotetun pistesumman perusteella.

OSALLISTUMISOIKEUS

Osallistumisoikeuden yksittäiseen kokeeseen saa, kun asianomaisen aineen pakolliset kurssit on opiskeltu ennen kirjallista koetta. Vieraan kielen lyhyeen oppimäärään perustuvaan kokeeseen pääsee, kun kokelas on opiskellut vähintään kolme kurssia. Reaaliaineen kokeeseen on oikeus osallistua, kun kokelas

on opiskellut pakolliset kurssit aineessa, johon hän osallistuu. Suositeltavaa on kuitenkin opiskella ainakin valtakunnalliset syventävät kurssit, koska kokeet laaditaan pakollisten ja syventävien kurssien oppimäärien pohjalta.

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Tutkinnon voi aloittaa joko syksyllä tai keväällä. Tutkinnon voi hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan. Hylätyn kokeen saa uusia kahdesti. Hylätty pakollinen koe on uusittava kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Siis, jos tulet hylätyksi jossakin kokeessa esim. 3. tutkintokerralla, saat vielä kaksi uusintamahdollisuutta, jotka täytyy käyttää kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Hylättyä koetta uusittaessa voi muuttaa kokeen tasoa (edellyttäen, että yhden A-tason vaatimus toteutuu). Hyväksytyyn kokeeseen saa uusia kerran (ilman aikarajoitusta). Tutkintoa voi myöhemmin ilman aikarajoitusta myös täydentää aineilla, joihin ei ole aikaisemmin osallistunut. Tutkintoa voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella.

SÄHKÖINEN TUTKINTO

Ylioppilastutkintoa on sähköistetty syksystä 2016 lähtien. Keväällä 2019 kaikki kokeet ovat sähköisiä

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen syksyn tutkintoon tapahtuu kesäkuun 5. päivään mennessä ja kevään tutkintoon marraskuun 23. päivään mennessä (ylioppilastutkintolautakunnan määräys). Ilmoittautuminen yo-tutkintoon tehdään Wilmassa. Opiskelija tulostaa ilmoittautumislomakkeen, allekirjoittaa ja palauttaa sen henkilökohtaisesti opinto-ohjaajalle. Opinto-ohjaaja tarkistaa ja hyväksyy sen. Erityisjärjestelyhakemukset tulee jättää pe 9.11. tai pe 12.4. mennessä. Tutkintoon on ilmoitauduttava joka kerta erikseen.

Ilmoittautuminen on sitova. Koe katsotaan hylätyksi, jos ilmoittautunut jää saapumatta ilman ylioppilastutkintolautakunnan hyväksymää syytä. Ylioppilastutkintolautakunta perii ilmoittautuneilta perusmaksua 14 € ja lisäksi kultakin kokeelta erikseen 28 €. Viitepankkisiirrot postitetaan kokeeseen osallistuville ilmoittautumisen jälkeen.

TARKISTUSARVOSTELU

Tulosten saavuttua kokelaalla on mahdollisuus opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksensa arvosteluperusteet. Jos kokelas tästä huolimatta on tyytymätön kokeensa arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemuksessa on esitettävä yksilöity pyyntö tarkistuksesta. Se tulee jättää rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Tarkistusarvostelun suorittamisesta peritään maksu.

TIEDOTTAMINEN

Lukuvuoden aikana järjestetään tiedotustilaisuuksia ja ohjausta ylioppilaskirjoitukseen osallistuville. Myös prelinääreistä, kuunteluharjoituksista ja kertaustilaisuuksista tiedotetaan erikseen.

NIMEN JULKISTAMINEN

Mikäli et halua nimeäsi tiedotusvälineissä julkaistaviin uusien ylioppilaiden luetteloihin, ilmoita siitä kirjallisesti kansliaan ennen yo-kirjoitukseen osallistumista.

Piltvi Kyrö 17b

Syksyn 2018 koepäivät

KIRJALLISET KOKEET

pe 17.9.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 19.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, saksa, ranska, venäjä, espanja
pe 21.9.	uskonto, elämänskatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
ma 24.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
ti 25.9.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidonkoe, suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 27.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
pe 28.9.	psykologia, filosofia, historia, historia, fysiikka, biologia
ma 1.10.	matematiikka, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (paperilla)
ke 3.10.	saamen äidinkielen koe

Kevään 2019 koepäivät

KIRJALLISET KOKEET

ti 12.3.	äidinkieli, suomi ja ruotsi, lukutaidon koe suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 14.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
pe 15.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 18.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 20.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä
pe 22.3.	äidinkieli, suomi ja ruotsi, kirjoitustaidon koe
ma 25.3.	saamen äidinkielen koe
ti 26.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 28.3.	uskonto, elämänskatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

sähköisessä kielikokeessa kuullun ymmärtämisen osuus sisältyy kirjalliseen kokeeseen

KOULUN MUU TOIMINTA

JOHTOKUNTA

Lukiolla ja yläkoululla on yhteinen johtokunta, jonka Oulunkylän Yhteiskoulun Kannatusyhdistys ry:n hallitus on nimittänyt. Johtokunnan tehtävänä on mm. hyväksyä koulun toimintasuunnitelma, tukea koulun kasvatus- ja opetustyötä, edistää koulun työrauhaa sekä ylläpitää kodin ja koulun yhteistyötä. Johtokunnan puheenjohtajana toimii Urpo Nieminen ja sihteerinä Mirva Lindström. Halutessaan vaikuttaa asioihin vanhemmat voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä johtokuntaan.

OPISKELIJAKUNTA

Lukiolain mukaan lukiossa on opiskelijakunta, johon kuuluvat kaikki lukion opiskelijat. Opiskelijakunnan toimihenkilöt valitaan opiskelijakunnan syyskokouksessa. Hallitus kokoontuu säännöllisesti pohtimaan koulun toimintaan liittyviä asioita ja kutsuu tarvittaessa opiskelija-

kunnan koolle keskustelemaan yhteisistä asioista. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä. Opiskelijakunta voi järjestää juhlia ja teemapäiviä, vapaata harrastustoimintaa sekä tehdä ehdotuksia muissa koulua koskevissa asioissa. Opiskelijakunta voi tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja esim. koulun järjestyssäännöistä, opetussuunnitelmasta, oppikirjoista sekä opetusväline- ja kirjahankinnoista. Tule aktiivisesti mukaan!

TUTORTOIMINTA

Opiskelijatutorit perehdyttävät uudet lukiolaiset lukio-opiskeluun ja koulun käytäntöihin. Heidän tehtävänä on neuvoa ja opastaa etenkin koulun aloitusvaiheessa, tiedottaa ajankohtaisista asioista sekä järjestää yhteisiä tapahtumia tutustumisen ja koulutyön keventämisen merkeissä.

YMPÄRISTÖRYHMÄ

Koulussa toimii sekä peruskoulun että lukion ympäristöryhmät, joihin kuuluu opiskelijoita eri luokka-asteilta. Lukion ympäristöryhmän tehtävänä on edistää kestävä kehityksen mukaista toimintaa koulussa. Ympäristöryhmä pyrkii vaikuttamaan koulun fyysisen ympäristön viihtyisyyteen ja kehittää koulun toimintakulttuuria sekä sosiaalisesti että ekologisesti kestävämpään suuntaan. Kaikki ympäristöasioista kiinnostuneet lukiolaiset voivat osallistua ympäristöryhmän toimintaan. Tavoitteena on, että jokaisella lukioyryhmällä olisi ympäristöryhmässä 1-2 edustajaa, jotka tuovat opiskelijoiden ympäristöasioita koskevat näkemykset ympäristöryhmän tietoon. Osallistumalla aktiivisesti ympäristöryhmän toimintaan opiskelija voi saada yhden lukiokurssin. Ympäristöryhmä tekee ehdotuksia, antaa lausuntoja, järjestää tempauksia sekä rakentaa omalla toiminnallaan parempaa maailmaa Oulunkylän yhteiskoulussa. Osallistu ja vaikuta!

OPINTO-OHJAUS

Sinulla on mahdollisuus saada opinto-ohjaajan neuvontaa koko lukion ajan.

Voit saada apua lukio-opiskeluun, jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä sekä oppitunneilla että henkilökohtaisessa ja pienryhmäohjauksessa. Myös vanhemmat voivat ottaa yhteyttä opinto-ohjaajaan puhelimitse tai sähköpostin välityksellä.

ERITYINEN TUKE

Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa on mahdollista saada erityistä tukea, jos opiskelun edellytykset ovat heikentyneet sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi. Kaikki lukiossamme aloittavat ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat osallistuvat luku- ja kirjoitustaitoja mitaavaan kartoitukseen, ns. lukiseulaan. Lukiseulatuloksen pohjalta erityisopettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijaan tarkentaakseen mahdollista tuen ja jatkoselvittelyn tarvetta.

Lukivaikeus

Lukion opiskelija, jolla on keskivaikea tai vaikea lukivaikeus, voi anoa erityisjärjestelyjä kurssikokeisiin ja ylioppilaskirjoituksiin. Erityisjärjestelyjen tarve arvioidaan yhdessä lukion erityisopettajan kanssa.

Katariina Seppänen 17c

Varsinainen lukivaikeus todetaan luki-testillä. Siihen voi osallistua käymällä Oulunkylän yhteiskoulun OP4-kurssin tai hankkimalla sen omakustanteisesti koulun ulkopuolelta. Jos lukilausunto on tehty jossain muualla, toimita se mahdollisimman pian lukion erityisopettajalle. Lukilausunnosta saa parhaan hyödyn hankkimalla sen heti opintojen alkuvaiheessa.

Lukivaikeuden huomioiminen ylioppilaskokeissa

Lukilausunnon perusteella opiskelija voi hakea erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoi-tuksiin keskivaikean tai vaikean lukivai-

keuden perusteella. Järjestelyjen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti yhdessä lu-kion erityisopettajan kanssa. Erityisjärjes-telyjen pitää olla käytössä jo lukioaikana kurssikokeissa. Lukilausunnon pitää olla lukioaikana hankittu ja YTL:n vaatimusten mukainen.

Yo-kokeisiin voi anoa erityisiä koejärjeste-lyjä vamman, sairauden tai keskivaikean/vaikean luku- ja kirjoitushäiriön perus-teella. Varaa aika lukion erityisopettajalle Wilman kautta ja sovi tapaaminen hänen luokkaansa 71. Erytysten koejärjestelyjen tulee olla käytössä jo lukioaikana. Voit

hakea lisätietoa YTL:n nettisivuilta www.ylioppilastutkinto.fi.

OPISKELIJAHUOLTO

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) astui voimaan 1.8.2014. Laki kokoaa yhteen lainsäädännössä hajal-laan olevat oppilas- ja opiskelijahuoltoa koskevat säädökset ja takaa kaikille oppilaille ja opiskelijoille oppilashuollon maksuttomat palvelut: kouluterveyden-huollon, kuraattorin ja psykologin. Uusi laki painottaa koko koulun yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitosten välistä yhteistyötä ja turvaa varhaista tukea tarvitseville. Oppilas- ja opiskelija-huoltotyötä koskevat oppilashuoltolain mukaiset salassapitosäädökset. Oppilas voi hakeutua oppilashuollon palvelui-hin itse tai myös vanhemmat, opettajat ja koulun muut työntekijät voivat ottaa yhteyttä oppilas- ja opiskelijahuoltoon. Yhteystiedot löytyvät koulun nettisivuilta ja vuositiedotteesta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki kokonai-suudessaan: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>

TERVEYDENHUOLTO

Opiskeluterveydenhuolto on lukiolaisil-le kuuluva lakisääteinen oikeus, jonka tavoitteena on kannustaa opiskelijaa terveellisten elintapojen omaksumi-seen, tukea aikuistumisessa, itsenäisty-misessä ja elämäntapojen hallinnassa. Opiskelijaterveydenhuolto on ennalta ehkäisevää terveydenhoitotyötä. Sai-raanhoito tapahtuu jokaisen opiskelijan asuinpaikan terveysasemalla. Lukiolai-sella on mahdollisuus saada koulun ter-veydenhuollon kautta lääkärintodistus, joka käy mm. ajokorttia varten. Kaikille kutsuntaikäisille tehdään armeijan en-nakkoterveystarkastukset koulussa. Opiskeluterveydenhuollosta vastaavat terveydenhoitaja Anne Sorvari sekä lää-käri Raija Noponen.

PSYKOLOGI

Psykologi Pekka Holopainen on paikal-la päivittäin sekä yläkoulun oppilaita että lukiolaisia varten. Psykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia. Häneen voi ot-taa yhteyttä esimerkiksi mielialaan tai ihmissuhteisiin liittyvissä pulmissa. Myös huoltajat, opettajat ja opiskelijahuolto-

ryhmän työntekijät voivat ottaa yhteyttä psykologiin, jos nuoresta ilmenee huolta.

Pääasiallisena psykologin työmenetelmänä on kahdenkeskinen keskustelu opiskelijan kanssa. Tarvittaessa psykologi on mukana yhteisneuvotteluissa, joihin voi osallistua nuoren lisäksi esimerkiksi huoltajat tai koulun muita työntekijöitä.

KURAATTORI

Koulukuraattori Liisa Ståhle on koulun sosiaalityöntekijä. Hän on tavtavissa koululla päivittäin, myös ilman ajanvarausta. Ajan voi varata soittamalla, tekstiviestitse (0505408178), wilman kautta tai sähköpostitse (liisa.stahle@oulunkylan-yhteiskoulu.fi).

Kuraattorin työn keskeinen tavoite on hyvinvoinnin edistäminen koulu yhteisössä. Oppilas, opettaja tai huoltajat voivat ottaa yhteyttä kuraattoriin esimerkiksi koulunkäyntiin, ihmissuhteisiin, elämäntilanteeseen tai muuhun arkielämään liittyvissä asioissa. Koulukuraattori tekee yhteistyötä mm. nuoren vanhempien, koulun työntekijöiden ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

HAMMASHOITO

Hoito tapahtuu jokaisen oman terveys- aseman hammashoitolassa. Hoito on maksutonta alle 18 -vuotiaille. Ajanvarauksesta on huolehdittava itse.

TAPATURMAT

Koulu on vakuuttanut opiskelijat tapaturmien varalta (Lähi-Tapiola). Vakuutus kattaa tapaturmat koulussa, koulumatkoilla ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Tapaturman sattuessa ota yhteyttä koulun kansliaan ja terveydenhoitajaan korvaushakemuksen täyttämistä varten.

KOULURUOKAILU

Fazer Amica (ravintola Breikki) huolehtii koulumme ruokailusta ja ruokakulttuurista. Lukiolaisille tarjottava lounas on maksuton. Ruokailuun on varattu aikaa 40 minuuttia.

LUKUSALIN KÄYTTÖ

Lukusalissa on tietokoneet itsenäistä työskentelyä varten. Lukusalia käytetään myös ryhmätyöskentelytilana sekä väli- ja vapaatuntien viettoon (ks. järjestyssäännöt).

OPISKELIJAILMOITUS

Lukuvuoden alussa jokainen lukion opiskelija täyttää/täydentää opiskelijailmoituksen, jonka sisältämien henkilötietojen tulee olla ajan tasalla. Jos tiedoissa tapahtuu muutoksia lukuvuoden aikana, niistä on välittömästi ilmoitettava kansliaan ja ryhmänohjaajalle.

SÄILYTYSLOKERIKKO

Opiskelijalla on mahdollisuus saada käyttöönsä lukittava lokeri oppiskeluvälineiden säilytystä varten. Lokerot on pidettävä siisteinä sisä- ja ulkopuolelta. Niihin ei saa esim. liimata mitään tarrakuvia tms. Lokeroa ei saa kierrättää sisäruksille tai ystäville. Lokero luovutetaan siistinä joka lukuvuoden jälkeen.

MATERIAALIMAKSU

Lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoilta peritään materiaalimaksuna kolmen vuoden ajalta 15 euroa. Maksu toimitetaan ryhmänohjaajalle.

OPISKELIJAN ALENNUSLIPPUHAKEMUKSET

Kansliasta saat HSL:n ja VR/Matkaohjelmiston alennuslippuhakemukset, joilla 17 vuotta täytettyäsi voit hakea opiskelijalippua.

Lippuhakemukseen tarvitset oppilaitoksen leiman ja allekirjoituksen.

OPINTOTUKI

Toisen asteen opiskelijoina lukiolaiset kuuluvat opintotuen piiriin täytettyään 17 vuotta. Opintojen päätoimisuus (opintotukilaki 5 a §): Lukio-opinnot ovat päätoimisia, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia. Opiskelijan on tukea saadakseen osallistuttava kunakin lukukautena vähintään 10 kurssiin tai niitä vastaaviin opintoihin. Osallistumisella tarkoitetaan sitä, että opiskelija on osallistunut opetukseen lukion määräämällä tavalla niin, että hän voi osallistua loppukokeeseen. Sama pätee kurssin arvosanan korottamiseen. Opiskelija on oikeutettu lukukauden tukeen myös silloin, kun hän kyseisenä lukukautena osallistuu vähintään kahden ylioppilastutkintoon kuuluvaan kokeeseen. Jo suoritettuna kurssin uusiminen opetukseen osallistumalla tai yo-kokeen arvosanan korottaminen luetaan mukaan, kun opintojen päätoimisuutta arvioidaan. Osallistuminen ylioppilaskirjoituksiin sen jälkeen, kun ylioppilastutkinto on suori-

tettu (otettu tutkintotodistus), ei oikeuta tukeen ylioppilastutkinnon kokeiden perusteella.

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta. Opintotuen suuruuteen vaikuttavat hakijan ikä, asumismuoto, mahdollinen ansiotyö ja vanhempien

tulot. Opintotukeen liittyvistä asioista saat neuvontaa koulusihteeriltä tai KELAlta. Hakemuslomakkeita saat KELAN kotisivuilta www.kela.fi. Hakemukseesi tarvitset liitteeksi opintotodistuksen. Saat sen kansliasta, josta hakemus lähetetään edelleen KELAan.

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssääntöjen tavoitteena on taata koulutyön päivittäinen sujuminen, ja että kaikki kouluyhteisön jäsenet tuntisivat olonsa turvallisiksi ja viihtyisiksi.

Järjestyssääntöjä sovelletaan koulussa ja tarvittaessa sen lähiympäristössä sekä koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa.

KOULUN PÄIVITTÄINEN TYÖAIKA

Koulun ovet avataan klo 7.30 ja ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.15. Koulun ovet suljetaan koulutyön päätyttyä n. klo 16.00. Koulun tiloissa opiskelijat saavat oleskella vain tänä aikana. Koulutilojen työajan ulkopuolisesta käytöstä on sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa.

PÄIVITTÄINEN TYÖSKENTELY KOULUSSA

Päivänavaus, joka alkaa klo 9.40, kuunnellaan siinä luokahuoneessa, jossa on seuraava oppitunti. Oppitunneille saavutaan ajoissa opiskeluvälineet mukana ja koti tehtävät suoritettuina. Oppituntien kulkua ei saa häiritä.

Välitunneilla saa olla sisällä koulun käytävillä, tosin on suositeltavampaa käydä virkistytymässä ulkona.

Päälysvaatteita ei saa tuoda luokahuoneisiin.

Jos opettaja ei ole saapunut 10 minuutin kuluttua oppitunnin alkamisesta eikä ole ilmoittanut myöhästymisestään, opiskelijoiden on tiedusteltava ohjeita kansliasta.

Ruokailu tapahtuu oman ryhmän mukaisena aikana, ja ruokasalissa toimitaan hyvien ruokailutapojen ja opiskelijaravintolan antamien ohjeiden mukaisesti.

Oppituntien lisäksi on myös muuta lukiolle suunniteltua toimintaa ja tapahtumia, joissa sovelletaan myös näitä järjestyssääntöjä.

KOULUN JA MUIDEN OMAISUUS

Koulun omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan koulun omaisuudelle tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon. Aiheutuneista vahingoista on viipymättä ilmoitettava koulun henkilökunnalle.

Toisen omaisuuden käyttöönotto, anastaminen, hukkaaminen tai vahingoittaminen on rangaistava teko. Törkeät tapaukset koulu antaa poliisiviranomaisten hoidettavaksi.

Jokaisen kouluyhteisön jäsenen velvollisuus on osallistua työympäristön siistiniä pitämiseen.

KOULUMATKAT

Koulumatkoilla käytäydtyään hyvien tapojen ja liikennesääntöjen mukaisesti.

Erityisesti on varottava häiritsemästä koulun lähiympäristössä asuvien rauhaa. Koulun lähistöllä olevat liikeyritykset odottavat asioivilta opiskelijoilta hyvää käytöstä.

Tarpeeton polkupyörillä ja moottoriajoneuvoilla liikkuminen koulun pihalla on ehdottomasti kielletty. Moottoriajoneuvot pysäköidään koulualueen ulkopuolelle katualueelle. Koulun kiinteistön omistaja voi perustelluista syistä myöntää pysäköintiluvan.

TYÖRAUHA

Kouluyhteisön jäsenten tulee asiallisella ja rauhallisella käyttäytymisellään pyrkiä pitämään yllä ja edistämään koulun työrauhaa.

Olisi suotavaa, että opiskelijat ilmoittaisivat koulun henkilökunnalle myös koulun alueella ja lähiympäristössä liikkuvista ulkopuolisista epäilyttävistä henkilöistä.

Kiusaaminen sekä henkinen että ruumiillinen väkivalta on ehdottomasti kielletty.

RANGAISTUKSET

Jos opiskelija ei noudata koulun järjestystä, käytäytyy sopimattomasti tai on tehtävissään huolimaton, hän syyllistyy rikkomukseen. Opettaja pyrkii keskustelemalla ohjaamaan opiskelijaa. Tämän lisäksi:

- opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän opiskelijan poistumaan luokasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi
- opiskelija voidaan ohjata rehtorin puhutteluun
- rehtori voi antaa kirjallisen varoituksen
- johtokunta voi antaa kirjallisen varoituksen ja erottaa lukion opiskelijan määräajaksi
- opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa turvallisuusrisi opiskelijan toiminnan vuoksi

Jos opiskelija on erotettu koulusta määräajaksi, hänellä on oikeus osallistua sovittuina aikoina kirjallisiin kokeisiin.

(Lukiolaki §26)

TUPAKOINTI, PÄIhteet JA HUUMEET

Koulussa on noudatettava tupakkalain määräyksiä. Tupakointi koulun käyttämällä alueella ja sen välitörmässä läheisyydessä on kielletty. Myös nuuskan ja sähkötupakan käyttö on kielletty. Päihteiden ja huumeiden käyttö sekä hallussapito että niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on kielletty koulun käyttämällä alueella ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa.

OPISKELIJOIDEN OSUUS KOULUN HALLINNOSSA

Lukion opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan. Opiskelijakunta valitsee vuosittain hallituksen ja siihen kuuluvat toimihenkilöt. Opiskelijakunta voi toiminnallaan lisätä kouluviihtyvyyttä ja yhteishenkeä sekä antaa vastuuta opiskelijoille yhteisten asioiden hoidossa.

VAPAA-AJAN TOIMINTA

Opiskelijoiden harrastustoiminta koulun tiloissa järjestetään kerhojen, opiskelijakunnan tai muiden ryhmien tilaisuuksina. Tilaisuuksista on hyvissä ajoin sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa. Koulun on päättäessään koulutilojen käytöstä ensisijaisesti otettava huomioon kouluyhteisön jäsenten harrastustoiminnan tarpeet.

Kouluajan ulkopuolella järjestetyissä tilaisuuksissa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä. Koulun omistuksessa olevien TVT- ja muiden välineiden käyttö on luvanvaraista. Ulkopuolisten oleskelu koulun tiloissa on kielletty.

POLIITTINEN JA KAUPALLINEN TOIMINTA

Opiskelijalla on oikeus levittää kouluyhteisössä yleisesti hyväksyttyä poliittista ja muuta aineisto koulun tiloissa, mikäli se ei haittaa koulun työrauhaa. Kiellettyä on kuitenkin yleisiin vaaleihin liittyvän vaalimateriaalin levittäminen koulussa. Rahankeräykset ja koulun ulkopuolista toimintaa koskeva ilmoittelu on sallittua vain rehtorin luvalla. Koulun järjestyssäännöt koskevat myös lukiolaisia. Muista erityisesti: hyvät tavat ruokasalissa ja lukusalissa sekä tupakointikielto koulun alueella ja lähiympäristössä.

KOULUN JA KODIN YHTEISTYÖ

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on erittäin tärkeää. Sen muotoja ovat ryhmänohjaajien ja opettajien henkilökohtaiset yhteydenotot koteihin, koulun järjestämät vanhempainillat ja ryhmäkohtaiset tilaisuudet. Niissä käsitellään opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyviä asioita. Koteihin välittyy tietoa myös jaksotodistusten, opinto-oppaan ja muiden yksittäisten tiedotteiden kautta. On myös toivottavaa, että vanhemmat ottavat tarvittaessa suoraan yhteyden opettajiin, ryhmänohjaajiin ja rehtoriin.

HUOM!

Pyydämme vanhempia välttämään pihaan ajoa ja koulun portin välittömään läheisyyteen pysähtymistä tuodessaan opiskelijoita kouluun. Näin vältämme vaaratilanteet ja säilytämme liikenneturvallisuuden.

Polkupyörät säilytetään koulun pihalla niille varatuissa telineissä. Mopoille on oma paikkansa koulun parkkipaikan puoleisessa päädyssä, valkoisen viivan rajaamalla alueella.

Autojen paikoitusalue on tarkoitettu ainoastaan koulun henkilökunnalle, ei opiskelijoille.

Kiitos yhteistyöstä!

KOULUSTA EROAMINEN

Mikäli olet aikeissa vaihtaa koulua tai lopettaa opiskelusi, sinun tulee jättää aina kirjallinen ilmoitus asiasta. Ennen eroamispäätöstä sinun tulee keskustella asiasta ryhmänohjaajasi tai opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa. Rehtorille on ehdottomasti tehtävä päätöksestä huoltajan allekirjoituksella varustettu ilmoitus.

KURSSISELOSTEET

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Tavoitteet

- Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on lukiossa keskeinen taito-, tieto-, kulttuuri- ja taideaine. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus kehittää kielitietoisuutta, monilukutaitoa, kirjallisuuden tuntemusta ja kulttuurien tuntemusta sekä tarjoaa aineksia yleissivistyksen syventämiseen.
- Opiskelija harjaantuu kielen, kirjallisuuden ja viestinnän taidoissaan niin, että hän ymmärtää kielen ja sen käytön merkityksen yksilölle ja kulttuurille. Hän haluaa myös osallistua yhteisönsä kehittämiseen aktiivisena sanankäyttäjänä.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus tähtää sellaisiin viestintä- ja vuorovaikutustaitoihin, jotka luovat riittävät edellytykset jatko-opinnoille, osallisuudelle työelämässä ja aktiiviselle kansalaisuudelle. Lisäksi oppiaineen tavoitteena on tukea opiskelijan inhimillistä kasvua ajattelevaksi ja tuntevaksi persoonaksi.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Kurssien arviointi kohdistuu monipuolisesti oppiaineen eri osa-alueisiin. Arvioinnin pohjana on opiskelijan tieto kurssien tavoitteista ja sisällöistä niin, että hän pystyy seuraamaan ja arvioimaan omaa edistymistään. Opiskelijaa ohjataan itsearviointiin. Kurssiarvosanaan vaikuttavat kirjalliset ja suulliset työt sekä aktiivinen osallistuminen opetukseen. Pakolliset, syventävät ja soveltavat kurssit arvioidaan pääasiassa numeroin.
- Pakolliset kurssit: kurssit 1-6
- Valtakunnalliset syventävät kurssit: kurssit 7-9
- Paikalliset soveltavat kurssit: kurssit 10-13
- Opiskelija voi suorittaa kurssit suomi toisena kielenä -opimäärän mukaisesti sekä osallistua suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeeseen.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden yo-koetta ei suositella suoritettavaksi kolmannen opiskeluvuoden syksynä.
- Kurssityöt voivat vaihdella tai muuttua; esimerkkejä töistä luetaan kurssiselosteissa.

Ä1 (pakollinen)

Tekstit ja vuorovaikutus

- kehitetään omaa viestijäkuvaa (puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana) sekä harjoitellaan ryhmäviestintätaitoja (ryhmäkeskustelut)
- keskeiset sisällöt: tekstin käsite ja tekstilajit; tekstien monimuotoisuus (mediatekstit ja kuvat) ja moniäänisyys; proosan erittely ja tulkinta; tiedonhankinta ja lähdekritiikki (erityisesti verkkolukeminen); tekstikokonaisuuden rakentuminen, tekstien referointi ja kommentointi, aineiston pohjalta kirjoittaminen sekä yhdessä kirjoittaminen
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, referaatti, kirjainvinkkaus, ryhmäkeskustelu

Ä12 (pakollinen)

Kieli, kulttuuri ja identiteetti

- vahvistetaan ymmärrystä kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkityksestä identiteetin rakentamisessa
- keskeiset sisällöt: suomen kielen vaihtelu ja muuttuminen, kielen ohjailu sekä vertailu muihin kieliin; kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus Suomessa, monikielisyys; kirjoittamisen prosessina; informatiivinen puheenvuoro
- kurssin työt: laaja asiateksti, suullinen tietoisku, luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä

Ä13 (pakollinen)

Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

- syvennetään fiktiivisten tekstien analyttistä ja eläytyvää lukemista sekä kaunokirjallisuuden ja sen vaikutuskeinojen ymmärtämistä
- keskeiset sisällöt: kaunokirjallisuuden tulkinnan kehittäminen (käsitteet, lähestymistapa, perusteltu tulkinta); kielen poeettisuus; ryhmäviestintätaitojen syventäminen
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä (esimerkiksi novellianalyysi), ryhmätöitä luettujen teosten pohjalta

Äi4 (pakollinen)

Tekstit ja vaikuttaminen

- syvennetään kriittistä lukutaitoa, erityisesti medialukutaitoa; osataan perustella niin kirjoittajana kuin puhujanakin monipuolisesti omia näkemyksiä; opitaan tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä arvoja esimerkiksi ideologisista ja eettisistä lähtökohdista; osataan tarkastella kirjallisuuden, muun taiteen ja median yhteiskunnallista vaikutusta ja kulttuurista merkitystä
- keskeiset sisällöt: vaikuttamisen ja argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot; mielipiteen ja tutkimustiedon erot, tiedon- ja tieteenalojen puhuvat ja näkökulmat, tiedonhankinta ja -hallinta, viestinnän eettisyys; sananvapaus, sensuuri, lähdekritiikki, tekijänoikeudet, mediakritiikki, kantaa ottavan ja vaikuttavan kauno- ja tietokirjallisuuden keinoja ja lajeja; kantaa ottavien kirjoitusten ja puhevuorojen harjoittelu
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, kirjallisuustehtäviä, väittely- tai neuvotteluharjoitus, mediatehtävä

Äi5 (pakollinen)

Teksti ja konteksti

- opitaan tarkastelemaan tekstejä niiden maantieteellisissä, kielellisissä, ajallisissa ja kulttuurisissa konteksteissa ja suhteessa muihin teksteihin; opitaan erittelemään tekstien tyylipiirteitä; tutustaan suomalaisen kaunokirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja niiden teemoihin ja osataan sijoittaa ne kulttuurikonteksteiksi
- keskeiset sisällöt: tekstien tarkastelua ihmiskuvan, maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä, tyylin vaikutus tekstiin ja kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta; suomalaisen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia, kirjallisuusaiheisia puhetehtäviä
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, tyylinhuolto- tehtäviä, lukutehtävä (kirjallisuuden klassikko), tiedonhaku- ja tutkimustehtävä kirjallisuuden aikakausiin liittyen

Äi6 (pakollinen)

Nykykulttuuri ja kertomukset

- perehdytään ajankohtaisiin teksteihin ja ilmiöihin; syvennetään käsitystä kielen ja tekstien merkityksestä kulttuurissa; syvennetään käsitystä kertomuksista ja kertomuksellisuudesta kulttuurien keskeisenä ilmiönä sekä kerronnan ja ilmaisun keinoista; tutustutaan Suomen ja muiden maiden nykykirjallisuuden ja -kulttuurin keskeisiin teoksiin ja teemoihin; opitaan toimimaan eettisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa
- keskeiset sisällöt: ajankohtaisia kielen ja kulttuurin ilmiöitä, esimerkiksi kielen ja tekstien muuttuminen digitaalisissa ympäristöissä; kieli ja identiteetti; monimuotoisten tekstien ajankohtaiset lajit, esimerkiksi teatteri, mediatekstit, elo-

kuva ja kuvat; kertomukset ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa ja muussa kulttuurissa; intertekstuaalisuus, kuten myytit ja klassikot nykykulttuurissa; nykyteoksen käsittely sekä kielenhuolto; dialoginen vuorovaikutus ja vuorovaikutusetiikka

- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, kurssin teemoihin liittyviä puhe- ja kirjoitustehtäviä, kirjallisuustehtäviä, kielitehtävä

Äi7 (valtakunnallinen syventävä)

Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

- syvennetään ja monipuolistetaan puhe- ja vuorovaikutustaitoja
- kehitetään kykyä ennakoita, mukauttaa ja arvioida omaa viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- laajennetaan ymmärrystä puhe- ja vuorovaikutustaitojen merkityksestä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä
- tarjotaan mahdollisuus osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli Puhvi-kokeeseen
- kurssit työt: suullisia viestintätehtäviä sekä yksin että ryhmässä

Äi8 (valtakunnallinen syventävä)

Kirjoittamistaitojen syventäminen

- Syvennetään taitoja oman tekstin näkökulman valinnassa, aiheen käsittelyssä, lähteiden valinnassa, ajattelun itsenäisyydessä ja ilmaisun omaäänisyydessä
- Varmennetaan taitoja valmistella sisällöltään, rakenteeltaan ja tyyliään ehyttä ja johdonmukaista tekstiä
- Käsitellään keskustellen ja kirjoittaen ajankohtaisia teemoja sekä erilaisia tekstejä (kuten mediatekstejä)
- Kurssin työt: kirjoitustaidon kokeita, sovitaan kurssin alussa

Äi9 (valtakunnallinen syventävä)

Lukutaitojen syventäminen

- syvennetään ja monipuolistetaan taitoja eritellä, tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä (fiktiviset ja faktatekstit, kuvat)
- kehitetään kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa
- tulkitaan tekstejä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kurssin työt: lukutaitotehtäviä, sovitaan kurssin alussa

Äi10 (soveltava)

Elokuvakurssi

- Perehdytään elävän kuvan historiaan ja genreihin
- Syvennetään tietoja audiovisuaalisista keinoista ja niiden merkityksestä kokonaisteokseen ja vastaanottoon
- Tutustutaan elokuvan tekemisen eri vaiheisiin

- Kurssin työt: kuvausharjoituksia, editointiharjoituksia, synopsis, kuvakäsikirjoitus, valmis elokuva

Äi11 (soveltava)

Luova kirjoittaminen

- Perehdytään kirjalliseen ilmaisuun taidemuotona
- Syvennetään tekstikäsitystä, tutustutaan erilaisiin luovan kirjoittamisen lajeihin ja keinoihin
- Opitaan arvioimaan sekä omia että muiden tekstejä sekä hiomaan omia tekstejä
- Kurssin työt: sovitaan kurssin alussa

Äi12 (soveltava)

Kirjallisuudiplomi

- lukudiplomin tavoitteena on tukea opiskelijan lukuharrastusta
- kurssi suoritetaan itsenäisesti opettajan ohjeiden mukaan

Äi13 (soveltava)

Verkkolehti

- lukion verkkolehden sisällön suunnittelu ja tuottaminen (omat journalistiset tekstit, kuvat)
- julkaisun taittaminen InDesign-ohjelmalla
- toimittajan työhön tutustuminen oman tekemisen, asian-tuntijavierailujen ja koulutusten kautta
- kurssi suoritetaan osallistumalla verkkolehden toimitukseen

VIERAAT KIELET

Vieraiden kielten eri oppimäärien opetuksen yhteisenä tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu hyödyntämään kielitaitoaan luovasti opiskelussa, työssä ja vapaa-aikana
- vankentaa kohdekielen osaamistaan, kielitajuun ja taitoaan soveltaa kielitietoa myös kielirajat ylittäen
- kehittyä tavoitteellisenä kielten oppijana ja osaa soveltaa kieltenopiskelustrategioita
- ymmärtää monipuolisen kielitaidon merkityksen ja kielitaidon myötä kasvavat toimintamahdollisuudet
- osaa arvioida omaa osaamistaan sekä suunnitella kielio-pintojaan tulevaisuuden tarpeitaan varten jatko-opintojen, työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta.

Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa eri kielissä tai oppimäärissä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasot alla olevan taulukon mukaisesti ja osaa suhteuttaa omaa

osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin taitotasoihin. Opiskelija asettaa omia tavoitteitaan, arvioi taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Kieli, oppimäärä	Taito toimia vaikutuksessa	Taito vuoro-vaikutuksessa	Taito tulkita	teks-Taito tekstejä	tuottaa tekstejä
Englanti A	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1
Muut kielet A	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet B1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet B2	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
Muut kielet B3	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

Arviointi

Vieraisa kielissä arviointi perustuu vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden sekä kieli- ja oppimääräkohtaisten erityisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kullakin kurssilla otetaan huomioon kurssikohtaiset painotukset sekä niihin läheisesti nivoutuvat vieraiden kielten yhteiset ja oppimääräkohtaiset tavoitteet. Kaikilla kursseilla annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa.

Arvioinnin tukena ja opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin Eurooppalaiseen viitekehukseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa, johon voi tutustua täällä:

<http://www.O2.oph.fi/ops/taitotasoasteikko.pdf>

A-oppimäärän syventävän kurssin 8 ja B1-oppimäärän syventävän kurssin 6 suorituksen arviointi perustuu Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta saatuaan arvosanaan ja muihin kurssin aikaisiin näyttöihin. Kurssit arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Myös kurssiin kuuluva suullisen kielitaidon koe arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

Oppimäärän vaihtaminen

Opiskelijan on tarkoituksenmukaista jatkaa aloittamansa oppimäärän opintoja pitkänteisesti. Oppimäärää vaihdettaessa vieraassa kielessä pidemmästä oppimäärästä lyhyempään kurssiin luetaan hyväksi seuraavasti:

	Kurssi A-oppimäärä	B1-oppimäärä	B2-oppimäärä	B3-oppimäärä
Kurssi 1	1	1	1	3
Kurssi 2	2	2	3	5
Kurssi 3	3	3	4	6
Kurssi 4	4	4	2	4

Kurssi	6	5	5	7
Kurssi	7	7	6	8
Kurssi	8	6		

Muut pidemmän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyemmän oppimäärän syventäviä tai soveltavia kursseja opetus suunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, hänelle tulee järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistaan toteamiseksi. Siirryttäessä lyhyemmästä pitempään oppimäärään voidaan opiskelijalta edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän kursseja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseessä olevat kurssit voidaan lukea opiskelijan varsinaisen oppimäärän syventäviksi tai soveltaviksi kursseiksi.

RUOTSIN KIELI

Tavoitteet

- antaa valmiudet ymmärtää ja käyttää suullisesti ja kirjallisesti ruotsin kieltä
- kehittää kaikkia kielitaidon osa-alueita
- motivoida ja tukea omaehtoista kielen opiskelua
- antaa tietoja Pohjoismaista, niiden elinoloista, kulttuurista ja yhteistyöstä
- rohkaista opiskelijoita vastaamaan kansainvälistymisen haasteisiin

A-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kursseja 1-6, syventäviä 7-10
- pakolliset kurssit on tarkoitettu suoritettaviksi numerojärjestyksessä
- syventävä 10 kurssi (starttikurssi) on heti lukion alussa; syventävä 9 kurssi (abikurssi) heti abivuoden alussa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovittava opettajan kanssa
- kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

RUAO1

ruotsinkielinen maailmani

- Opiskelija oppii kertomaan ruotsiksi itsestään, perheestään, ystävästään ja harrastuksistaan.

- Kurssilla kerrataan kieliopin perusasiat: aikamuodot, sanajärjestys, substantiiveja ja pronomineja.
- Lisäksi opitaan uusia rakenteita ja laajennetaan sanavarastoa. Opiskelija oppii myös viestimään monipuolisesti. Kurssin hyväksyminen edellyttää aktiivista läsnäoloa, sanakokeiden ja kotiaineiden
- tekemistä sekä hyväksyttyä loppukoetta.

RUAO2

Ihminen verkostoissa

- Opiskelija oppii kertomaan itsestään ihmisenä, perheestään, vaatuksestaan sekä Tukholmassa
- vierailusta ja ruotsalaisesta ruokakulttuurista. Opiskelija kertaata ja oppii lisää sanajärjestyksestä
- ja adjektiiveista, lukusanoista ja verbiopista. Opiskelija oppii myös viestimään monipuolisesti.
- Kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin kurssissa 1.

RUAO3

Pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä

- Opiskelija oppii kertomaan omasta maastaan, sen luonnosta ja sijainnista suhteessa muuhun
- Pohjolaan ja Eurooppaan. Kurssilla tutustutaan suomenruotsalaisiin ja heidän tapoihinsa. Suomalai-
- suutta tarkastellaan myös monikulttuurisuuden viitekehityksessä. Kieliopin pääkohtia ovat esim.
- pronominit ja substantiivien muotojen käyttö. Sanasto laajenee ja uusia rakenteita opitaan. Opiskelija oppii viestimään monipuolisesti.
- Kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin 1. kurssissa.

RUAO4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja, kriittistä lukutaitoa ja toimijuutta ruotsin kielellä
- tutustutaan yhteiskunnallisiin ilmiöihin pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta
- pohditaan ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa
- rakenteet: verbioppia, substantiivit, prepositiot

RUAO5 (pakollinen)

- syvennetään tekstin tulkintaa ja tuottamista sekä tiedonhankinnan taitoja
- harjaannutetaan jakamaan omia tietoon ja mielipiteeseen perustuvia näkökantoja
- pohditaan tulevaisuudenvisiona teknologian ja digitalisaation näkökulmasta
- aihepiireinä eri tiedon- ja tieteenalat

RUAO6 (pakollinen)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisenä pääomana
- tutustutaan eri tekstilajeihin, joita kohdataan jatko-opinnoissa tai työelämässä
- pohditaan jatko-opintoja ja urasuunnitelmia ruotsin kielellä Suomessa ja muualla
- käsitellään talousasioita nuoren näkökulmasta ja laajempia talouden ilmiöitä
- rakenteet: passiivit, partisiipit, adjektiivit

RUAO7 (valtakunnallinen syventävä kurssi)

Kestävä elämäntapa

- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- käsitellään eri tekstilajien tekstejä
- jatketaan pakollisten kurssien teemojen käsittelyä kestävä elämäntavan näkökulmasta
- rakenteet: kertausta aiemmissa kurssissa olleista rakenteista

RUAO8 (valtakunnallinen syventävä kurssi)

Viesti ja vaikuta puhuen

- syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää kieltä ja rakentaa dialogia
- vankennetaan puhumisen sujuvuutta ja harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- kerrataan pakollisten kurssien aihepiirejä tarpeiden mukaan

RUAO9 (paikallinen syventävä)

Abikurssi

- harjoituttaa kaikkia kielitaidon osa-alueita
- kertaat kielioppirakenteet

Pakolliset kurssit sisältävät uusien rakenteiden ja aikaisemmin opittujen kertaamisen lisäksi suullisen ja kirjallisen ilmaisun sekä tekstin ja kuullun ymmärtämisen harjoittelua. Syventävät kurssit sisältävät rakenteiden kertausta, kuunteleharjoituksia, kirjoitelmia, tekstinymmärtämistä ja referaattien laatimista

B-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-5, syventäviä 6-9
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy kurssin päättökokeen, esitelmien ja

projektitöiden perusteella kurssin alussa sovitavalla tavalla

- suullisten esitelmien ja kirjallisten töiden tulee olla tehtyjä ennen kurssisuorituksen hyväksymistä
- kurssissa kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

RUB101

Minun ruotsini

- Opiskelija oppii kertomaan ruotsiksi itsestään, perheestään, harrastuksistaan ja vapaa-ajastaan sekä asumisestaan. Kurssilla kerrataan kieliopin perusasiat, kuten aikamuodot, päälauseen sanajärjestys, substantiivien ja adjektiivien taivutus, ja opitaan uusia rakenteita sekä laajennetaan sanavarastoa. Opiskelija oppii myös viestimään ruotsiksi monipuolisesti.
- Kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotiaineilla sekä hyväksytyllä loppukokeella.

RUB102

Hyvinvointi ja ihmissuhteet

- Kurssin aiheina ovat hyvinvointi ja hyvä elämä, vaatteet ja tyylit, asuminen, ystävyys ja ihmissuhteet sekä matkustaminen. Kurssilla harjoitellaan sekä suullista että kirjallista tuottamista mahdollisimman monipuolisesti. Kieliopissa opiskellaan lukusanoja, pronomineja, sivulauseita, adjektiivien vertailua sekä käskymuotoa.
- Kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotiaineilla sekä hyväksytyllä loppukokeella.

RUB103

Kulttuuri ja mediat

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkintamisen- ja tuottamistaitoa eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Opiskelija oppii myös kertomaan omista kulttuuriharrastuksistaan, kotimaamme nähtävyyksistä ja perinteistä sekä neuvomaan tietä. Kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, monipuolisilla sovitavien kirjoitelmin sekä loppukokeella.

RUB104

Monenlaiset elinympäristömme

Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti nuorten

näkökulmasta. Kurssin aikana pohditaan erilaisia elämänkatsomuksia sekä omaa elämänasennetta. Lisäksi opitaan kertomaan omasta rahankäytöstä ja kulutustottumuksista, sekä miettimään vaihtoehtoja nykyisille kulutustavoille. Opiskelijan ilmaisutaito vahvistuu, kuten myös kyky perustella mielipiteitä ja lukea erilaisia tekstejä. Kurssin suorituksena aktiivinen läsnäolo, sanakokeet, opettajan kanssa sovittavat kirjoitelmat sekä loppukoe.

RUB105

Opiskelu ja työelämä ruotsiksi

Kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsinkielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Kurssin suorituksena sanakokeet, aktiivinen läsnäolo, opettajan kanssa sovittavat kirjoitelmat sekä loppukoe

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Kurssilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää ruotsin kieltä eri tarkoituksiin. Kurssilla harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin sekä yhdessä, kuten myös kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeen mukaan. Kurssiin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä kirjallinen tai suullinen ruotsinkielinen osuus tai kokonaisuus.

RUB106

Viesti ja vaikutta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua kieltä sekä rakentaa erilaisia dialogeja. Vahvistetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

RUB107

Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yhteisöille. Kurssilla pyritään käsittelemään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä mahdollisuuksien puitteissa yhteisesti opettajan kanssa sovittaessa. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten teemojen

käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

Kurssi suoritetaan opettajan kanssa sovittavalla tavalla.

PAIKALLISET KURSSIT

RUB108

Kertauskurssi (soveltava kurssi)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija täydentää ja kerta peruskoulussa opittuja tai unohtuneita asioita sekä vahvistaa perussanastoin ja kieliopin hallintaa. Kurssin keskeisenä sisältönä on kerrata peruskieloppi monipuolisilla harjoituksilla sekä kehittää ja vahvistaa tekstin ja kuullun ymmärtämistä.

RUB109 (paikallinen syventävä)

Abikurssi

- käsitellään RUB 5:n oppikirjan osiot 4-5
- kerrataan kahden edellisen vuoden rakenteet ja harjoitellaan yo-kirjoitusten kaikkia osa-alueita

Pakolliset kurssit sisältävät uusia rakenteita ja aikaisemmin opitun kertaamista. Lisäksi niihin kuuluu suullisen ja kirjallisen ilmaisun sekä tekstin ja kuullun ymmärtämisen harjoittelua

Syventävät kurssit sisältävät rakenteiden kertausta, kuunteluharjoituksia, kirjoitelmia, tekstien ymmärtämisharjoituksia sekä tiivistelmien tekoa.

ENGLANNIN KIELI

Tavoitteet

- Englannin kielen A-oppimäärän opetuksen erityisenä tavoitteena on, että opiskelija
- kehittyy englannin kielen käyttäjänä sekä toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin paikallisissa, kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- ymmärtää englannin kielen merkityksen ja roolin kansainvälisen kommunikaation kielinä
- osaa arvioida oman osaamisensa riittävyttä jatko-opintojen näkökulmasta
- osaa suunnitella kieliopintojaan tulevaisuuden tarpeitaan varten työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmista
- saa kokemuksia laajempien englanninkielisten tekstien lukemisesta, tulkitsemisesta ja käsittelystä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B21 ja arvioida omien taitojensa

kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-6, syventäviä 7-10
- pakolliset suoritetaan numerojärjestyksessä
- syventävistä kurssi 10 ensimmäisen pakollisen kurssin jälkeen; kurssi 7 ja 9 ennen yo-kirjoituksia
- syventävä kurssi 8 suositellaan suoritettavaksi toisen opiskeluvuoden aikana
- kurssien arvioinnin pohjana on jatkuva opiskelu ja sen seuranta sekä suoritettavat testit
- kurssien tarkemmat arviointiperusteet esitellään erikseen kunkin kurssin alkaessa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovittava erikseen opettajan ja rehtorin kanssa
- kurseissa 1-6 kurssikoe ja numeroarviointi
- kurseissa 7 ja 9 tuntikokeita eri osa-alueista, tarvittaessa kurssikoe; numeroarviointi
- kurssi 8, suullinen koe koeviikolla; numeroarviointi
- kurssi 10, tuntikokeita eri osa-alueista, ei kurssikoetta; suoritusmerkintä

ENAO1 (pakollinen)

Englannin kieli ja maailmani

- kurssilla kartoitetaan opiskelijan englannin eri osa-alueiden osaamista ja kehitetään perusopetuksessa saavutettuja taitoja suullisesti ja kirjallisesti.
- aihepiirit ja kielenkäyttötallanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämäntilanteeseen ja kielenkäyttötarpeisiin kansainvälistyvässä maailmassa
- rakenteet: aikamuodot, ehtolauseet, liitekysymykset

ENAO2 (pakollinen)

Ihminen verkostoissa

- kurssilla harjoitellaan kielenkäyttöä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (keskustelu, kuuntelu, omien mielipiteiden esittäminen) eri viestintäkanavia käyttäen.
- käsitellään ihmisuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja myös teknologian merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.
- rakenteet: sanajärjestykset, persoonapronimit, passiivi, ajan ja paikan prepositiot

ENAO3 (pakollinen)

Kulttuuri-ilmiöt

- kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa.
- tehdään eri tekstilajien tuotoksia, mm. käännöksiä ja arvos-

teluja

- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, englanninkieliset mediat sekä luova toiminta.
- rakenteet: substantiivit, artikkelit, genetiivi

ENAO4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- kurssilla kehitetään opiskelijoiden kriittistä lukutaitoa ja tekstien tulkintaa, tiedonhankintaa ja lähdekriittisyyttä
- harjoitellaan mielipiteiden esittämistä suullisesti ja kirjallisesti sekä tekstin sisällön tiivistämistä
- aihepiireinä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt ja niihin vaikuttaminen, tasa-arvo ja ihmisoikeudet, kaupallisuus
- rakenteet: vaillinaiset apuverbit, relatiivi- ja indefiniittipronimit, kansallisuussanat

ENAO5 (pakollinen)

Tiede ja tulevaisuus

- kurssilla harjoitellaan erilaisia lukemisstrategioita ja kehitetään tekstinymmärrystä tieteellisiä ja vaativia asiatekstejä käyttäen
- kehitetään argumentointitaitoja suullisessa ja kirjallisessa viestinnässä, parannetaan asiatekstin tuottamista
- aihepiireinä eri tiedon ja tieteenalat, tulevaisuuden visiot ja ihmisen rooli, englanti tieteen, tutkimuksen ja teknologian kielinä
- rakenteet: infinitiivi ja ing-muoto, paljoussanat, sananmuodostus, lukusanat, ajan ilmaukset

ENAO6 (pakollinen)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kurssilla harjoitellaan työ- ja opiskelupaikan hakemista, kehitetään opiskelu- ja työelämän taitoja ja parannetaan esimerkiksi työnhakuprosessissa tarvittavia vuorovaikutustaitoja
- opetellaan kirjoittamaan asiallinen ja tehokas työhakemus ja ansioluettelo
- aihepiireinä jatko-opinnot, ja urasuunnitelmat, opiskelu ja työskentely ulkomailla, väli vuoden pitäminen, talouselämä ja yrittäjyys
- rakenteet: epäsuora kerronta ja lauselyhenteet, adjektiivit ja adverbit, prepositiofraasit

ENAO7 (valtakunnallinen syventävä)

Kestävä elämäntapa

- kurssilla perehdytään ympäristökysymyksiin ja kestävä elämäntavan näkökulmaan erilaisissa yhteiskunnallisissa ilmiöissä

- harjoitellaan erityisesti vaativampien tekstien ymmärtämistä, tehdään kirjoitelmia, referaatteja ja käännöksiä teksteihin perustuen
- kurssiin sisältyy myös suullista harjoitusta
- rakenteet: verbiopin kertausta, prepositiot, lauseopin kertausta, apuverbien erityismerkitykset, konjunktiot

ENAO8 (valtakunnallinen syventävä)

Viesti ja vaikutus puhuen

- kurssilla parannetaan kykyä ymmärtää ja erityisesti tuottaa puhuttua kieltä sekä vapaamuotoisissa että muodollisissa tilanteissa kulttuurisidonnaisuudet huomioiden
- lisätään suullista ilmaisutaitoa ja itsevarmuutta viestijänä, kehitetään suullisen ilmaisun strategioiden hallintaa, parannetaan dialogin rakentamisen ja ylläpitämisen taitoja
- aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat, maailmanlaajuiset ja paikalliset ilmiöt sekä muiden kurssien aihepiirit.
- harjoitusmuotoina ääntämisharjoitukset, pari- ja ryhmäkeskustelut, rooleikit, väittelyt, puheet, esitelmät ym. suullisen viestinnän keinot

ENAO9 (paikallinen syventävä)

Abikurssi

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- kurssi valmentaa opiskelijaa yo-koetta varten
- kurssilla harjoitellaan tekstin ymmärtämistä, rakenteita, kuuntelua, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja käännöksiä, osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttäen

ENAO10 (paikallinen syventävä)

Perusopinnoja tukeva kurssi

- tarkoitettu ensimmäisen vuoden pakollisilla kursseilla heikosti tai tyydyttävästi menestyneille.
- kerrataan ja vahvistetaan perusopetuksessa opittuja asioita
- sanaston ja rakenteiden kertauksen lisäksi kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä englannin ymmärtämistä että tuottamista.
- arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

RANSKAN KIELI

A-RANSKA

Tavoitteet

- antaa opiskelijalle hyvä ranskankielinen pohja, jonka avulla hän pystyy edelleen kehittämään kielen taitojaan haluamallaan alalla
- kieli hallitaan niin hyvin, että opiskelija pystyy ymmärtämään vaikeahkoa ranskankielistä tekstiä ja seuraamaan aihepiiriltään arkielämää vaativampaa ranskankielistä keskustelua
- luoda mahdollisimman hyvä valmius ilmaista itseään ranskaksi
- lisätä ranskankielisen kulttuurin ja yhteiskuntaelämän tuntemusta ja ymmärtämistä

Suoritusohjeet ja arviointi

- 1. vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
- 2. vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) joko syventävä kurssi 7 tai 8
- 3. vuosi: kurssi 6 (pakollinen) ja syventävä 9
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy loppukokeen ja tuntiosaamisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

RAAO1 (pakollinen)

Kieli ja maailmani

- Kurssilla opiskelija oppii asettamaan itselleen ranskan kielen opiskelun tavoitteita ja löytämään itselleen sopivia opiskelustrategioita. Kieli nähdään monimuotoisena kulttuurisen osaamisen välineenä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

RAAO2 (pakollinen)

Ihminen verkostoissa

- Kurssilla opiskelija syventää viestintätaitojaan. Aiheina ovat ihmisuhteisiin liittyvät teemat ja niiden yhteydessä käsitellään psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuoro vaikutukselle ja hyvinvoinnille.

RAAO3 (pakollinen)

Kulttuuri-ilmiöitä

- Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta, mm. passiivi, artikkelit, adjektiivit. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekieliset mediat sekä luova toiminta.

RAAO4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tutustutaan ranskankielisiin maihin (la Francophonie) ja niistä suullinen esitys
- käsitellään yhteiskunnallisia tekstejä
- aikailmaukset, indefiniittipronomineja, possessiivisuus, infinitiivirakenteet, artikkelit

RAAO5 (pakollinen)

Tiede ja tulevaisuus

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä
- syvennetään verbioppia ja kerrataan adjektiiveja ja adverbeja

RAAO6 (pakollinen)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä
- syvennetään verbioppia, kysymykset ja epäsuora esitys

RAAO7 (valtakunnallinen syventävä, pariton vuosi)

Kestävä elämäntapa

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä ja syvennetään rakenteita

RAAO8 (valtakunnallinen syventävä, parillinen vuosi)

Viesti ja vaikutus puhuen

- Käsitellään puhekielen tilanteita ja laajennetaan sanastoa

RAAO9 (koulukohtainen syventävä)

Abikurssi

- erilaisia ylioppilaskirjoituksiin valmentavia tekstejä ja pronominien kertausta

RAAO10 DELF-KIELIDIPLOMIKURSSI

(koulukohtainen syventävä)

- Ranskan valtion DELF-kielitutkinnon voi suorittaa keväisin. Kurssilla valmistaudutaan monipuolisin tehtävin kuullun, luetunymmärtämisen, kirjoittamisen ja suullisen osuuden B1- ja B2-tasoihin kokeisiin. Tutkinto on lukiomme opiskelijoille maksuton, ja siitä saa erillisen todistuksen, joka ei vanhene. DELF-tutkinnon B2-tason suoritus on edellytys mahdollisille opinnoille Ranskassa

B2- JA B3-RANSKA

Tavoitteet

- antaa opiskelijalle riittävän hyvä ranskan kielen ja kulttuurin tuntemus niin, että hän selviytyy jokapäiväisen elämän viestintätehtävissä ja tilanteissa sekä pystyy omatoimisesti koulun jälkeen kehittämään kielitaitoaan

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-ranskan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoittuvalla yläasteen ranskan B2-kieli oppimäärää vastaavalla johdantokurssilla, jotka niveltävät lukiossa jatkuvan B2-ranskan ensimmäiseen kurssiin
- B3-ranskan oppimäärä 8-9 kurssia koostuu kahdesta johdantokurssista ja seitsemästä B2-ranskan kurssista
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin, johdantokursseissa pääpaino on suullisella osaamisella. Muiden kurssien kohdalla arvosana määräytyy kurssin loppukokeen ja tuntiosaamisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

RAB3O1 (valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

- Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuoro vaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliasuuteen liittyviä ilmauksia.

RAB3O2 (valtakunnallinen syventävä)

Matkalla maailmassa

- Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavannomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

RAB2O3/RAB3O3 (valtakunnallinen syventävä)

Elämän tärkeitä asioita

- Kurssilla harjoitellaan vuoro vaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmisuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

RAB2O4/RAB3O4 (valtakunnallinen syventävä)

Monenlaista elämää

- Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuoro vaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät

vät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

RAB205/RAB305 (valtakunnallinen syventävä)

hyvinvointi ja huolenpito

- kurssilla käsitellään terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita
- subjunktiivit, lisää pronomineja

RAB206/RAB306 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuuri ja mediat

- käsitellään eri kulttuurialueisiin liittyviä tekstejä
- futuuri, konditionaali, gerundi

RAB207/RAB307 (valtakunnallinen syventävä)

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

- aiheina koulu, opiskeleminen, työelämä ja tulevaisuus
- työpaikkahaastattelut
- epäsuora kysymys, lauseenvastikkeita

RAB208/RAB308 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maapallomme

- yhteiskunnallisia tekstejä
- syventävää verbioppia

RAB209/RAB309 (koulukohtainen syventävä)

Abikurssi

- Erilaisia ylioppilaskirjoituksiin valmentavia tekstejä, kuullunymmärtämistä ja pronomien kertausta

RAB210/RAB310 (valtakunnallinen syventävä,

parillinen vuosi)

Viesti ja vaikuta puhuen

- Käsitellään puhekielen tilanteita ja laajennetaan sanastoa

RAB211/RAB311 DELF-KIELIDIPLOMIKURSSI

(koulukohtainen syventävä)

- Ranskan valtion DELF-kielitutkinnon voi suorittaa keväisin. Kurssilla valmistaudutaan monipuolisiin tehtäviin kuullun-, luetunymmärtämisen, kirjoittamisen ja suullisen osuuden A2- ja B1-tasoihin kokeisiin. Tutkinto on lukiomme opiskelijoille maksuton, ja siitä saa erillisen todistuksen, joka ei vanhene

SAKSAN KIELI

A-SAKSA

Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista
- osaa viestiä luontevasti saksaksi erilaisissa tilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti
- pystyy ymmärtämään vaativaltaakin tekstiä ja puhetta
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B1.2 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- Lisäksi opiskelijoita kannustetaan osallistumaan opiskelijavaihtoihin sekä suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I ja DSD II) lukioaikana.

DSD I ja DSD II -kielidiplomi

Deutsches Sprachdiplom I ja II ovat Saksan liittotasavallan opetusviranomaisten hyväksymiä kansainvälisiä, maksuttomia kielikokeita, jotka voi suorittaa lukiossamme. Ne ovat osoitus hyvästä saksan kielen taidosta ja mahdollistavat opiskelun, työharjoitteluun ja työhön hakemisen saksalaiselle kielialueelle ilman kielikoetta. Korkeakoulutasoiseen opiskeluun vaaditaan Sprachdiplom II. DSD-tutkintoja järjestetään vuosittain yli 60 maassa virallisesti hyväksytyissä kielidiplomikouluissa (Sprachdiplomschule).

Suoritusohjeet ja arviointi

1. vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
 2. vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) ja 7 (syventävä), 10 (DSD I paikallinen syventävä)
 3. vuosi: kurssit 6 (pakollinen) ja 9 (paikallinen syventävä), 11 (DSD II paikallinen syventävä)
- Pakolliset kurssit ja suullisen kielitaidon kurssi sekä siihen kuuluva suullinen koe arvioidaan numeroin. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan myös erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä. Paikalliset syventävät kurssit arvioidaan A-saksassa seuraavasti:
SAA 9 numeroarvosana
SAB1/SAA 10 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD I)
SAA 11 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD II)

SAA01 (pakollinen)

Kieli ja maailman

- kurssilla kartoitetaan opiskelijan osaamista kielitaidon eri

osa-alueilla

- arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja
- pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kieltaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin

SAA02 (pakollinen)

Ihminen verkostoissa

- harjoitellaan erilaisia viestintätilanteita.
- syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä sekä harjaannutetaan taitoa ilmaista mielipiteitä
- kurssilla teemoina ovat mm. ihmisuhteet, hyvinvointi ja digitalisaatio

SAA03 (pakollinen)

Kulttuuri-ilmiöitä

- laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa
- laaditaan eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta
- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, saksankieliset mediat sekä luova toiminta

SAA04 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta saksaksi
- tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin
- pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia

SAA05 (pakollinen)

Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tekstin tulkinnaa ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja
- harjaannutetaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja
- pohditaan erilaisia tulevaisuudenviisioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta

SAA06 (pakollinen)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisen pääomana

- tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä
- pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa.
- käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä

SAA07 (valtakunnallinen syventävä)

Kestävä elämäntapa

- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa saksaa erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa
- kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä (fiktiviisiä tai eifiktiviisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaaottavia)
- kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisen ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta

SAA08 (valtakunnallinen syventävä)

Viesti ja vaikuta puhuen

- syvennetään taitoa tuottaa saksaa suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia
- vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan

SAA09 (paikallinen syventävä)

Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin monipuolisten harjoitusten avulla: tehdään tekstin ymmärtämiä, rakenteita, kuunteluita, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja referaatteja ym. osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttäen

SAKSAN KIELI (B2 JA B3)

Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista
- oppii viestimään saksaksi erilaisissa tilanteissa suullisesti ja kirjallisesti

- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon A2.2 ja motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- Opiskelijoita kannustetaan suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I).

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-saksan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoittuvalla johdantokurssilla, jotka vastaavat yläkoulun B2-saksan oppimäärää. Johdantokurssit niveltävät lukiossa jatkuvan B2-saksan ensimmäisen kurssiin (SAB21).
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin; poikkeuksena DSD-kurssi (paikallinen syventävä), josta saa suoritusmerkinnän ja erillisen todistuksen.

SAB301 (valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

tutustutaan saksan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskeleemiin tai osaamiin kieliin

- harjoitellaan ääntämistä ja intonaatiota sekä vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa

SAB302 (valtakunnallinen syventävä)

Matkalla maailmassa

- harjoitellaan selviytymistä tavanomaisissa asiointitilanteissa
- opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

SAB303/SAB303 (valtakunnallinen syventävä)

Elämän tärkeitä asioita

B2-saksan ensimmäinen lukiokurssi

- monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin
- arvioidaan omia kielienopiskelutaitoja ja asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle

SAB304/SAB304 (valtakunnallinen syventävä)

Monenlaista elämää

kiinnitetään erityishuomiota kulttuurieroihin vuorovaikutuksessa

- harjoitellaan myös pienimuotoista kirjallista viestintää

SAB205/SAB305 (valtakunnallinen syventävä)

Hyvinvointi ja huolenpito

- opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista
- tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista
- pohditaan teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

SAB206/SAB306 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuuri ja mediat

kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa

- tutustutaan saksankielisen kielialueen kulttuuri-ilmioihin ja medioihin mm. näkökulmasta

SAB207/SAB307 (valtakunnallinen syventävä)

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen

- aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin

SAB208/SAB308 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maapallomme

- jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan
- tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön
- aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta

SAB209/SAB309 (valtakunnallinen syventävä)

Kansainvälinen toiminta

kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen

- kielelliset tavoitteet määrittävät toiminnan perusteella
- opiskelijat raportoivat osallistumisesta kansainväliseen toimintaan yhdessä sovittavalla tavalla

SAB2010/SAB3010 (valtakunnallinen syventävä)

Viesti puhuen ja kirjoittaen

- vankennetaan tuottamistaitoja, joita tarvitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- harjoitellaan erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa
- kerrataan aiemmin käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

SAB11/SAA10 Kansainvälinen kielidiplomikurssi DSD I

Tavoitteena on kurssiin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoa B1.

Kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta. Projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syvennyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen. Kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus. Osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä.

ESPANJAN KIELI

Tavoitteet

- Vieraan kielen B3-oppimäärän opetuksen erityisenä tavoitteena on, että opiskelija
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi
- kehittyi kohdekielten käyttäjänä ja toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon A2.1 (muut kielet) tai B1.1/A2.2 (englanti) ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Kurssit 1-9 arvioidaan numeroarvosanoin.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Ensimmäisillä kursseilla painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Myös kuuntelemista harjoitellaan. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullista viestintää harjoitellaan edelleen kaikilla kursseilla. Keskeistä on kehittää jokapäiväisen viestinnän perusvalmiuksia. Kurseille varataan tarpeen mukaan tilaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Kaikilla kursseilla voidaan

edistää monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa. Kurseilla tutustutaan eri tekstilajeihin. Oppiainerajat ylittävää opetusta voidaan toteuttaa eri kursseilla. Rakenteita opetellaan, harjoitellaan ja kerrataan joustavasti sopivien aihepiirien yhteydessä. Hyvien ääntämistottumusten vakiinnuttamiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen.

EAB301 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

- Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskeleemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliasuuteen liittyviä ilmauksia.

EAB302 Matkalla maailmassa

- Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä

EAB303 Elämän tärkeitä asioita

- Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

EAB304 Monenlaista elämää

- Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

EAB305 Hyvinvointi ja huolenpito

- Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

EAB306 Kulttuuri ja mediat

- Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmioihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

EAB307

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

- Kurssin aihepiirit liittyvät koulun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää sekä syvennetään oman mielipiteen ilmaismista esparjaksi.

EAB308 Yhteinen maapallomme

- Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön.
- Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

EAB309 Kansainvälinen toiminta

- Kurssilla syvennetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä kansainvälisestä yhteistyöstä.

MATEMATIIKKA

Yhteinen matematiikka

Opetuksen tavoitteet

- Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tavoitteena on herättää opiskelijan kiinnostus matematiikkaa kohtaan. Tässä opintokokonaisuudessa opiskelijalla on tilaisuus vahvistaa pohjaa matematiikan opinnoilleen ja nähdä matematiikka hyödyllisenä ja käyttökelpoisena selitettäessä ja hallittaessa muun muassa yhteiskunnan, talouden ja luonnon tapahtumia ja tilanteita.

Arviointi

- Kurssi MAY1 arvioidaan numeroarvosanoin (4 –10).

Kurssin suoritus

- Kurssi MAY1 on suoritettava lukion ensimmäisenä matematiikan kurssina. Päätöksen matematiikan oppimäärän laajuudesta (pitkä/lyhyt) voi siirtää kurssin jälkeen tehtäväksi.

MAA1 (pakollinen)

- Luvut ja lukujonot
- kerrataan ja täydennetään lukualueet, peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan periaatteet ja funktion käsite
- käsitellään lukujonoja ja ratkaistaan niiden avulla käytännön ongelmia

MATEMATIIKKA PITKÄ

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tehtävänä on antaa opiskelijalle ammatillisten ja korkeakouluopintojen edellyttämät matemaattiset valmiudet sekä matemaattinen yleissivistys.

Opetuksen tavoitteet

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tavoitteena on, että opiskelija kehitty matemaattisessa ajattelussaan ja saa hyvät valmiudet jatko-opintoihin.

Arviointi

Kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin (4 – 10). Paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti.

Kurssien suoritusjärjestys

Kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan pakollisista kurseista MAA2 – MAA4 ja syventävistä kurseista MAA11 ja MAA 14.

Itsenäinen opiskelu

Matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti oppituntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Muulla suoritettut kurssit

Muulla suoritettut kurssit hyväksytään, jos niitä ei voi kohdella vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Tason määrittelee matematiikan opettaja. Voidaan määrätä myös lisänäyttöjä kurssin arvosanaa arvioitaessa.

Opetuksen tavoitteet

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tavoitteena on mm, että opiskelija

- tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn
- ymmärtää ja osaa käyttää matematiikan kieltä
- kehittää lausekkeiden käsittely-, päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan
- harjaantuu käyttämään teknologiaa matematiikan opiskelussaan
- saa valmiuksia jatko-opiskeluja varten

MAA02 (pakollinen)

Polynomifunktiot ja -yhtälöt

- Tutustutaan polynomifunktioiden teoriaan ja polynomien jaollisuuteen sekä ratkaistaan polynomiyhtälöitä ja -epäyhtälöitä.

MAA03 (pakollinen)

Geometria

- Perehdytään tasogeometrian perustuloksiin. Tutustutaan taso- ja avaruusgeometrian objekteihin ja niiden ominaisuuksiin sekä lasketaan näihin liittyviä pinta-aloja ja tilavuuksia. Lisäksi laajennetaan trigonometrian soveltamista vinokulmisiin kolmioihin.

MAA04 (pakollinen)

Vektorit

- Perehdytään vektoreihin ja näiden perusominaisuuksiin, ratkaistaan monimuuttujayhtälöitä sekä tutustutaan avaruus-suoriin ja tasoihin.

MAA05 (pakollinen)

Analyttinen geometria

- Perehdytään tason suoriin, ympyröihin ja paraabeleihin
- Syvennetään itseisarvokäsitettä ja opitaan ratkaisemaan yksinkertaisia itseisarvoyhtälöitä ja epäyhtälöitä

MAA06 (pakollinen)

Derivaatta

- Laajennetaan funktiokäsitettä rationaalifunktioiden ja ratkaistaan näihin liittyviä yhtälöitä ja epäyhtälöitä
- Tutustutaan funktion raja-arvoon, jatkuvuuteen ja derivaattaan
- Harjoitellaan ääriarvotehtävien ratkaisemista

MAA07 (pakollinen)

Trigonometriset funktiot

- Tutkitaan trigonometrisia funktioita yksikköympyrän avulla
- Ratkaistaan trigonometrisia yhtälöitä
- Harjoitellaan käyttämään trigonometrisia funktioita kuvaamaan jaksollisia ilmiöitä

MAA08 (pakollinen)

Juuri- ja logaritmifunktiot

- Kerrataan potenssilaskusäännöt ja laajennetaan potenssi-käsitettä murtopotensseihin

- Syvennetään juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden käsitteitä
- Opitaan ratkaisemaan em. funktioihin liittyviä yhtälöitä ja epäyhtälöitä

MAA9 (pakollinen)

Integraalilaskenta

- tutustutaan integraalifunktion käsitteeseen sekä opitaan määrittämään alkeisfunktioiden integraaleja
- lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia määrättyjen integraalien avulla

MAA10 (pakollinen)

Todennäköisyys ja tilastot

- perehdytään todennäköisyyden käsitteeseen ja todennäköisyyksien laskusääntöihin sekä ratkaistaan näihin liittyviä ongelmia
- kombinatoriikan sääntöjen avulla selvitetään lukumääriä koskevia ongelmia
- tutustutaan erilaisiin jakaumiin ja näihin liittyviin tunnuskuihin

MAA 11 (valtakunnallinen syventävä)

Lukuteoria ja todistaminen

- Perehdytään logiikan alkeisiin ja matemaattisiin todistuksiin sekä tutustutaan lukuteoriaan

MAA12 (valtakunnallinen syventävä)

Algoritmit matematiikassa

- Tutustutaan matematiikan numeerisiin menetelmiin

MAA14 (paikallinen syventävä)

Soveltavaa matematiikkaa

- Ratkaistaan käytännön ongelmia matemaattisiin menetelmiin

MAA15 (paikallinen syventävä)

Geometrian jatkokurssi

- Kurssin tavoitteena on lujittaa kurssilla MAA03 opittuja asioita sekä soveltaa niitä myös differentiaalilaskennassa
- Täydennetään ja laajennetaan erityisesti tasogeometristen objektien ominaisuuksia

Oppimäärän vaihtaminen

Ks. lyhyt oppimäärä

MAA13 (valtakunnallinen syventävä)

Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

- syvennetään differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisia perusteita

MAA16 (syventävä)

Kertauskurssi

kerrataan pitkän matematiikan oppimäärää

MATEMATIIKKA LYHYT

Matematiikan lyhyen oppimäärän opetuksen tehtävänä on tarjota valmiuksia hankkia, käsitellä ja ymmärtää matemaattista tietoa ja käyttää matemaattikkaa elämän eri tilanteissa ja jatko-opinnoissa.

Opetuksen tavoitteet

Hyvä matemaattinen yleissivistys.

Arviointi

Kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin(4-10). Paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti.

Kurssien suoritusjärjestys

- kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan kurssit 2 ja 3, toisena vuonna kurssit 4, 5, 6 ja 7 ja kolmantena vuonna kurssit 8 ja 9
- syventävä kurssi MAB7 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB4 jälkeen
- syventävä kurssi MAB8 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB5 jälkeen

Itsenäinen opiskelu

Matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti tuntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Muualla suoritettavat kurssit

Muualla suoritettavat kurssit hyväksytään, jos niitä ei voi kotoon ottaa, vaan ne vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Tason määrittää matematiikan opettaja. Voidaan määrätä myös lisänäyttöjä kurssin arvosanaa arvioitaessa

Oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkistä lyhyeen kurssit luetaan hyväksi seuraavasti:

MAA2 → MAB2

MAA3 → MAB3

MAA6 → MAB7

MAA8 → MAB4

Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän paikallisia syventäviä tai paikallisia soveltavia kurssit opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Pitkän matematiikan arvosanalla 4 ei voi korvata mitään lyhyen matematiikan kurssiarvosanaa. Pitkän matematiikan kurssiarvosanaa 4 ei hyväksytä kurssiksi.

MAB2

Lausekkeet ja yhtälöt

- harjaannutetaan käyttämään matemaattikkaa jokapäiväisen elämän ongelmien ratkaisemisessa
- perehdytään lineaariseen riippuvuuteen, verrannollisuuteen ja toisen asteen polynomifunktioon
- vahvistetaan yhtälöiden ratkaisemisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan toisen asteen yhtälöitä

MAB3

Geometria

- vahvistetaan tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- perehdytään kuvioidenyhdenmuotoisuuteen, suorakulmaisen kolmion trigonometriaan, Pythagoraan lauseeseen, kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuudenmäärittämiseen, ja geometrian menetelmien käyttöön koordinaatistossa

MAB4 (pakollinen)

Matemaattisia malleja

- harjaannutetaan näkemään reaali maailman ilmiöissä säännön mukaisuuksia ja riippuvuuksia
- vahvistetaan osaamista lukujonoissa
- perehdytään lineaariseen ja eksponentiaaliseen malliin, potenssiyhtälöön ja eksponenttiyhtälöön

MAB5 (pakollinen)

Tilastot ja todennäköisyys

- harjaannutetaan käsittelemään ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja
- perehdytään jakaumien tunnustukseen, regressioon ja korrelaation käsitteisiin, kombinatoriikkaan ja todennäköisyyslaskentaan

MAB6 (pakollinen)

Talousmatematiikka

- syvennetään prosenttilaskennan taitoja
- kehitetään matemaattisia valmiuksia oman talouden suunnitteluun
- vahvistetaan laskennallista pohjaa yrittäjyyden ja taloustiedon opiskeluun
- perehdytään indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muihin laskelmiin

MAB7 (valtakunnallinen syventävä)

Matemaattinen analyysi

- tutkitaan funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
- käytetään teknisiä apuvälineitä funktion kulun tutkimisessa
- perehdytään polynomifunktion derivaattaan, funktion merkin ja kulun tutkimiseen ja funktion suurimman ja pienimmän arvon määrittämiseen suljetulla välillä

MAB8 (valtakunnallinen syventävä)

Tilastot ja todennäköisyys

- vahvistetaan tilastojen käsittelytaitoja
- opitaan määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä jatkuvien jakauman avulla teknisiä apuvälineitä hyödyntäen.
- perehdytään normaali jakaumaan ja jakauman normittamiseen, toistokokeeseen, binomijakaumaan ja luottamusvälin käsitteeseen

MAB9 (paikallinen syventävä)

Kertauskurssi

- kerrataan lyhyen matematiikan oppimäärän keskeiset asiat
- saadaan hyvät valmiudet osallistua lyhyen matematiikan ylioppilaskokeeseen

BIOLOGIA

Biologian opinnot ovat tärkeitä monissa lukion jälkeisissä korkeakouluopinnoissa. Varsinaisen biologian lisäksi tällaisia ovat biologiaa soveltavat tieteenalat kuten lääketiede, eläinlääketiede, farmakologia (lääkkeiden tutkimus), liikunta- ja terveysala sekä maa- ja metsätalous.

Suoritusohjeet ja arviointi

Periaatteessa kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna.

Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa biologian, on suositeltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (B11-B15) ovat suoritettuina. Paikallisista kurseistakin (B16 ja B17) on tietenkin hyötyä. Voit alustavasti tarkastella myös vanhan opetussuunnitelman kurssia B17, sillä se on sisällöltään suurin piirtein sama kuin uuden opetussuunnitelman vastaava (joka tarjotaan abivuotena).

Monet sekä biologian että fysiikan kirjoittamista suunnittelevat haluavat kirjoittaa biologian syksyllä (koska fysiikassa on enemmän kurseja). Tällöin kannattaa valita toisena lukivuotena kaikki 4 tarjottavaa biologian kurssia. Jos taas aiot kirjoittaa biologian keväällä, ehdit abivuonnakin suorittaa useampia kurseja. Kurssi B17 järjestetään aina abivuoden ensimmäisessä jaksossa.

Kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla. Paikallisten kurssien (B16 ja B17) arvosanat voivat kuitenkin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korottavasti.

B11 (pakollinen)

Elämä ja evoluutio

Kurssi toimii johdantona kaikelle biologian opiskelulle. Sisältönä on kaksi biologian keskeistä osa-aluetta. Solubiologia tutkii solujen rakennetta ja toimintaa. Evoluutiobiologia selvittää, miten ja miksi elävät olennot muuttuvat aikojen kuluessa sekä, millainen on planeettamme elämän historia.

B12 (pakollinen)

Ympäristöekologia

Ekologia on biologian osa, joka tutkii elävien olentojen runsaussuhteiden ja levinneisyyden syitä. Ekologinen tieto on tärkeässä roolissa, kun ihmiskunta yrittää selvittää maailmanlaajuisesta ympäristökriisistä, johon kuuluvat lajien kuoleminen sukupuuttoon, ilmastonmuutos ja muut kasvavan ihmiskunnan aiheuttamat ongelmat. Kurssilla opiskellaan ekologian perusteet sekä tutustutaan ympäristöongelmien syihin ja seurauksiin.

B13 (valtakunnallinen syventävä)

Solu ja perinnöllisyys

Kurssi syventää pakollisella kurssilla hankittua solu- ja molekyylibiologian tietämystä. Lisäksi tutustutaan perinnöllisyystieteeseen eli genetiikkaan: miksi jälkeläiset muistuttavat vanhempiaan ja miten perinnöllinen informaatio siirtyy

sukupolvesta toiseen. Voidaan suorittaa vasta BI1-kurssin jälkeen. BI3 valmistaa lukion jälkeisiin lääketieteellisiin ym. soveltavan biologian opintoihin.

BI4 (valtakunnallinen syventävä)

Ihmisen biologia

Kurssilla perehdytään ihmisen rakenteeseen, elintoimintoihin ja yksilönkehitykseen. Aihe-esimerkkejä ovat mm. seuraavat. Ihmisen lisääntyminen ja yksilönkehitys alkios- ta syntymään. Verenkierto-, ruuansulatus- ja erityselimistöjen rakenne ja toiminta. Aivojen rakenne ja toiminta: miten ihmisen mieli ja tietoisuus syntyvät? Lihakset ja luusto. Hormonitoiminta. Kuinka elimistö puolustautuu taudinaiheuttajia vastaan? Kurssi on itsestään selvästi tärkeä mm. lääketieteeseen, eläinlääketieteeseen ja liikunta-alan opintoja suunnitteleville.

BI 5 (valtakunnallinen syventävä)

Biologian sovellukset

Kurssilla tutustutaan tiettyihin aikaisemmillä kursseilla vain maininnoksi jääneisiin biologian osa-alueisiin sekä niihin liittyviin sovelluksiin. Bioteknikka (ja geeniteknikka sen osana) on eläiden käyttöön perustuvaa tekniikkaa, jota voidaan soveltaa perustutkimuksen lisäksi esim. lääketieteessä, teollisuudessa ja elintarviketuotannossa. Mikrobiologia tutkii bakteerien ja virusten kaltaisia silmin näkymättömiä olentoja, joilla on suuri merkitys taudinaiheuttajina ja joita hyödynnetään biotekniikassa. Eläinten- ja kasvien jalostus on keskeinen biotekniikan ala, josta ravinnontuotantomme on riippuvaista. Kurssi on periaatteessa kurssin BI3 jatkokurssi ja siten oleellisen tärkeä lääketieteeseen, eläinlääketieteeseen ja muiden soveltavan biologian korkeakouluopin- toja harkitsevalle.

BI6 (paikallinen syventävä)

Eläinten käyttäytyminen

Kurssilla perehdytään syvällisesti evoluutiobiologiseen ajatteluun (miten luonnonvalinta toimii) ja eläinten käyttäytymiseen sen osana. Aihe-esimerkkejä ovat mm. seuraavat. Mitä on seksi? Miksi naaraat ja koiraat (naiset ja miehet) käyttäytyvät eri tavoin? Miksi jotkut lajit elävät laumoissa? Miten saalistajat käyttäytyvät? Kuinka saalisajit välttävät syödyksi tulemisen? Miten eläimet viestivät? Kuinka paljon biologia selittää ihmisen käyttäytymistä?

BI17 (paikallinen syventävä)

Maailman tila ja kestävä kehitys

Kurssilla perehdytään syvällisesti kaikkein suurimpiin maailmantaajuisiin ympäristöongelmiin. Miten ihmiskunta uhkaa oman olemassaolonsa reunaehtoja ja kuinka voitaisiin taata elinkelpoinen planeetta myös tuleville sukupolville? Erytyspainotus on luonnon monimuotoisuuden hupe- nemisessä (elinympäristöjen tuhoutuminen ja lajien su- kupuutot) sekä väestönkasvun ekologisessa taustassa. Myös ympäristöhistorian ja –etiikan kysymyksiä käsi- tellään. Esimerkkeinä valaаныppynnin historia ja merten kalakantojen alasaajo. Voidaan suorittaa vasta kurssin BI2 jälkeen.

MAANTIEDE

Suoritusohjeet ja arviointi

kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna. Maantieteessä on yksi pakollinen kurssi (GE1) ja loput (GE2-GE4) ovat valtakunnallisia syventäviä. Paikallisia syventäviä kursseja ovat GE5 ja GE6. Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa maantieteeseen, on suosi- teltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (GE1-GE4) ovat suoritettuina. Paikallisten syventävien kurssien (GE5 ja GE6) suorittamisesta on hyötävä. Kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla. Paikallisten kurssien (GE5 ja GE6) arvosanat voivat kuitenkin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korottavasti.

GE1 (pakollinen)

Maailma muutoksessa

Kurssi toimii maantieteeseen yleisestitelynä ja johdantona. Maailman karttakuva ja paikannimistö tulevat tutuiksi. Ta- voitteena on perehtyä maailmaamme myös ajankohtaisten esimerkkien avulla. Usein nämä esimerkit liittyvät ns. alu- eellisiin riskeihin, esim. ilmastonmuutoksen vaikutuksiin tai ihmisoikeuksiin ja talouselämään liittyviin kehittyneisyyse- roihin maailman eri osissa..

GE2 (valtakunnallinen syventävä)

Sininen planeetta

Kurssi käsittelee luonnonmaantiedettä eli sen sisältönä ovat elottomaan ja elävään luontoon liittyvät alueelliset ilmiöt. Aihe-esimerkkejä: Maan Luonne Aurinkoa kiertävänä planeettana, ilmakehä ja säälmiöt, Maan sisärakenne ja sen

pinnanmuotoja muovaavat voimat, maailman suurekosys- teemit (esim. sademetsät, havumetsävyöhyke tai aavikot). Kurssi sopii kaikille luonnontieteistä (biologia, kemia, fysiikka) kiinnostuneille. Suoritetaan kurssin GE1 jälkeen. GE2 tu- kee erityisesti biologian opintoja.

GE3 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maailma

Kurssi käsittelee ihmismaantiedettä eli sen sisältönä ovat ihmistoimintaan liittyvät alueelliset ilmiöt. Aihe-esimerk- kejä: väestönkasvu ja väestön alueellinen jakaantuminen, muuttoliikkeet, kulttuuripiirit, luonnonvarojen käyttö ja riit- tävyys, maatalous ja teollisuus maailman eri osissa. Kurssi sopii myös historiasta, yhteiskuntaopista ja maailmanpoliti- kasta kiinnostuneille. Suoritetaan kurssin GE1 jälkeen.

GE4 (valtakunnallinen syventävä)

Aluetutkimus

Kurssilla opiskelijat laativat oman aluetutkimuksen. Kyse voi olla esim. valtiosta tai suomalaisesta kunnasta. Tieteel- lisen tutkielman tekotaidot sekä analysointi- ja esitystai- dot ovat myös harjoittelun kohteena. Kurssilla tutustutaan myös kartografiaan (karttojen valmistamisen) perusteisiin ja paikkatietojärjestelmiin sekä niiden monipuoliseen käyt- töön.

GE5 (paikallinen syventävä)

Maailman aluemaantiede

Kurssilla paneudutaan yleissivistävästi maailman suuralu- eiden ominaispiirteisiin. Alueita ovat Eurooppa, Saharan eteläpuolinen Afrikka, Lähi-itä, Itä-Aasia (Kiina), Etelä-Aasia (Intia) Anglo-Amerikka jne. Tavoitteena on hyvä yleiskuva kunkin alueen ihmismaantieteestä: valtioista, kulttuureista, väestöstä, poliittisista konflikteista ja kehittyneisyyseroista. Kurssi sopii myös historiasta ja yhteiskuntaopista kiinnos- tuneille.

GE6 kertauskurssi

Kurssi suunnattu maantieteeseen yo-kirjoittajille. Kurssilla kerrataan ja syvennetään maantieteeseen kurssien GE1-GE4 keskeisiä sisältöjä. Kurssin tarkoituksena on syventää maantieteellistä ajatte- lua sekä harjoitella vastaustekniikkaa. Kurssin aikana tehdään vanhoja ylioppilaskoekoetehtäviä sekä opetellaan käyttämään sujuvasti ylioppilaskirjoituksis- sa vaadittavia sähköisiä apuohjelmia. Kurssi arvioidaan S-merkinnällä.

FYSIIKKA

Fysiikan opetus tukee opiskelijoiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä osana moni- puolista yleissivistystä. Fysiikka on empiirinen luonnontie- de, jossa luonnon perusrakennetta ja -ilmiöitä pyritään ym- märtämään ja selittämään käyttäen luonnosta kokeellisin menetelmin saatavaa tietoa. Tavoitteena on löytää luon- nossa yleispäteviä lainalaisuuksia ja esittää ne matemaat- tisina malleina.

Arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavut- tamiseen kurssikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Kurssin arvosanan antaminen perustuu mo- nipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja men- tetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, ku- ten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä Kaikki fysiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin. Paikal- liset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korot- tavasti.

FY1 (pakollinen)

Fysiikka luonnontieteeseen

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelä- mässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikeu- den rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fyysikaalisen tiedon rakentu- misessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuu- den arviointi

FY2 (valtakunnallinen syventävä)

Lämpö

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuisissa ja kestä- vän tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopin ja lämmön siirtymissuun- ta

- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

FY3 (valtakunnallinen syventävä)

Sähkö

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä
- sähköturvallisuus, kytkentöjen tekeminen ja virtapiirien tukeminen

FY4 (valtakunnallinen syventävä)

Voima ja liike

- fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle
- vuorovaikutus liikkeen muutoksen syynä, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus
- etä- ja kosketusvoimia: paino, kitka, noste ja kvalitatiivisesti väliaineen vastus
- liikeyhtälö
- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- liikemäärän säilymistaki, impulssiperiaate ja yksiulotteiset törmäykset
- liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymistaki
- mallien käyttäminen ja muodostaminen sekä niiden rajoitukset ja puutteet

FY5 (valtakunnallinen syventävä)

Jaksollinen liike ja aallot

- fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa
- tasainen ympyräliike
- gravitaatiovuorovaikutus
- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot
- ääni aaltoliikeilmiönä
- mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen

FY6 (valtakunnallinen syventävä)

Sähkömagnetismi

- fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa
- magnetismi, magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä
- sähkömagneettinen induktio, magneettivuon, induktiolaki ja Lenzin laki
- generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

FY7 (valtakunnallinen syventävä)

Aine ja säteily

- näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen
- energian kvanttuminen
- sähkömagneettisen säteilyn kvanttuminen ja fotonit
- aaltohiukkasdualismi
- atomiytimen rakenne
- ydinreaktiot, ydinenergia, ytimen sidosenergia sekä energian ja massan ekvivalenssi
- radioaktiivisuus ja hajoamislaki
- säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö
- tiedonhankinta, esittäminen ja arviointi

FY8 (paikallinen syventävä)

Fysiikan kokonaiskuva

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- jäsentää, syventää ja täsmentää tietojaan aikaisempien kurssien klassisen fysiikan ja modernin fysiikan tietokokouksesta ja merkityksestä
- vahvistaa taitojaan luonnontieteille ominaiseen ajatteluun
- saa valmiudet vastata fysiikan reaalikokeeseen

FY9 (paikallinen syventävä)

Tähtitiede

- Tähtitiede on aihepiirinä valtava. Tällä kurssilla vastataan kysymykseen, mitä avaruudesta tiedetään ja miten tämä tieto on hankittu? Tutustumme tähtitieteen keskeisiin havaintoihin ja niiden merkitykseen. Paneudumme ajankohtaisiin tähtitieteen tutkimushankkeisiin.
- Kurssilla et opi tähtikuviota! Kurssin tavoitteena on antaa

opiskelijalle työvälineitä ymmärtää maailmankaikkeutta ja ihastua siihen.

- Kurssilla tehdään pienimuotoisia tutkielmia. Kurssilla on loppukoe tai vaihtoehtoisesti tutkielma.
- Numeroarviointi.

FY10 (paikallinen soveltava)

Fysiikan työkurssi

- Fysiikka on kokeellinen luonnontiede, jonka keskeinen tiedonhankintamenetelmä on mittaaminen. Lukion fysiikan tunneilla mittauksia kerätään tekemään valitettavan vähän. Tällä kurssilla tilanteeseen tulee korjaus. Opettelemme suunnittelemaan ja rakentamaan mittausjärjestelyjä. Suoritamme mittaukset digitaalisilla tiedonkeräimillä. Opettelemme mittausdatan analysointi- ja visualisointimenetelmiä.
- Kurssilla käytetään jatkuvasti menetelmiä ja teknisiä välineitä (LoggerPro, GeoGebra, graafit, CAS-laskin jne.), joiden hallinta parantaa menestymismahdollisuuksia fysiikan ylioppilaskirjoituksissa.
- Kurssin lopputyönä tehdään opiskelijan suunnittelema mittaus työselostukseineen.
- Numeroarviointi.

KEMIA

Kemian opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä.

Tavoitteet

- osata kemian keskeisimmät peruskäsitteet
- osata kokeellisen työskentelyn ja muun aktiivisen tiedonhankinnan avulla etsiä, tulkita ja arvioida tietoa elämän ja ympäristön kannalta tärkeistä kemiallisista ilmiöistä
- osata ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat
- perehtyä tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksiin tiedonhankinnassa
- perehtyä nykyaikaiseen teknologiaan teollisuudessa ja ympäristötekniikassa
- osata käyttää kemiallista tietoa kuluttajana terveyden ja kestävä kehityksen edistämiseksi
- saada kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemialliseen tutkimukseen

Kurssien suoritusjärjestys

kurssi KE1 on kaikille yhteinen ns. pakollinen kurssi, muut kurssit ovat vapaasti valittavissa

kurssit KE2-KE5 ovat valtakunnallisia syventäviä ja KE6 on paikallinen syventävä ja KE7 paikallinen soveltava.

Kurssit suositellaan suoritettavaksi seuraavassa järjestyksessä:

1. vuosi KE1 ja KE2
2. vuosi KE3, KE4 ja KE7
3. vuosi KE5 ja KE6

Arviointi

- arvioinnin kohteena on kemiallisen tiedon ymmärtäminen sekä soveltamisen taito
- arvosana määräytyy kurssikokeiden, osallistumisaktiivisuuden, kokeellisen työskentelyn, työselostusten, projektoiden, esitelmiä tai tutkielmien perusteella
- KE1-KE5 arvioidaan arvosanalla 4-10, KE6 ja KE7 suoritusmerkinnällä S

KE1 (pakollinen)

Kemialla kaikkialla

- tutustutaan kemian merkitykseen arjessa
- opetellaan tutkimaan kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen kemian ilmiöitä työturvallisuusnäkökohdat huomioiden
- opitaan selittämään aineiden ominaisuuksia aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla jaksollista järjestelmää ja tietolähteitä käyttäen

KE2 (valtakunnallinen syventävä)

Ihmisen ja elinympäristön kemialla

- tutustutaan orgaanisten yhdisteiden rakenteisiin ja rakenteiden mallintamiseen ja opitaan selittämään yhdisteiden ominaisuuksia niiden rakenteen kautta
- opitaan ainemääriin ja pitoisuuksiin liittyviä ilmiöitä ja työvälineiden ja reagenssien käyttöä

KE3 (valtakunnallinen syventävä)

Reaktiot ja energia

- opetellaan epäorgaanisten ja orgaanisten yhdisteiden reaktioita ja niiden sovelluksia
- reaktioiden tutkimista kokeellisesti, tutkimustulosten käsittelemistä, tulkintaa ja esittämistä
- energian ja aineen häviämättömyys kemiallisissa reaktioissa

KE4 (valtakunnallinen syventävä)

Materiaalit ja teknologia

- hapetusluvut, hapettimet, pelkistimet ja hapetus-pelkistysreaktiot ja niiden soveltaminen
- tutustutaan kokeellisesti ja malleja käyttäen metalleihin ja

sähkökemian liittyviin ilmiöihin ja opetellaan niihin liittyviä kvantitatiivisia sovelluksia

- teollisuudelle tärkeiden materiaaleiden ominaisuudet ja käyttö

KE5 (valtakunnallinen syventävä)

Reaktiot ja tasapaino

- tutkitaan kokeellisesti ja malleja käyttäen reaktioihin ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä
- homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen
- happo-emäs tasapaino, vahvat ja heikot protolytytit ja puskuriliuokset ja niiden laskennallinen käsittely
- reaktionopeus ja siihen vaikuttavat asiat

KE6 (paikallinen syventävä)

Kertauskurssi

- kerrataan, syvennetään ja tarkennetaan pakollisen ja valtakunnallisten syventävien kurssien sisältöjä ja valmistaudutaan vastaamaan kemian ylioppilaskokeen ja pääsykokeiden tehtäviin

KE7 (paikallinen soveltava)

Työ/tutkimuskurssi

- tutustutaan erilaisiin kemian kokeellisiin menetelmiin, aihealueet valitaan kurssin alussa opiskelijoiden kanssa KE1 - KE5 kurssin sisällöistä

USKONTO

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

Tavoitteet

- tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen
- uskonnon opetuksen yleisenä tavoitteena on hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuuriin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-6
- työskentelymenetelmät ovat opiskeijakeskeisiä ja TVT:tä hyödynnetään monipuolisesti
- Arviointi annetaan numeroarosanalla (4-10), johon vaikuttavat kurssikoe, tuntiaktiivisuus, ryhmätyöskentely, esitelmät, kirjallisesti palautettavat yksilö- ja parityöt.

UE1 (pakollinen)

Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

- jäsentetään uskontoa ilmiönä ja tarkastellaan uskontojen tutkimusta
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- keskustellaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- selvitetään nykyajan uskonnollisuutta ja maailman uskontotilannetta
- tutustutaan ajankohtaisiin katsomusten kohtaamiseen liittyviin kysymyksiin
- kehitetään valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä

UE2 (pakollinen)

Maailmanlaajuinen kristinuskko

- selvitetään kristinuskon asemaa ja vuorovaikutusta ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- tutustutaan katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden syntyyn, erityispiirteisiin, eettiseen ajatteluun ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin
- tutustutaan karismaattiseen kristillisyyteen ja kristillispeiraisten uskontojen pääpiirteisiin
- jäsentetään uskonnon asemaa ja sen taustoja eri puolilla Eurooppaa sekä ekumeniaa että katsomusten välistä dialogia
- valitaan ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja selvitetään niiden taustoja

UE3 (valtakunnallinen syventävä)

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

UE4 (valtakunnallinen syventävä)

Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

- selvitetään Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio sekä uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- kehitetään valmiuksia osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin tämän päivän Suomessa
- perehdytään uskonnonvapauteen ja uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvään ajankohtaiseen keskusteluun
- selvitetään uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä, taloudessa, yksilöiden että perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- perehdytään uskonnottomuuteen, uskontokritiikkiin ja uskonnottomaan tapakulttuuriin Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai perehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

UE5 (valtakunnallinen syventävä)

Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa

- perehdytään uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutukseen
- tutustutaan uskonnollisten tilojen arkkitehtuuriin uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- selvitetään uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- tehdään Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisen tulkintojen tarkastelua taiteen eri muotojen avulla
- tutustutaan muinaissuomalaisten uskontoon ja kristinuskoon suomalaisessa kulttuuriperinnössä
- selvitetään uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet

UE6 (valtakunnallinen syventävä)

Uskonnot ja media

- selvitetään uskonnollista mediaa ja median käyttöä uskonnoissa sekä uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttöä eri medioissa
- tutustutaan uskontojen mediajulkisuuteen
- perehdytään median vaikutukseen uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- tuotetaan uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi

ORTODOKSINEN USKONTO

Tavoitteet

- tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen
- uskonnon opetuksen yleisenä tavoitteena on hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuuriin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-6
- koulu tarjoaa vuorovuosina yhden pakollisen kurssin, syventävistä neuvotellaan erikseen opettajan kanssa, samoin, jos oppilas haluaa suorittaa itsenäisesti jonkun pakollisen kurssin
- kurssit arvioidaan numeroarvosanalla (4-10)

UO1 (pakollinen)

Uskonto ilmiönä – ortodoksisuus, juutalaisuus ja islam

- jäsentetään uskontoa ilmiönä ja tutustutaan uskontojen tutkimukseen
- tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn, kehittymiseen ja niiden luonteeseen
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin keskinäiset suhteet historiassa ja nykypäivänä
- keskustellaan Lähi-idän ja Euroopan ajankohtaisista asioista uskontojen näkökulmasta
- opetellaan tunnistamaan eri katsomusten merkitystä yksilön tämän päivän arjessa ja työelämässä

UO2 (pakollinen)

Ortodoksisuus maailmassa

- selvitetään kristillisen kirkon laajeneminen, patriarkaatti ja paikalliskirkot sekä orientoaliset kirkot
- tutustutaan askeesin ja luostarilaitoksen syntyyn ja niiden yhteiskunnalliseen merkitykseen
- kartoitetaan ortodoksinen oppi, etiikka ja antropologia synodien ja kirkon suurien opettajien kautta
- perehdytään ihmisen elämänsäkeen ja ortodoksisuuteen sekä ortodoksisen tapakulttuuriin
- tutustutaan Itä-Euroopan ortodoksisuuteen ja uusortodoksisen maailmaan
- selvitetään Suomen ortodoksisen kirkon tilanne ennen ja nyt
- tehdään katsaus ekumeniaan ja uskontojen väliseen vuorovaikutukseen

UO3 (valtakunnallinen syventävä)

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- sisällöltään samanlainen kuin evankelis-luterilaisen uskonnon UE3 –kurssi (opiskelijat voivat osallistua halutessaan siihen)
- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

UO4 (valtakunnallinen syventävä)

Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

- selvitetään Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio sekä uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- tutustutaan uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin tämän päivän Suomessa
- selvitetään uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä, taloudessa, yksilöiden että perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- perehdytään uskonnotomuuteen, uskontokritiikkiin ja uskonnotonomaan tapakulttuuriin Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai perehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

UO5 (valtakunnallinen syventävä)

Taide ortodoksisuudessa ja muissa uskonnoissa

- selvitetään uskontojen, taiteen ja kulttuurin eri muodot
- tutustutaan sakraalin ja uskonnollisen taiteen eroon
- selvennetään ortodoksisen taiteen erityispiirteet: jumalanpalvelus, kirkkomusiikki, arkkitehtuuri, ikonitaidet
- perehdytään uskontojen oppiin taiteen keinoin: kuvataide, musiikki, rakennustaide ja draama

UO6 (valtakunnallinen syventävä)

Ortodoksisuus ja uskonnot mediassa

- selvitetään uskonnollista mediaa ja median käyttöä uskonnoissa sekä uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttöä eri medioissa
- tutustutaan uskontojen mediajulkisuuteen
- perehdytään median vaikutukseen uskontoilmiöihin, ku-

ten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki

- syventyä ortodoksisen kirkon mediamaailmaan
- tuotetaan uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämäntietotieto on perustaltaan monitieteinen oppiaine. Sen tiedeperustaan kuuluu ihmis-, kulttuuri- ja yhteiskuntatieteitä sekä filosofia. Elämäntietotiedon opetuksessa ihmisiä tarkastellaan luonnollisina toimijoina, jotka luovat ja uusintavat merkityksiä keskinäisessä kanssakäymisessään. Inhimilliset katsomukset ja käytännöt nähdään yksilöiden, yhteisöjen ja traditioiden vuorovaikutuksen tuloksena syntyneinä. Elämäntietotiedon opetus rakentuu ihmiskäsitteelle, joka korostaa ihmisten mahdollisuutta elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja tavoitteellisina.

Oppiaineessa painotetaan ihmisten kykyä tutkia maailmaansa ja laajentaa sitä koskevaa tietämystään sekä yhteisellä toiminnallaan tietoisesti ohjata elämäänsä. Näistä lähtökohdista oppiaine tukee opiskelijoiden elämäntietomuksen ja identiteetin muotoutumista sekä heidän yhteisöllisten hyvän elämän ihanteidensa ja käytäntöjensä rakentumista. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Elämäntietotieto kartuttaa pohdiskelevasti ja keskustellen opiskelijoiden kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä, arvostelukykyä ja tilannetajua, toisten ja yhdenvertaisuuden kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja.

Opetuksen tavoitteet

Elämäntietotiedon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämäntietomuksensa rakentamiseen
- hallitsee keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja ja osaa soveltaa niitä sellaisten kysymysten käsittelyyn, joissa pyritään yhteisen kestävän toimintalinjan löytämiseen erilaisista näkemyksistä huolimatta
- laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää arvostelu-, harkinta- ja toimintakykyään oppimalla refleктоimaan omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa

- kunniottaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävän tulevaisuuden rakentamista.

Arviointi

Elämäntietotiedossa arvioidaan sekä opiskelijan kykyä tarkastella ja ilmaista katsomuksellisia aiheita monipuolisesti ja taitavasti että hänen laaja-alaista katsomuksellista ymmärrystään. Katsomukselliset kysymykset ovat usein henkilökohtaisia, mutta niiden pohdiskelun perustana ovat ajattelun tiedolliset hyveet: kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja systemaattisuus. Katsomusten, arvostusten ja uskomusten arviointi- ja ilmaisutavoissa arvostetaan eri näkökulmien ja vaihtoehtoisten katsomustapojen huomioimista pelkkien mielipiteiden esittämistä monipuolisemmin.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä arvioida oman elämäntietomuksensa ja identiteettinsä rakentumista sekä rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Elämäntietotiedossa korostuvat erilaiset katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot, ja kurssien arvioinnissa ne otetaan monipuolisesti huomioon.

Suoritusohjeita

- Pakolliset kurssit ET1 ja ET2, valtakunnalliset syventävät kurssit ET3-ET6
- Kurssit ET1-ET4 arvioidaan asteikolla 4-10, kurssit ET5 ja ET6 arvioidaan asteikolla 4-10 tai suoritusmerkinnällä S
- Kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:
 - vuosi: kurssi ET1
 - vuosi: kurssi ET2 ja osa kursseista ET3-ET6
 - vuosi: osa kursseista ET3-ET6

ET1 (pakollinen)

Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja osaa soveltaa maailmankatsomuksellisia käsitteitä ja hahmottaa niiden välisiä yhteyksiä sekä osaa eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökoh-
tia
- ymmärtää, miten yksilölliset ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat maailmankatsomuksen muotoutumiseen, ja osaa eritellä oman katsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten muotoutumista
- osaa tarkastella kriittisesti niin omia kuin muiden uskomuk-

sia sekä erilaisten medioiden tarjoamaa informaatiota

- osaa hyödyntää eri oppiaineissa oppimaansa elämäntietomuksensa muodostamisessa ja erottaa tieteellisen, ei-tieteellisen ja epätieteellisen maailmankuvan.

Keskeiset sisällöt

- maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämäntietomuksen käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde ja asema omassa elämäntietomuksessa
- erilaisia maailmankatsomuksia – esimerkiksi sekulaareja, uskonnollisia, poliittisia ja elämäntapaan liittyviä – sekä niiden piirteiden ja perusoletusten tutkimista eri tieteiden tarjoamin välinein
- tyypillisiin informaation käsittelyyn ja ympäröivän todellisuuden jäsentämiseen liittyvien kognitiivisten vääristymien tarkastelu sekä omassa että muiden ajattelussa
- koulun, median, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä uskonnollisten ja kulttuuristen yhteisöjen vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäntietomukseen
- median ja muiden informaation lähteiden toimintalogiikka sekä niihin kohdistuva kriittinen katsomuksellinen ajattelu sekä katsomuksellisen argumentaation erittely erilaisista näkökulmista

ET 2 (pakollinen)

Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee erilaisia ihmiskäsitteitä ja osaa eritellä ja arvioida, miten erilaiset ihmiskäsitteet ja -ihanteet johtavat erilaisiin ja joskus keskenään ristiriitaisiin vastauksiin ihmiselämän keskeisistä kysymyksistä
- osaa pohtia oman identiteettinsä osatekijöitä sekä soveltaa erilaisia ihmiskäsitteitä ja katsomuksellisia vaihtoehtoja keskeisiin omaan hyvään elämäänsä koskeviin kysymyksiin
- ymmärtää ihmisarvon perustavan eettisen merkityksen, tuntee keskeisimmät ihmisoikeusasiakirjat ja osaa soveltaa ihmisoikeusajattelua erilaisissa yhteyksissä, kuten uskonnon- ja sanavapautta koskeissa kysymyksissä
- tutustuu erilaisiin käsitteisiin hyvästä elämästä ja osaa eritellä ja arvioida niiden taustalla olevia maailmankatsomuksellisia perusteita
- kehittää taitojaan ilmaista identiteettiään ja elämäntietomustaan sekä niihin liittyviä näkemyksiään ja tuntemuksiaan toisia ja yhdenvertaisuutta kunnioittaen, johdonmukaisesti ja luovasti.

Keskeiset sisällöt

- luonnon- ja ihmistieteellisiä, sekulaareja ja uskonnollisia, filosofisia ja populaarikulttuuriin kuuluvia ihmiskäsitteitä ja -ihanteita
- ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmisuhteet, su-

kupuolisuus ja seksuaalisuus; opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema

- identiteettiä, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet, ihmisoikeusasiakirjoja: YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus
- erilaisia käsitteitä hyvästä elämästä sekä toisten ihmisten, eläinten ja ympäristön asemasta siinä

ET3

Yksilö ja yhteisö

Kursin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle yksilölliselle identiteetilleen ja saa välineitä myönteisen yhteisöllisyyden hyödyntämiseen oman identiteettinsä rakentamisessa
- ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä sekä yhteiskunnallisia rakenteita ja muutoksia voidaan tarkastella tieteellisesti ja että näillä on suuri merkitys yksilön elämänvalinnoille
- osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä sekä arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia ja vastuuta eri alueilla ja kasvattaa valmiuttaan rakentamaan yhteiskunnalliseen osallistumiseen
- ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnon vapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalien oikeudenmukaisuuden sekä kestäväen tulevaisuuden rakentamisen lähtökohtia ja periaatteita
- osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen rakenteita sekä kasvattaa yhteiskunnallista kuvittelukykyään ja aktiivisuuttaan siten, että hahmottaa tulevaisuuden mahdollisuuksina ja vaihtoehtoisina tapahtumakulkuina, joihin pystyy myös omalla toiminnallaan vaikuttamaan.

Keskeiset sisällöt

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys: yksityinen ja julkinen, tunnustussuhteet ja merkitykselliset toiset, roolit ja yhteisölliset normit
- yhteiskuntatutkimuksen perusteita, kuten sosiaaliset tosiasiat, yhteiskunnalliset rakenteet ja modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellisen ja poliittisen vallan suhde nyky-Suomessa sekä globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset yhteiskunnan eri tasoilla
- ihmisoikeudet, uskonnon- ja omantunnon vapaus, globaali oikeudenmukaisuus ja kestäväen tulevaisuuden rakentami-

nen moraalisisina ja poliittisina vaatimuksina sekä näitä vaatimuksia vastustavat näkemykset ja toimet mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset sekä holokoustit

- yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat sekä niiden kriittinen potentiaali: ihanteet ja kauhukuvat nykyisyyden suurennuslaseina ja toiminnan motivoijina

ET 4

Kulttuurit katsomuksen muovaajina

Kursin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäntutkimukselle ja saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa
- osaa käyttää kulttuurintutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa sekä tunnistaa vihapuheen ja erottaa sen sanavapauden vastuullisesta käytöstä
- hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus sekä vähemmistökuulttuurit
- ymmärtää, että kulttuurit ovat vuorovaikutuksessa keskenään eikä mikään kulttuuri ole kehittynyt ilman ulkoisia vaikutteita kulttuurin ydinpiirteisiin, kuten elämäntapoihin, kieleen, teknologiaan ja uskomuksiin
- osaa hahmottaa erilaiset elämäntutkimukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkauteen ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisu, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämäntutkimukseen, Unescon maailmanperintö-ohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteetin historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökuulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- etnosentrisyyden ja rasismien sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

ET 5 (valtakunnallinen syventävä)

Katsomusten maailma

Kursin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kykyään lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonnollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia ja verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämäntutkimukseensa
- ymmärtää, että maailmankatsomukset, uskonto ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, erittäin monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on merkittävä kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys
- tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määritellyn ja selittämiseen hahmottaen sen lähtökohtia ja tavoitteenasetteluja
- hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa
- perehtyy uskontokritiikkiin keskeisiin argumentteihin, tutustuu humanismiin ja vapaa-ajattelun historiaan
- perehtyy Lähi-idän uskontoihin sekä joihinkin muihin uskontoihin ja maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin hahmottaen niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan erityisesti suomalaisesta näkökulmasta.
- ymmärtää, että maailmankatsomukset, uskonto ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, erittäin monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on merkittävä kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys
- tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määritellyn ja selittämiseen hahmottaen sen lähtökohtia ja tavoitteenasetteluja
- hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa
- perehtyy uskontokritiikkiin keskeisiin argumentteihin, tutustuu humanismiin ja vapaa-ajattelun historiaan
- perehtyy Lähi-idän uskontoihin sekä joihinkin muihin uskontoihin ja maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin hahmottaen niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan erityisesti suomalaisesta näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

- katsomuksen ja uskonnon sekä uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tutkiminen, määrittäminen ja selittäminen, käsitteitä uskontojen alkuperästä
- uskonnollisten ilmiöiden tulkinnessa käytettyjä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja teismi

- uskontokritiikki, ateismi, agnostismi ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden sekä joidenkin muiden uskontojen ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys ja jakautuminen, pyhät kirjat, oppi, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan
- tämän päivän merkittävien maailmankatsomuksellisten järjestelmien, kuten sekulaarin humanismin ja suurten uskontojen, suhde yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraliin, politiikkaan ja tieteeseen; liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, sekularisaatio ja uskonottomuus

ET 6 (valtakunnallinen syventävä)

Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus

Kursin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa nykyaikaisten maailmankatsomusten kannalta historiallisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti merkittäviä historiallisia käännteitä ihmiskunnan tavassa elää
- ymmärtää kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen kontingentin ja rakentuneen luonteen
- osaa arvioida evoluution, abstraktien eettisten järjestelmien, valistuksen ja tieteellis-teknologisen vallankumouksen merkitystä nykyaikaisille maailmankatsomuksille ja oman elämäntutkimuksensa rakentumiselle
- hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologiaan ja sen kehitykseen sekä ymmärtää teknologian ja teknisen muutoksen yhteydet ympäristössä, yhteiskunnassa ja kulttuurissa tapahtuviin muutoksiin
- osaa arvioida teknologian ja teknisen muutoksen roolia kestäväen tulevaisuuden rakentamisen osana sekä pystyy osallistumaan ihmiskunnan ja maapallon tulevaisuutta koskevaan keskusteluun.

Keskeiset sisällöt

- ihmislajin evoluutio ja kulttuurievoluutio: kielen rooli inhimillisten kulttuurien ja innovatiivisuuden synnyssä
- suurten filosofoiden ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien ja uskontojen eettisten ja aatteellisten perustojen kehittyminen abstrakteiksi ja yleisiin ihmiksi
- ihmiskunnan suuret maailmankuvalliset, -katsomukselliset ja teknologiset murrokset sekä niiden vaikutukset ihmisten käsitykseen maailmasta ja itsestään: ihminen ympäristönsä ja itsensä muokkaajana
- Prometheus-myytistä tekno-utopioihin ja dystopioihin, ihmisen suhde valistuksen ideaaleihin ja teknologiseen kehitykseen
- tulevaisuuden tutkimus, tekoäly, humanismi, transhumanismi ja niiden kritiikki tieteen uusimpien tulosten valossa

FILOSOFIA

Filosofinen ajattelu tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen on olennainen osa yleissivistystä. Filosofissa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja keskustellen. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan käsitysten perusteluja järkipärisesti. Kyseenalaistavan ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa hahmottamaan ja jäsentämään nykypäivän jatkuvasti kasvavaa informaatiotulvaa. Tällä tavoin filosofian opiskelu edistää opiskelijoiden yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia.

Filosofiassa opiskelija oppii jäsentämään käsitteellisesti arvoja, normeja ja merkityksiä koskevia kysymyksiä. Tämä edistää opiskelijan kykyä eettiseen pohdintaan ja sen ymmärtämiseen, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofian opiskelu opettaa hahmottamaan laajoja käsitteellisiä kokonaisuuksia ja yhteyksiä. Se auttaa näkemään, miten eri tieteenalojen ja ajatteluperinteiden käsitykset rakentuvat ja eroavat toisistaan.

Filosofian opiskelu kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Filosofissa tuetaan opiskelijoiden perusteltujen yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkipäriseseen keskusteluun. Kun opiskelijat paneutuvat filosofisiin kysymyksiin, joihin ei ole yksinkertaisia ratkaisuja, he oppivat muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä. Mutkikkaiden kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijoissa kykyä luottaa omiin ajattelutaitoihinsa ja yksilöllisiin mahdollisuuksiinsa selvittää vaikeita ongelmia. Filosofian opiskelu tukee opiskelijoiden kasvua aktiiviseksi ja vastuulliseksi sekä toisia ja yhdenvertaisuutta kunnioittaviksi kansalaisiksi.

Opetuksen tavoitteet

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia ja niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja
- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot ja oppii sitä kautta luottamaan omaan ajatteluunsa sekä arvioimaan sitä kriittisesti ja pohtimaan sen rajoja eri tieteen-

aloilla ja arkielämässä

- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa ja ristiriitaista.

Arviointi

Filosofiassa arviointi kohdistuu ajattelun taitojen ja keskeisten käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä kriittisesti eritellä ja problematisoida informaatiota, hahmottaa ja täsmentää sen käsitteellistä rakennetta sekä esittää asiasta perusteltu arvostelma. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan taitoa arvioida omaa ajatteluun ja rohkaista opiskelijoita oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Kurssien arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan kurssikohdainten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

Suoritusohjeita

- Pakolliset kurssit F11 ja F12, valtakunnalliset syventävät kurssit F13 ja F14, paikalliset soveltavat kurssit F15 ja F16
- Kurssit F11-F14 arvioidaan asteikolla 4-10, kurssit F15 ja F16 arvioidaan asteikolla 4-10 tai suoritusmerkinnällä S
- Kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä: F11 (1. vuosi), F12 (2. vuosi), F13 (1. tai 2. vuosi), F14 (2. tai 3. vuosi), F15 (2. tai 3. vuosi), F16 (2. tai 3. vuosi)
- Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa filosofian, on suositeltavaa hyvän arvosanan saamiseksi, että vähintään kurssit F11-F14 ovat suoritettuina

F11 (pakollinen)

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa perustellun käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille mielipiteille ja väitteille perusteluita sekä hahmottamaan esitettyjen perustelujen rakennetta ja arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten harjoitusten kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelyä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin
- tuntee perustavia tieto-opillisia erotteluita, osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuina
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet ja niiden harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluita: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

F12 (pakollinen)

Etiikka

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin sekä ympäristöfilosofian perusteisiin
- hahmottaa normatiivisten väitteiden luonteen ja suhteen kuvaileviin väitteisiin sekä osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta
- osaa jäsentää oman elämänsä merkityksellisuutta ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla
- osaa perustella moraalien velvoittavuuden ja soveltaa moraalien filosofisia käsitteitä ja johdonmukaisesti argumentaatiota
- osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioimaan filosofisen etiikan välinein.

Keskeiset sisällöt

- moraali ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyve-, seuras-, sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteet
- moraalin luonne normijärjestelmänä ja sen ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, moraalinen relativismi
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat
- eläimiä ja ympäristöä koskevia eettisiä kysymyksiä

F13 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteiskuntafilosofia

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja

suuntauksiin sekä perusnäkemys yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon

- oppii käyttämään keskeisiä filosofisia käsitteitä yhteiskunnallisen ja poliittisen toiminnan jäsentämiseen sekä omien yhteiskunnallisten ratkaisujensa perusteleamiseen
- oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vallankäyttöä ja työnjakoa yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa
- oppii arvioimaan käsitteellisesti yhteiskunnallisen järjestyksen rakentumista, perusteleminen ja oikeutusta
- osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Keskeiset sisällöt

- yhteiskuntajärjestyksen ja yhteiskunnallisten instituutioiden olemassaolo ja oikeuttaminen: yksilö- ja yhteisökeskeiset teoriat yhteiskunnasta, yhteiskuntasopimusteoria
- oikeudenmukaisuuden eri muodot, niiden perusteleminen ja soveltaminen
- vallan käsite ja muodot, vallan oikeuttaminen, demokratian muodot ja kilpailijat, anarkismi
- työnjako, talous ja hyvinvointi, talouden toimintaperiaatteiden ja omistamisen oikeuttaminen
- poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen: vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus; konservatismi, liberalismi ja sosialismi; kansallismielit ja globaali näkökulma
- yhteiskunnalliset jännitteet ja ristiriidat sekä niiden ratkaiseminen: oikeusvaltio ja sen vaihtoehdot, yhteiskuntajärjestyksen luhistuminen – sodat, sisällissodat, terrori sekä holokausti ja muut kansainvälinen yhteiskuntafilosofisina ongelmina
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: sukupuolen rakentuminen, informaatioteknologia, kulttuurien kohtaaminen, kestävä tulevaisuuden rakentaminen

F14 (valtakunnallinen syventävä)

Tieto, tiede ja todellisuus

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa filosofisia, eri tieteesiin ja arkielämään perustuvia käsityksiä todellisuuden rakenteesta
- osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita todellisuudesta, totuudesta, tiedosta ja tieteestä
- osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta
- osaa jäsentää havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden ja mallien suhdetta todellisuuteen
- oppii hahmottamaan erityistieteiden tieteenfilosofisia kysymyksiä joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

- metafyysikan keskeiset kysymykset ja käsitteet, erilaisia kä-

sityksiä metafysiikan luonteesta ja todellisuuden peruskenteesta

- olemassaolon kysymyksiä: muutokset ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön, reaalin ja virtuaalinen
- todellisuuden ilmeneminen ja hahmottaminen
- totuuden luonne ja totuusteorioiden
- tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmät, tieteellinen päättely; ilmiön, tutkimusaineiston, mallin ja teorian käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde
- selittäminen ja tieto luonnon- ja ihmistieteissä sekä formaaleissa tieteissä: tietäminen ja ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta

FI 5 (paikallinen soveltava)

Estetiikka

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

- pohditaan, mitä on kauneus sekä perehdytään kauneuskäsityksen syntyyn ja kehitykseen eri aikakausina
- pohditaan, mitä taide on, miten taiteen käsite on ymmärretty eri aikakausina ja miten kulttuurin käsitteet taiteilijoista ja taiteilijuuudesta ovat muuttuneet
- tutkitaan, millainen suhde taiteella ja moraalilla on; mm. taiteen etiikka ja taiteen moraaliset tehtävät
- selvitetään, miten taideteoksia voidaan tulkita ja arvottaa, miten taideteokset saavat merkityksensä, miten taideteokset ovat olemassa ja mitä on taidekritiikki
- pohditaan taiteen merkitystä ja vaikutusta yhteiskunnassa sekä kulttuurissa (valta, propaganda, kauneusihanteet)
- taiteeseen ja estetiikkaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä
- alustuksia, vierailuja museoihin ja teatteriin, elokuvia, tutkimielmiä jne.

FI 6 (paikallinen soveltava)

Soveltavan filosofian kysymyksiä

Kursikuvauus ja tavoitteet

- Soveltavan filosofian kurssilla tutustutaan filosofisen ajattelun erilaisiin käytännöllisiin sovellutuksiin. Käsiteltäviä aiheita ovat ympäristöfilosofia, teknologian filosofia, feministinen filosofia, kasvatusfilosofia ja soveltavan etiikan erityiskysymykset, kuten geenimanipulaatio, kloonaminen ja seksuaalietiikka.
- Kurssilla opiskelija syvennyy valitsemaansa soveltavan filosofian ongelmaan kirjallisen työn muodossa. Täten kurssin aiheet muokkautuvat osaltaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan. Tavoitteena on esseemuodossa ilmaistun argumentin rakentaminen opiskelijaa kiinnostavasta aiheesta. Kurssin aikana opiskelija kehittää argumenttiaan, harjaantuu ottamaan siihen liittyvää kritiikkiä vastaan muilta opis-

kelijoilta, sekä oppii antamaan myös rakentavaa kritiikkiä muiden opiskelijoiden kirjoituksiin. Keskeisenä tavoitteena onkin filosofisen ajattelun (ja kirjoittamisen) yhteisöllisyyden ja prosessiluonteen ymmärtäminen: opettajan ja toisten opiskelijoiden kritiikki on oman ajattelun kehittämisen väline. Samalla päämääränä on rakentaa omien ajatusten ilmaisemiseen liittyvää itseluottamusta. Kurssin tavoitteena on myös soveltavan filosofian eri osa-alueiden sisältöjen omaksuminen.

- Kurssilla käsitellään käytännöllisiä ja ajankohtaisia aiheita, jotka liittyvät läheisesti monien muiden oppiaineiden oppisisältöihin täydentäen niitä filosofisilla näkökulmilla.
- Arviointi: suoritusmerkintä tai pyydettyä numeroarvosana. Kurssille osallistuminen edellyttää vähintään kurssien FI1 ja FI2 suorittamista, koska kurssi rakentuu osittain muilla kursseilla opittujen taitojen ja sisältöjen varaan.

PSYKOLOGIA

Psykologian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- Hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen.
- Hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä sekä perehtyy psykologiatieteen tutkimukseen ja keskeisiin psykologian tutkimustuloksiin.
- Osaa hankkia psykologista tietoa ja kykenee psykologisen tiedon kriittiseen arviointiin.
- Ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietoa arkielämään sekä oman kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseen, opiskeluun, ajatteluun ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Opetuksessa korostuu opiskelijälähtöisyys. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia työtapoja, joiden avulla opiskelija voi osoittaa osaamistaan. Työtöpinä voidaan käyttää esimerkiksi keskustelua, ryhmä- ja parityöskentelyä, esitelmiä ja tutkimielmiä sekä verkkopöytätyötä.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden sekä tiedolliseen osaamiseen että kykyyn soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään.
- Valtakunnallinen pakollinen PS1 ja valtakunnalliset syventävät PS2-PS5 arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.
- Paikallinen syventävä kurssi PS6 arvioidaan myös numeroarvosanalla 4-10.
- Paikallinen soveltava kurssi PS7 arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

PSO1 (pakollinen)

Psyykkinen toiminta ja oppiminen

Keskeiset sisällöt

- Tietoinen ja tiedostamaton psyykkinen toiminta
- Psykologian peruskäsitteet kuten motivaatio, kognitiiviset toiminnot ja emootiot
- Toimintaa ohjaavien psyykkisten, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden tarkastelu
- Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista
- Psykologisen tiedon muodostuminen: psykologian tutkimuskohteet ja sovellusalueet

PSO2 (valtakunnallinen syventävä)

Kehittyvä ihminen

Keskeiset sisällöt

- Kehityksen tutkiminen ja kehityspsykologian keskeiset käsitteet
- Kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa: fyysis-motorinen kehitys, kognitiivinen kehitys ja psykososiaalinen kehitys
- Kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät
- Nuoruusiän psyykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet, identiteetin muodostuminen
- Kehityksen jatkuvuus elämänsäkaaren aikana

PSO3: (valtakunnallinen syventävä)

Tietoa käsittelevä ihminen

Keskeiset sisällöt

- Kognitiivisen toiminnan periaatteet, kuten sisäiset mallit ja havaintokehä
- Kognitiivisten toimintojen neuropsykologinen perusta
- Kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä
- Havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti kognitiivisina perustoimintoina sekä niiden biologinen perusta
- Jonkin valinnaisen korkeampitasoisen kognitiivisen toiminnon tarkasteleminen, esimerkiksi kieli, ongelmanratkaisu, päätöksenteko ja asiantuntijuus

PSO4: (valtakunnallinen syventävä)

Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys

Keskeiset sisällöt

- Tunteiden muodostuminen ja vähintäänkin yhden tunteen biologinen perusta
- Tunteet biologisen tutkimuksen kohteena
- Psyykkinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen
- Uni ja nukkuminen hyvinvoinnin osatekijöinä
- Stressi, kriisit ja niistä selviytymisen keinot
- Keskeiset mielenterveysongelmat ja niiden syntyä selittävät tekijät ja hoito
- Sosiaalisen ympäristön merkitys yksilön hyvinvoinnille

PSO5: (valtakunnallinen syventävä)

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Keskeiset sisällöt

- Persoonallisuuden määrittely, persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- Vähintään kaksi persoonallisuusteoriaa, persoonallisuuden selittämisen mallia tai näkökulmaa, kuten sosiokognitiivinen, psykodynaaminen tai humanistinen psykologia, temperamentiteoria tai piiriteoria
- Yksilöllisten erojen tutkiminen
- Tilanetekijöiden ja ryhmäilmäiden vaikutus yksilön toimintaan yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa
- Kulttuurin vaikutus persoonallisuuteen, vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen toimintaan

PS6: (paikallinen syventävä)

Sosiaalipsykologian perusteet

Keskeiset sisällöt

- Sosiaalipsykologia tutkimusalanana ja menetelmänä
- Vuorovaikutussuhteiden kehittyminen ja muodostuminen
- Ryhmien muodostuminen ja ryhmien toimintaan vaikuttavat tekijät
- Viestintä ja verkostoituminen ryhmien välillä

PS7: (paikallinen soveltava)

Psykologian tutkimus- ja kertauskurssi

Keskeiset sisällöt

- Psykologian tiedonhankintamenetelmät ja niiden soveltaminen käytännön tutkimukseen
- Psykologisten tutkimustulosten analysointi

- Omaan tutkimukseen liittyvät tutkimussuunnitelman laatiminen tai tiivistelmä aiemmasta tutkimuksesta
- Psykologian kursseihin liittyen keskeisten käsitteiden ja teorioiden kertausta

HISTORIA

Tavoitteet

- historian tehtävänä on ohjata opiskelijaa ymmärtämään ja jäsentämään nykyaikaa historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana
- opettaa opiskelija hankkimaan menneisyyttä koskevaa tietoa ja arvioida sitä kriittisesti sekä ymmärtää sen monitulkintaisuuden, suhteellisuuden ja syy-yhteyksien moninaisuuden
- auttaa opiskelijaa ymmärtämään kulttuurin erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden erilaisuutta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-3, valtakunnallisia syventäviä 4-6, paikallisia syventäviä 7-8
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kurssisääntelyn yhteydessä
- arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva näyttö sekä mahdolliset oppilastyöt
- mahdollisesta itsenäisestä suorittamisesta tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa
- jos aiot opiskella paljon historiaa, niin silloin ensimmäisenä opiskeluvuonna kannattaa ottaa pakollisen hi1 kurssin ohien syventäviä kurseja (HI4, HI5)

HI1 (pakollinen) ihminen ympäristön ja yhteiskunnan muutoksessa

- kurssi käsittelee talous- ja sosiaalishistoriaa kivikaudesta nykyaikaan
- keskeisenä ajatuksena on historiallisen muutoksen ja murroksen ymmärtäminen
- ihmisen ja luonnon välisen vuorovaikutuksen tarkastelu eri aikakausina
- kurssilla pohditaan myös nykyajan taloudellisia ja yhteiskunnallisia haasteita historiallisista taustaa vasten
- suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä historian kurssinä

HI2 (pakollinen)

Kansainväliset suhteet

- kurssi tutustuttaa opiskelijat 1800- ja 1900-luvun kansainvälispoliittisiin tapahtumiin ja ilmiöihin selvittämällä erityisesti niiden ideologisia ja taloudellisia taustatekijöitä
- vapaasti kurssin 1 jälkeen, kuitenkin niin, että tämä kurssi

olisi suoritettu ennen "Kulttuurit kohtaavat" -kurssia (kurssi 6), kurssi on myös edellytyksenä yhteiskuntaopin kurssille "Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma" (YH3)

HI3 (pakollinen)

Itsenäisen Suomen historia

- Kurssin tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen säätö-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset.

HI4 (valtakunnallinen syventävä)

eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

- kronologisesti etenevä maanosamme kulttuurihistoriaa käsittelevä kokonaisuus
- lisäksi aatehistorialla on keskeinen osuus kurssin sisällössä
- tarkastelukohteina viisi tai kuusi aikakautta; tarkastelukulmaksi voidaan valita esim. ihmiskäsitys eri aikoina
- työskentelyn rinnalla voidaan myös tutustua historiatieteen tutkimusmenetelmiin ja eri lähdetyyppeihin
- suositellaan suoritettavaksi toisena kurssina

HI5 (valtakunnallinen syventävä)

Ruotsin itämaasta Suomeksi

- kurssilla perehdytään Suomen historiaan kivikaudesta vuoteen 1809
- pääpaino on Ruotsin vallan ajassa
- suoritusjärjestys vapaa

HI6 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuurien kohtaaminen

- kurssi käsittelee Euroopan ulkopuolisten kulttuurien historiaa
- yhdistävänä teemana on kulttuurien kohtaaminen, jota käsitellään esihistoriallisista kansainvaelluksista aina nykyajan globalisoituvaan markkinatalouteen asti
- suositellaan suoritettavaksi kurssien 1-3 jälkeen

HI7 (paikallinen syventävä)

Maailmanpolitiikkaa 2010-luvulla

- Kurssilla
- tarkastellaan ajankohtaisia maailmanpolitiikan tapahtumia, niiden historiallisia taustoja ja tulevia näkymiä
- tutustutaan maailmanpolitiikan tutkimuksen teoriaan ja käsitteisiin

- syvennetään tietoja globaalin kansainvälisen politiikan eri toimijoista (vahvat ja vahvistuvat valtiot ja alueet, valtioiden välinen yhteistyö, kansainväliset järjestöt ja kansalaisyhteiskunta)
- kurssi HI2 suositellaan suoritettavaksi ennen tätä kurssia
- kurssi soveltuu kaikille maailman tapahtumista kiinnostuneille ja erityisen hyvin yhteiskunnallisten aineiden, viestinnän tai talouden alan opinnoista haaveileville

HI8 (paikallinen syventävä)

Historian kertauskurssi

Kurssilla kerrataan historian pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoitusten ainerealia varten. Kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaalkokeissa esiintyviin tehtäviin. Suositellaan abiturienteille.

YHTEISKUNTAOPPI

Tavoitteet

- opiskelija tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- opiskelija kykenee hankkimaan ajankohtaista tietoa eri lähteistä sekä arvioimaan kriittisesti verbaalista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- opiskelija hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen sanaston
- kasvattaa opiskelijoita aktiiviseen kansalaisuuteen

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-3, valtakunnallinen syventävä 4 ja paikalliset syventävät 5 ja 6
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kurssierittelyn yhteydessä
- pakollisista kurseista arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva näyttö sekä mahdollisesti kurssityöt, paikallisten syventävien arvioinnista sovitaan kurssin alussa
- mahdollisestaitaisenäisestä suorituksesta tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa

YH1 (pakollinen)

suomalainen yhteiskunta

- kurssi käsittelee Suomen valtio-oppia ja yhteiskuntapolitiikkaa
- kurssin keskeisenä sisältönä on vallanjako ja vallan kontrolli sekä ihmisoikeudellinen näkökulma

YH2 (pakollinen)

Taloustieto

- kurssilla käsitellään ns. mikro- ja makrotaloustietoa
- pääpaino on kansantaloudellisten peruskäytäntöjen tarkastelussa
- aihepiiriin kuuluvat mm. Euroopan taloudellinen integraatio, Suomen asema kansainvälisessä talousjärjestyksessä, taloudellinen kasvu
- tavoitteena on, että opiskelija pystyy ymmärtämään lehti- ja taloussivuja ja seuraamaan radion ja TV:n talousohjelmia sekä lisätä valmiuksia tehdä itseä koskevia taloudellisia ratkaisuja, esim. laina- ja sijoituspäätöksiä
- suoritusjärjestys vapaa

YH3 (pakollinen)

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

- kurssilla tutustutaan eurooppalaiseen identiteettiin ja arvoihin
- kurssin keskeistä sisältöä on vaikuttaminen ja vallankäyttö Euroopan unionissa ja suomalaisten vaikuttamismahdollisuudet unionissa
- kurssilla perehdytään myös EU:n tulevaisuuden haasteisiin
- kurssia ennen tulee suorittaa historian kurssit 1-2 ja yhteiskuntaopin kurssi 1

YH4 (valtakunnallinen syventävä)

Kansalaisen lakitieto

- kurssilla tutustutaan Suomen oikeusjärjestelmän perusteisiin
- keskeinen sisältö käsittelee siviili- ja rikosoikeutta
- oppilas saa oikeustieteellisen yleisivistyksen perustan
- suoritusjärjestys vapaa

YH5 (paikallinen syventävä)

Yhteiskuntaopin kertauskurssi

- Kurssilla kerrataan yhteiskuntaopin pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoitusten ainerealia varten. Kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaalkokeissa esiintyviin tehtäviin. Suositellaan abiturienteille.

YH6 (paikallinen syventävä)

Ajankohtaista taloudesta ja yhteiskunnasta

- Kurssi on suunnattu taloudesta ja yhteiskunnasta kiinnostuneille sekä näiden alojen opintoja suunnitteleville. Kurssi tukee myös yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin osallistumista

vien aineenhallintaa.

- Kurssi rakentuu vierailijaluentojen ympärille.
- Opiskelijat syventävät luentojen aiheita lisätehtävien ja tiedonhaun avulla.
- Kurssi suoritetaan hajautetusti kahdessa jaksossa.
- Arvioinnista sovitaan kurssin alkaessa.

TEATTERITAIDE

TT1 (soveltava)

Ilmaisutaidon peruskurssi

- peruskurssilla tehdään monipuolisesti ilmaisia vapauttavia harjoituksia mm. luottamus-, liike- ja ääniharjoituksia
- kurssilla tutustutaan improvisaation perusteisiin ja vierailaan katsomassa improvisaatioteatteria
- tarkoituksena on oppia ilmaisun rohkeutta ja päästä eroon esiintymisarkuudesta

TT2 (soveltava)

Teatteri-ilmaisun peruskurssi

- kurssilla tutustutaan teatteri-ilmaisun perusteisiin ja opetellaan analysoimaan draamallista ilmaisua
- kurssilla tutustutaan osallistavaan/soveltavaan teatteriin
- kurssilla valmistetaan pieniä esityksiä ja käydään katsomassa teatteriesitys

TT3 (soveltava)

Teatteri-ilmaisun jatkokurssi

- kurssilla syvennetään tietoja jossakin tai joissakin teatterin osa-alueissa
- kurssilla tehdään osallistavaa ja/tai esittävää teatteria
- kurssi suoritetaan kerhomuotoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TT4 (soveltava)

Ideasta muotoon

- kurssilla syvennetään teatteri-ilmausallisia taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja
- kurssilla valmistetaan pitkä esitys
- kurssi suoritetaan kerhomuotoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TTLO8 (valtakunnallinen soveltava)

Teatteritaiteen lukiodiplomi

- opiskelija toteuttaa itsenäisen työn valitsemastaan aiheesta joko yksin tai ryhmässä

- diplomoin voi suorittaa teatterin eri osa-alueista: esimerkiksi ohjaajan- tai näyttelijäntyöstä
- diplomityön arvioi kaksi ilmaisutaidon ammattilaista
- diplomoin suoritaminen edellyttää vähintään kolmen ilmaisutaidon kurssin suorittamista

MUSIIKKI

Tavoitteet

- tavoitteena opiskelijan itsenäisen musiikillisen ajattelun ja viestinnän, musiikin arvostamisen sekä luovan ilmaisun kehittyminen siten, että opiskelija voi toimia aktiivisesti musiikin parissa yksilönä ja ryhmän jäsenenä

Suoritusohjeet ja arviointi

pakollisia kurssit 1-2 (2.kurssi vaihtoehtoinen kuvataiteen 2.kurssin kanssa); syventäviä 3-11, soveltavia 12-15)

MU1 (pakollinen)

Musiikki ja minä

- tutustutaan käytännön musisoinnin ja kuuntelutehtävien avulla musiikin peruskäsitteisiin ja -elementteihin; melodiaan, rytmiin, harmoniaan, sointiväriin ja muotoon

MU2 (pakollinen)

Moniääninen Suomi

- kurssilla tutustutaan suomalaisen musiikin vaiheisiin kuunteluesimerkein ja laulaen ja soittaen

MU3 (valtakunnallinen syventävä)

Ovet auki musiikille

- kurssilla tutustutaan syvällisesti joihinkin musiikinlajeihin tai musiikkikulttuureihin kuuntelutehtävien ja käytännön musisoinnin avulla

MU4 (valtakunnallinen syventävä)

Musiikki viestii ja vaikuttaa

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa ja mediassa

MU5 (paikallinen syventävä)

Kuoro

- hengitys-, rentoutus-, äänenavaus- ja äänihuulten hallitsemista kehittäviä harjoituksia
- ohjelmisto koostuu 3-5 -äänisistä, erityyppisistä a capella

-kuorolauluista, kansanlauluista, viihdekuorolauluista jne.

- yhteistyössä pienyhtyeiden ja orkesterin kanssa kuoro harjoittelee myös viihde- ja rockmusiikkia

MU6 (paikallinen syventävä)

Orkesteri

- orkesterimusiikkia eri tyylikausilta
- viihdemusiikkia itsenäisesti sekä kuoron säestystehtävien yhteydessä
- yhteistyötä tehdään sovitus-, studioteknologia- ja ministudio -opetuksen kanssa

MU7 (paikallinen syventävä)

Pieniyhtye

pienyhtyekurssilla opiskelijat voivat soittaa mielenkiintonsa mukaan kamarimusiikkikokoonpanossa, nokkahuilu-, kansanmusiikki-, rock- tai jazzyhtyeessä sekä latinalais-amerikalaisen musiikin yhtyeessä tai laulaa lauluyhtyeessä

MU8 (paikallinen syventävä)

Musiikin sovitus

- kurssilla tutustutaan laulu- ja instrumentaalimusiikin sovitamiseen
- paljon henkilökohtaista työtä sekä tiivistä yhteistyötä kuoron, orkesterin, pienyhtyeiden, laulu- ja soitinopetuksen sekä musiikin tietotekniikan kanssa

MU9 (paikallinen syventävä)

Latinalais-amerikkalainen musiikki

- kurssilla perehdytään Etelä-Amerikan ja Karibianmeren alueen rikkaaseen musiikkiperinteeseen
- eri maiden musiikkityylien opiskelua aktiivisen kuuntelun ja omien laulu-, soitto- ja tanssiharjoitusten avulla

MU10 (paikallinen syventävä)

Lauluopetus ja soitinopetus

- opetus tapahtuu 3-4 hengen ryhmissä
- opiskelijan äänialue määritetään ja sitä kehitetään ja laajennetaan kunkin edellytysten ja taipumusten mukaisesti
- mikrofonin käyttö ja esiintymiskoulutus
- kansantauluja, keskeisiä viihde-, rock- ja jazzlauluja
- soitinopetuksen tavoitteena on kehittää rytmi-, melodia-, muoto- ja tyylitajua, nuotinlukutaitoa sekä tyylinmukaista fraseerausta ja improvisointia

MU11 (paikallinen soveltava)

Musiikkitekнологia 1

- kurssilla tutustutaan musiikin tietokoneavusteiseen luomiseen ja muokkaamiseen
- perustiedot notaatio- ja sekvenssiohjelmista
- tietokonestandardit musiikin palveluksessa

MU12 (paikallinen soveltava)

Musiikkitekнологia 2

- kovalevyäänitys- ja sekvensseriohjelman jatko-opiskelua
- MIDI ja synteesi
- tietokoneen käyttöjärjestelmään ja sen ominaisuuksiin perehtymistä syvällisemmin

MU13 (paikallinen soveltava)

Studiotekniikka 1

- kurssilla tutustutaan äänentoistossa ja äänityksessä tarvittaviin tekniikoihin, terminologiaan ja käytäntöön
- PA -laitteiston peruskäyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö avustettuna

MU14 (soveltava)

Studiotekniikka 2

- kurssilla syvennetään edeltävällä kurssilla (MU14) opittuja taitoja
- itsenäisen ja omaehtoisen työskentelyn opettelua
- PA -laitteiston edistyneempi käyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö itsenäisesti
- Mahdollisuus suorittaa lukiodiplomi.

KUVATAIDE

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija

- löytää omille ajatuksilleen ja mielikuvilleen luontevimman kuvallisen ilmaisuvedon sekä kokee tekemisen ja onnistumisen iloa ja riemua
- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- syventää monilukutaitoaan ja kulttuurista osaamistaan kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa kehittämällä

Suoritusohjeet ja arviointi

Pakollisia kurssit KU1 - KU2, joista KU2 on vaihtoehtoinen musiikin MU2-kurssin kanssa, syventäviä KU3 ja KU4. Paikallisia kursseja KU5 - KU11. KU12 on valtakunnallinen lukiodiplomikurssi.

Arviointi kohdistuu kuvalliseen tuottamiseen, visuaaliseen havaitsemiseen ja ajatteluun, kuvalliseen kulttuuriin tulkintaan sekä esteettiseen, ekologiseen ja eettiseen arvottamiseen. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijoita oman kuvallisen ilmaisun kehittämiseen, ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön. Valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan asteikolla 4-10. Paikalliset kurssit KU5, KU6, KU7 ja KU11 arvioidaan asteikolla 4-10, kurseista KU8 ja KU9 opiskelija saa S-suoritusmerkinnän, halutessaan myös numeroarvosanan. Kuvataiteen lukiodiplomi (KULDO2) kirjataan todistukseen S-merkinnällä, kurssista annetaan erillinen diplomitodistus. Diplomin arviointiohjeet julkaistaan vuosittain tehtävien yhteydessä. Ennen diplomikurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuuna vähintään neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kursseja.

KU1 (pakollinen)

Kuvat ja kulttuurit

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tarkastelee omia ja muiden kuvakulttuureja sekä taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa.
- tarkastelee erilaisia kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista kuvatulkinnan menetelmiä käyttäen

Keskeiset sisällöt

- omat kuvat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- vaikuttaminen omassa ja muiden kuvissa, taiteessa, mediasa ja muissa ympäristöissä
- erilaiset käsitykset taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot

KU2 (pakollinen, vaihtoehtoinen pakollisen MU2 kurssin kanssa)

Muotoillut ja rakennetut ympäristöt

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- käyttää arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen sisältöjä, prosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- tarkastelee luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun henkilökohtaisia, yhteisöllisiä, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksen erilaisissa ympäristöissä ja niiden suunnittelussa sekä ajankohtaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä

Keskeiset sisällöt

- ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot
- luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt
- ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina

KU3 (valtakunnallinen syventävä)

Osallisena mediassa

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii median yhteyksiä muihin ympäristöihin, omiin kuviin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön kuvallisen viestinnän sekä tieto- ja viestintätekniikan osaamistaan syventäen
- käyttää median sisältöjä, ilmiöitä, suunnitteluprosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksen mediaviestinnässä, mediaympäristöissä ja mediaesityksissä sekä niiden suunnittelussa ja tuottamisessa.

Keskeiset sisällöt

- median sisällöt, tuotteet, palvelut, ilmiöt ja ympäristöt kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- median käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset

KU4 (valtakunnallinen syventävä)

Taiteen monet maailmat – kohti omaa kuvailmaisuutta

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisia keinoja itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä

- ymmärtää taiteen merkityksen omassa kuvissa sekä vaikuttamisessa ja osallistumisessa.
- tarkastelee eri aikoina ja eri ympäristöissä tuotettua kuvataidetta kulttuurisen moninaisuuden kannalta

Keskeiset sisällöt

- taiteen maailmat identiteettien rakentajina, painopiste modernismin aikakaudessa
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut taiteen tulkinnan keinot
- taiteen ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset
- oman kuvailmaisuuden kehittäminen

KU5 (paikallinen syventävä)

Piirustus, maalaus ja nykytaide

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tuntemaan erilaisia piirustus- ja maalaustekniikoita
- löytää omaan taiteelliseen ilmaisuun kannustavia työtapoja
- ymmärtää oman taiteellisen toiminnan merkityksen osana omaa hyvinvointia
- syventää taiteentuntemustaan

Keskeiset sisällöt

- erilaisten piirtimien erityispiirteet
- akvarelli-, guassi- ja akryylimaalauksen perusteet
- näyttelyvierailut

KU6 (paikallinen syventävä)

Keramiikka- ja kuvanveisto

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii muotoon, materiaaliin ja käyttötarkoitukseen pohjaavaa suunnittelutaitoa
- perehtyy keramiikan käsinrakennustekniikoihin
- oppii kolmiulotteisen ilmaisun keskeiset käsitteet
- syventää kuvanveiston ja muotoilun tuntemusta
- oman kolmiulotteisen ilmaisun kehittäminen

Keskeiset sisällöt

- käyttöesineiden suunnittelu ja toteutus eri saviladuista
- muovailu-, levy- ja makkaratekniikat
- keskeisimmät koristelutekniikat ja lasituskokeilut
- keräminen pienoisesveistös

KU7 (paikallinen syventävä)

Valokuvailmaisuus ja pimiökurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii ymmärtämään, tulkitsemaan ja arvottamaan valokuvailmaisuuden erityispiirteitä
- kehittää omaa valokuvailmaisuutta
- hallitsee valokuvaustekniikkaa

Keskeiset sisällöt

- valokuvakerronnan erityispiirteet
- kuvajournalismi
- järjestelmäkameran toiminta
- mustavalkokuvien kopiointi ja pimiötyöskentely
- valokuvauksen historia ja nykypäivä
- digitaalinen valokuva

KU8 (paikallinen soveltava)

Kirjansidonta ja käsinvehto paperi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu perinteisiin taidekäsitteisiin ja oppii arvostamaan kädenaitoja
- huomioi materiaalivalinnoissaan ekologiset arvot ja kierrätyksen mahdollisuudet

Keskeiset sisällöt

- paperin valmistaminen kierrätysmateriaaleista
- paperin marmorointi ja muut perinteiset koristelutekniikat
- kirjojen ja albumien sidonta em. materiaaleja käyttäen

KU9 (paikallinen soveltava)

Kankaanpaino ja värjästyöpaja

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy kankaanpainannon ja värjäyksen perinteisiin menetelmiin
- kokeilee oppimaansa ennakkoluulottomasti omassa ilmaisussaan

Keskeiset sisällöt

- leimasinpainanta
- solvumärjät ja vahabatikki
- silkkipainotekniikat ja kankaanmaalaus

KU10 (paikallinen soveltava)

Digitaalinen kuvailmaisu

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään luovasti ja persoonallisesti kuvailmaissuun digitaalisen kuvan mahdollisuuksia
- hahmottaa digitaalisen kuvan ja kuvankäsittelyn käytäntöjä sekä ilmenemismuotoja

Keskeiset sisällöt

- valokuvan kuvankäsittely
- luova kuvankäsittely (kuvamanipulaatio)
- kuvankäsittelyohjelman perusteet ja mahdollisuudet
- kuvankäsittely kuvataiteessa ja graafisessa suunnittelussa
- digitaalisen kuvan tekijänoikeudet

KU11 (paikallinen soveltava)

Taidegrafiikka

Tarjotaan parittomina vuosina

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy taidegrafiikan menetelmiin, ilmaisuun ja historiaan
- oppii käyttämään grafiikan menetelmiä omassa kuvallisessa ilmaisussaan
- syventää taiteentuntemustaan

Keskeiset sisällöt

- kohopainomenetelmät
- syväpaino/ kuivaneula
- monotypia ja sekatekniikat
- taidegrafiikan vedostaminen ja merkinnät

Kuvataiteen lukiodiplomi KULDO2 (valtakunnallinen soveltava LD1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfoliosta.

Kurssilla toteutetaan valtakunnallisten ohjeiden ja tehtävien mukainen opinnäytetyö. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla tulee olla suoritettuna neljä lukion hyväksymää

kuvataiteen kurssia. Työn arvioivat ohjaava opettaja ja ulkopuolinen arvioitsija. Kiitettävästä suorituksesta voi saada lisäpisteitä taide- ja kasvatustalon pääsykokeissa.

LIIKUNTA

Tavoitteet

Liikunnanopetuksen tavoitteena on fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn edistäminen. Kurssien tavoitteena on, että opiskelija oppii liikkumaan aktiivisesti ja turvallisesti oppii pitämään huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään oppii soveltamaan liikunnallisia perustaitoja ja – tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa. oppii arvioimaan ja sen pohjalta harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus). ottaa vastuuta omasta toiminnasta, yrittää parhaansa, työskentelee aktiivisesti ja kehittää itseään pitkäjänteisesti ottaa vastuuta yhteisestä toiminnasta, toimii toisia kunnioittavassa vuorovaikutuksessa, ottaa toiset huomioon sekä oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla

Suoritusohjeet ja arviointi

Liikunnan arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta, oppiaineen opiskelun etenemisestä ja edistää opiskelijan oppimista. Liikunnan arviointi koostuu sekä fyysisen toimintakyvyn että sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta. Tuntitoiminnan vaikutus arvostamaan on vähintään puolet. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opetuksessa ja arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet.

Pakolliset liikuntakurssit LI1 – LI2 arvioidaan arvosanalla 4-10. Syventävät liikuntakurssit LI3 – LI5 arvioidaan arvosanalla 4-10. Paikalliset liikuntakurssit LI6 – LI12 arvioidaan 5-merkinnällä (suoritettu).

Pakolliset kurssit

Pakollisilla kursseilla syvennetään peruskoulussa opittuja liikuntataitoja ja -tietoja sekä annetaan mahdollisuus tutustua monipuolisesti erilaisiin liikuntamuotoihin ja lajeihin. Opetus tukee opiskelijoiden toimintakykyä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvua osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävän liikunnan harrastamiseen ja liikkuvan elämäntavan omaksumiseen.

LI1 Energiaa liikunnasta (pakollinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä.
- harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan
- saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti
- saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä

Keskeiset sisällöt

- liikunnallisten perustaitojen soveltaminen opiskeluympäristön liikuntamahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen
- fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntamuodoissa ja -lajeissa

LI2 Aktiivinen elämäntapa (pakollinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisien istumisen välttämisestä
- saa tukea liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen

Keskeiset sisällöt

- liikunnan perustaitojen soveltaminen
- hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta
- lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi ja testaus

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Syventävien kurssien tavoitteena on harjoittaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä edistävää liikuntaa, kehittää vastuun ottamista omasta ja yhteisestä toiminnasta sekä saada myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, koetusta liikunnallisesta pätevyyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Opettaja tarkentaa syventävien kurssien sisällöt yhdessä opiskelijaryhmän kanssa.

LI3 Terveyttä liikkuen (syventävä)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa edistää liikunnan avulla omaa terveyttään ja toimintakykyään
- tuntee terveyttä edistävän liikunnan periaatteet käytännössä
- seuraa ja osaa kehittää omia fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan

Keskeiset sisällöt

- terveyttä edistävä liikunta
- fyysiseen toimintakykyyn liittyvien taitojen ja tietojen syventäminen
- oman liikuntaohjelman suunnittelu ja toteutus (teknologiaa hyödyntäen)
- Opiskelijoiden yhdessä suunnittelemat lajikokeilut (keilaus, jousiammunta, golf, curling jne.)

LI4 Yhdessä liikkuen (syventävä)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kokea liikunnan avulla sosiaalista yhteenkuuluvuutta

Keskeiset sisällöt

- Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijoiden yhteistoiminnallisia liikuntaharrastuksia sekaryhmissä. Kurssin keskeisenä sisältönä ovat ”vanhat tanssit”- tapahtumat.

LI5 Hyvinvointia liikkuen (syventävä)

Kurssin monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyuden ja kehollisen ilmaisen kokemuksia.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tukea jaksamistaan ja opiskeluvireyttään liikunnan avulla
- löytää liikunnasta hyvinvointia tukevia tekijöitä

Keskeiset sisällöt

- pyritään monipuolisen ja vaihtelevan palloiluohjelman avulla kohottamaan fyysistä kuntoa ja psyykkistä hyvinvointia
- treenataan tavoitteellisesti oman kunto-ohjelman mukaan
- rentouttavat ja elämykselliset liikuntakokemukset
- Kurssi voidaan toteuttaa palloilukurssina (KAU) tai treeni-kurssina (WAC)

Paikalliset soveltavat kurssit

LI6 Kuntosalikulssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoja ja kokemuksia lihaskunnan harjoittamisesta monipuolisesti

Keskeiset sisällöt

- monipuolinen lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- henkilökohtaisen kuntosaliohjelman suunnittelu ja toteutus
- kunto-ominaisuuksien arvioinnin avulla opiskelijoille annetut ohjeet
- omatoimiseen lihaskuntoharjoitteluun teknologiaa hyö-

dyntäen

Kurssi voidaan toteuttaa fitness ja hyvinvointikurssina(WAC) tai kuntosalikurssina (KAU) (fitness ja hyvinvointikurssilla sisältö painottuu kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen liikunnan, rentoutumisen ja ravintoasioiden kautta)

L17 Mailapelikurssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ja syventää eri mailapelin sääntötuntemusta ja lajitekniikkaa
- kehittää lajikuntoaan

Keskeiset sisällöt

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen mailapeleissä. Liikunnan perustaitojen soveltaminen oppilaiden kanssa yhdessä valitsemien mailapeliin (salibandy, sulkapallo jne.)muodossa

L18 Talviliikuntakurssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kokee liikunnallista pätevyyttä ryhmälle sopivien talviliikuntaharrastusten parissa
- edistää talviliikuntalajien avulla omaa terveyttään ja toimintakykyään

Keskeiset sisällöt

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen talviliikuntalajien perustekniikoiden harjoittelussa
- opiskelijoiden kanssa yhdessä suunniteltavat ja toteutettavat talviliikuntalajit (jäähiekkö ja muut jääpelit, curling ja hiihto/laskettelu)

L19 Liikunnan projektikurssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä
- edistää omaa fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään

Keskeiset sisällöt

Kurssi suoritetaan edustamalla koulua erilaisissa joukkuepeleissä (esim. jalkapallo, salibandy ja lentopallo) tai tanssiesityksen suunnittelulla ja toteutuksella koulun juhlissa

L10. Tanssikurssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittaa tanssitaitoaan laaja-alaisesti

- kehittää rytmitajuun ja improvisaatiotaitojaan monipuolisesti

Keskeiset sisällöt

- tanssin eri lajeihin tutustuminen
- ryhmän yhteisen tanssiesityksen suunnittelu ja toteutus

L11 Liikunnan lukiodiplomi LILDO4 (valtakunnallinen soveltava)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisen liikunnan merkitystä elämässään
- kehittää samalla fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan ja yhteistyökykyään

Keskeiset sisällöt

- liikuntakykyystestit
- liikuntatutkimus
- erityisosaamisen osoittaminen omassa liikuntalajissa
- harrastuneisuus portfolion muodossa tehtävän itsearviointin muodostamassa kokonaisuudessa

L12 Rentoutuskurssi (paikallinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää opiskeluvireytään rentouttavien ja elämäksellisten liikuntakokemusten kautta
- löytää itselleen parhaiten sopivan rentoutumistavan

Keskeiset sisällöt

- erilaisten rentoutusmenetelmien (esim. mielikuvarentoutus, jooga, hieronta, venyttely, syvärentoutus ja shiatsu) harjoittelu
- tutustuminen rentoutumisen teoriaan

KOTITALOUS

Arjen taidot KO1

Kurssilla opiskellaan kotitalouden arjentaitoja itse tehden ja suunnitellen omaa elämään liittyviä asioita. Kursin tarkoituksena on harjaannuttaa käden taitoja, oppia työmenetelmiä ja pystyä itsenäiseen kotitaloudelliseen ajatteluun. Kurssin sisältöinä on ruoanvalmistus, kodin arki ja juhla sekä itsenäiseen elämään valmistautuminen. Materiaalimaksu 25 e.

Matka ruokakulttuureihin KO2

Kurssilla opiskellaan erilaisia ruokakulttuureja ja tutustutaan eri maiden ruokiin, valmistusmenetelmiin ja raaka-aineisiin. Kurssilla valmistetaan ruokaa kunkin maan ruokakulttuuriin liittyvää ruokaa ja saadaan tietoa erimaiden kulttuurista. Materiaalimaksu 25 e.

KO3 (valtakunnallinen soveltava)

Kotitalouden lukiodiplomi DO1 (valtakunnallinen soveltava)

Lukiodiplomin kurssin perustana on lukioaikainen kotitalouden opiskelu, joka on kuitenkin vähintään kahden lukiohistorian mittainen. Kurssi suoritetaan itsenäisesti ja se on 38 tunnin mittainen soveltavakurssi, joka muodostuu lukiodiplomityöstä ja esseestä. Kotitalouden lukiodiplomin suorittamisen tarkoituksena on kotitalouden keskeisten sisältöalueiden hahmottaminen, prosessiomaisen oppimisen vahvistamisen sekä oman elämän kehittäminen.

TIETOTEKNIikka

AT1 Lukiolaisen tietotekniikka

Tällä kurssilla kerrataan ja täydennetään toimisto-ohjelmien käyttötaitoja. Kurssi on peruskurssi, joka keskittyy dokumenttien oikeaoppiseen rakentamiseen (kirjoita, merkitse dokumentin rakenne tyyliellä ja muotoile tyylien avulla). Kurssilla tulevat tutuksi Microsoftin tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgraafikkaohjelmat sekä avoimen lähdekoodin LibreOffice, joka tulee lukiolaiselle vastaa sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa. Toinen pääteema on tiedon visualisointi perinteisen taulukkolaskentaohjelman graafien sekä sekä modernien tietovirtojen avulla. Lisäksi opitaan tiedon upottamista ja linkittämistä eri ohjelmien sekä järjestelmien välillä.

Jos ongelmanasi tekstinkäsittelyssä on mielivaltaisesti dokumentissa hyppivät kuvat ja kappaleet sekä haasteet pitkän tekstin keskitetyssä muotoilussa, niin tämä on kurssi sinulle erittäin suositeltava.

Tämä kurssi antaa hyvät valmiudet lukiossa tarvittaviin tietotekniikan perustaitoihin ja digitaalisen yo-kokeen suorittamiseen.

Kurssin aikana jokainen opiskelija suorittaa myös Tiek:n hallinnoiman tietokoneen käyttäjän @-ajokortista seuraavat moduulit

- tekstinkäsittely
- taulukkolaskenta

Opiskelija voi halutessaan täydentää suoritustaan @-ajokortiksi suorittamalla seuraavat moduulit

- laitteen ja tiedon hallinta
- internet ja sähköposti
- Numeroarviointi.

AT2 Ohjelmointi

Kurssi on ohjelmoinnin peruskurssi, jossa tutustutaan koodauksen peruskäsitteisiin sekä ajattelumalliin. Kurssilla keskeytämme ohjelmoinnin tärkeimpään taitoon eli kykyyn purkaa ongelma pieniin osiin ja muotoilla siitä algoritmi. Kurssin suorittaminen ei edellytä aikaisempaa ohjelmointikokemusta. Riittää, että olet kiinnostunut ymmärtämään, miten tietokoneetta komennetaan. Kurssilla käytetään JavaScript-ohjelmointikieltä tms. Kurssilla tehdään pienimuotoisia ohjelmointiprojekteja.

Numeroarviointi.

AT3 Soveltava ohjelmointi (Arduino)

Kurssilla tutustutaan sulautettujen järjestelmien ohjelmointiin sekä robotiikan perusteisiin. Perusideana on ohjelmoida esimerkiksi liiketunnistimen mukaan reagoiva valaistus tai vaikkapa led-seinä, jonka teksti reagoi ulkolämpötilaan. Työkäluuna toimii suosittu Arduino -mikro-ohjain ja siihen liitetyt anturit. Tutustumme myös esineiden internettiin (Internet of Things, IoT) ja sen keskeisiin periaatteisiin.

Kurssilla tehdään pieniä harjoitustöitä ja loppuprojekti. Harjoitukset valitaan kurssilaisten toivomuksien mukaan (esim. ohjelmoidaan midi-koskettimistolla soitettava oma syntetisaattori).

Esitietoina opiskelijan olisi hyvä hallita ohjelmoinnin peruskäsitteet. Tätä tärkeämpää olisi omata vastaanottava mieli ja paljon hulluja visiota, mitä laitteistolla voisi tehdä. Numeroarviointi.

AT4 Peliohjelmointi

Miten pelejä tehdään? Mikä on peliäly? Voisiko minä tehdä pelin? Kurssilla opitaan tärkeimpiä modernin tietokonepelin tekemiseen tarvittavia periaatteita. Kurssilla tehdään siis pelejä. Aloitamme matopelistä ja päädyimme 2D-ampumapeliin. Pelikehitysalustana käytetään Unity3D:tä (<http://unity3d.com/>) tai vastaavaa.

Kurssille ovat tervetulleita koodauksesta, käsikirjoittamisesta, grafiikasta ja äänestä kiinnostuneet opiskelijat. Kursin lopputyöpelit tehdään ryhmässä.

Esitietoina vaaditaan AT2 tai vastaavat tiedot. Numeroarviointi.

TEKSTIILITYÖ

TS1 (soveltava)

Tekstiilityön taidot hyödyksi ja harrastukseksi

- Kurssin tavoitteena on soveltaa ja syventää peruskoulussa opittuja tekstiilityön taitoja, tietoja ja tekniikoita
- Kurssilla pohditaan käsityön tekemistä prosessina alkumielikuvasta valmiiseen tuotteeseen asti
- Kurssilla perehdytään nuoren kodin tekstileihin, niiden valmistamiseen ja huoltamiseen
- Kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vapaavalintainen tekstiilituote tekijän omista lähtökohdista
- Oppilaat hankkivat kurssilla tarvitsemansa tekstiilimateriaalit itse

TERVEYSTIETO

Suoritusohjeet ja arviointi

Pakollinen kurssi 1, syventävät kurssit 2-3, soveltava kurssi 4 TE1, TE2 ja TE3 kurssit arvioidaan arvosanalla 4 -10. TE4 kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

TE1 (pakollinen)

Terveyden perusteet

pakollisella kurssilla syvennetään perusopetuksen aikana opittua terveysosaamista ja ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi opitaan tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisössä ja ympäristössä. Keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen sekä mielenterveyden suojaaminen.

TE2 (valtakunnallinen syventävä)

Ihminen ympäristö ja terveys

Kurssilla tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavaroina. Keskeistä on myös tarkastella perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia toimintakykyyn.

TE3 (valtakunnallinen syventävä)

Terveyttä tutkimassa

Kurssilla luodaan kokonaiskuva terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista. Lisäksi vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa. Kurssilla harjoitellaan tutkielman tekoa.

TE4 (paikallinen soveltava kurssi)

Abikurssi

Kurssilla valmistaudutaan terveystiedon yo-kokeeseen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollinen kurssi 1, syventävät 2-3
- terveystiedon opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää työ- ja toimintakyvyn, turvallisuuden sekä sairauksien ehkäisyn ja terveyden edistämisen merkityksen

TE3 (valtakunnallinen syventävä)

Terveys ja tutkimus

- kurssin sisältö muodostuu terveyskäytännön ja koettun terveyden tutkimisesta: fyysisen ja psyykkisen työ- ja toimintakyvyn mittaaminen, työ hyvinvointi ja siihen vaikuttavat tekijät
- lisäksi tutustutaan terveydenhuollon ja hyvinvointipalvelujen käytäntöihin
- kurssilla arvioidaan myös terveystottumuksia ja tehdään pienimuotoisia tutkimuksia

TE4 (soveltava)

Abikurssi

- kurssin tavoitteena on terveystiedon yo-kokeeseen valmistautuminen
- TE1-TE3- kurssien sisältöjen kertaus ja syventäminen
- arvioidaan suoritusmerkinnällä

OPINTO-OHJAUS

Tavoitteet

- lukio-opiskelun käytänteiden ja opiskelutaitojen oppiminen
- harjaantuminen suunnitelmallisuuteen ja itsearviointiin
- elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen kehittäminen
- perehtyminen jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämätaidot

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssisuoritus edellyttää osallistumista oppitunneille, infotilaisuuksiin sekä annettujen tehtävien tekemistä
- OPI-kurssi on kaikille pakollinen kurssi ensimmäisen vuoden ensimmäisessä jaksossa
- pakollisiin kurseihin sisältyy myös RO-tuokiot sekä henkilökohtaiset ja pienryhmäohjaukset
- tutor-kurssille on erillinen haku
- kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

OPI (pakollinen)

Minä opiskelijana

- lukio-opintojen rakenne ja käytänteet
- oppiminen ja opiskelutaidot
- TVT-taidot
- itsetuntemus ja elämänhallinta
- omien toimintamallien ja vahvuuksien tunnistaminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen

OP2(pakollinen)

Jatko-opinnot ja työelämä

- jatko-opintomahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla
- työelämä tietous, muuttuva ja monimuotoinen työelämä
- yrittäjyys
- työelämä- ja työnhakutaidot
- työelämään ja jatko-opintoihin tutustuminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

OP3 (paikallinen soveltava)

Tutor-kurssi

- ryhmänohjaus ja vertaistuki
- ongelmanratkaisu ja vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen
- markkinointi ja viestintä

Kurssin suorittaminen edellyttää opiskelijalta aktiivisuutta, halua sitoutua toimintaan koko lukuvuodeksi ja valmiutta käyttää siihen myös oppituntien ulkopuolista aikaa

OP4 (paikallinen soveltava)

LUE Lukemisen ja kirjoittamisen taitojen kehittäminen

- erillaiset oppimistyylit ja opiskelustrategiat
 - eri oppiaineiden opiskelustrategiat
 - rentoutuminen, motivaatio ja oppimisasenne
 - kokeisiin valmistautuminen
- Halukkaitte tehdään kurssin aikana luki-testi.

TEEMAOPINNOT

Teemaopinnot ovat eri tiedonaloja yhdistäviä opintoja. Teemaopintojen keskeisenä tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia usean eri oppiaineen tietojen ja taitojen yhdistämiseen ja soveltamiseen. Teemaopinnot ovat valtakunnallisia, valinnaisia kursseja. Kukin lukio tarjoaa kursseista omien suunnitelmien pohjalta muokatut sisällöt.

Opetuksen tavoitteet

- etsii eri tieteen- ja taiteenalojen keskeisten käsitteiden ja näkökulmien välisiä yhteyksiä ja muodostaa niiden pohjalta kokonaisuuksia
- hahmottaa ongelmia, ilmiöitä tai kysymyksiä sekä innostuu etsimään niihin ratkaisuja yksin ja yhteistyössä muiden kanssa
- hyödyntää eri aloilta hankkimiaan tietoja ja taitoja
- hakee informaatiota eri lähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta
- soveltaa osaamistaan ja kehittää tieto- ja viestintäteknologisia taitojaan käytännön toiminnassa
- työskentelee tavoitteellisesti ja toimii rakentavasti ryhmän jäsenenä.

Arviointi

Teemaopintojen arviointi perustuu opiskelijan taitoihin hakea tietoa, arvioida ja soveltaa sitä sekä tuottaa luotettavien lähteiden pohjalta jäsentyneitä kokonaisuuksia. Olennaisia arvioinnin kohteita ovat opiskelijan taidot arvioida kriittisesti tietolähteitä sekä ymmärtää eri tietojen ja taitojen välisiä yhteyksiä. Työskentelyn arviointi kohdistuu sen tavoitteellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen. Opiskelijoille annetaan ohjaavaa palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista sekä työvälineiden käytöstä. Teemaopintojen arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

TO1 Monitieteinen ajattelu

Kurssin tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi. Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonala laajemmissa kokonaisuuksissa. Kurssin aikana opiskelijat kehittävät kriittistä ja luovaa ajatteluaan itsenäisesti ja yhteistoiminnassa muiden kanssa.

Lukiomme tarjoama kurssi keskittyy futurologiaan eli tulevaisuudentutkimukseen. Tulevaisuudentutkimus on monitieteinen ja tieteiden välinen tiedonala, jonka päätehtävä on kartoittaa jonkin ilmiön mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuksia. Vastuuolettajana kurssilla on Melissa Paakkänen.

TO2 Tutkiva työskentely teknologialla

Tieto- ja viestintäteknologian kurssin tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa johonkin ilmiöön tai aihepiiriin liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen. Samalla hän kehittää

osaamistaan tieto- ja viestintäteknologiansa. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija saa tilaisuuksia oppiainerajat ylittävään työskentelyyn ja yhteistyöhön.

Lukiomme tarjoama kurssi keskittyy matemaattiseen mallintamiseen. Kurssin tavoitteena on tarjota oppilaille mahdollisuuksia hahmottaa matemaattisten menetelmien merkitystä ilmiöiden mallintamisessa. Kurssin tarkoituksena on syventää opiskelijoiden matemaattisia ja tietoteknisiä taitoja, oppia huomaamaan matematiikan menetelmien käytökelppoisuus sekä ymmärtää tieteellisen tiedon rakentumista matematiikan avulla. Kurssi antaa myös valmiuksia hyödyntää sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa käytettyjä ohjelmia. Kurssin vastuuolettajana on Matti Ala-aho.

TO3 Osaaminen arjessa

Kurssin tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden koulussa hankkiman osaamisen ja arkielämän välistä yhteyttä. Tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja kehittää työelämässä tarvittavaa osaamista koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä. Lukiomme tarjoama kurssi keskittyy yhteistyöhön ja hyvän-keveysyhteen alueellisenä yhteistyönä. Kurssi toteutuu suurelta osaltaan käytännön toimimisena lähialueen järjestöjen, laitosten ja muiden yhteistyötahojen arjessa. Kurssin vastuuolettajana toimii Kati Wackström.

Anton Aaltonen 17a

OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2018 – 2019

HUOM: Kaikista kirjoista uusin painos ja suositellaan ehdottomasti hankkimaan e-kirjat!

Aine, tekijät, kirjan nimi (kustantaja)

Äidinkieli

kurssi 1 (pak) Haapala ym. Särämä - Suomen kieli ja kirjallisuus (OTAVA 2016) ja Särämä

Tehtäviä 1

kurssi 2 (pak) Särämä Tehtäviä 2

kurssi 3 (pak) Särämä Tehtäviä 3

kurssi 4 (pak) Särämä Tehtäviä 4

kurssi 5 (pak) Särämä Tehtäviä 5

kurssi 6 (pak) Särämä Tehtäviä 6

kurssi 7 (syv) Sovitaan kurssin alussa.

kurssi 8 (syv) Särämä Tehtäviä 8

kurssi 9 (syv) Särämä Tehtäviä 9

kurssit 10-13Ei kirjaa

A1-englanti

kurssi 1 (pak) Insights 1 (OTAVA)

kurssi 2 (pak) Insights 2

kurssi 3 (pak) Insights 3

kurssi 4 (pak) Insights 4

kurssi 5 (pak) Insights 5

kurssi 6 (pak) Insights 6

kurssi 7 (syv) Insights 7

kurssi 9 (syv) Abilities (OTAVA)

Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Koko lukion A -englantia varten Grammar rules + Key (OTAVA).

Kirja on suositeltava, mutta ei pakollinen.

A1-ruotsi

kurssi 1 (pak) Koivunen, Riissanen ym. Inne 1, uusin painos (FINN LECTURA)

kurssi 2 (pak) Inne 2, uusin painos

kurssi 3 (pak) Inne 3, uusin painos

kurssi 4 (pak) Inne 4, uusin painos

kurssi 5 (pak) Inne 5, uusin painos

kurssi 6 (pak) Inne 6, uusin painos

kurssi 7 (syv) Inne 7

kurssi 8 (syv) Inne 8

kurssi 9 (syv) Inne! 5/6

kurssi 10 (syv) Precis 1 (Sanoma Pro)

A1-ranska

kurssi 1 (pak) Ei oppikirjaa

kurssi 2 (pak) Escalier 3 (Sanoma Pro). Uusi OPS

kurssi 3 (pak) Escalier 3

kurssi 4 (pak) Escalier 4 uusi OPS

kurssi 5 (pak) Abiranska (OTAVA)

kurssi 6 (pak) Escalier 4

kurssi 7 (syv) Ei oppikirjaa

kurssi 8 (syv) Communication progressive du francais (Niveau intermédiaire A2-B1) Clé

kurssi 9 (syv) Abiranska (OTAVA)

koko lukion A-ranskaa varten Systématique -kielioppi (Opetushallitus)

A1-saksa

kurssi 1 (pak) Genau 1 (Sanoma Pro)

kurssi 2 (pak) Genau 2

kurssi 3 (pak) Magazin 6 (OTAVA)

kurssi 4 (pak) Genau 4

kurssi 5 (pak) Genau 6

kurssi 6 (pak) Genau 3

kurssi 7 (syv) Ilmoitetaan myöhemmin.

kurssi 8 (syv) Genau 7-8

Kurssi 9 (syv) Genau 7-8

DSD -kurssit: materiaali koululta

B1-ruotsi

kurssi 1 (pak) Blom ym.: Fokus 1 (OTAVA)

kurssi 2 (pak) Fokus 2

kurssi 3 (pak) Fokus 3

kurssi 4 (pak) Fokus 4

kurssi 5 (pak) Fokus 5

kurssi 6 (syv) Fokus 6

kurssi 7 (syv) Fokus 7
kurssi 8 (syv) Appel ym.: Precis 1 (Sanoma Pro)
kurssi 9 (syv) Fokus 5

B2-saksa

Kurssi 3Magazin.de 3 (OTAVA)
Kurssi 4Magazin.de 4
Kurssi 5Magazin.de 5
Kurssi 6 Magazin.de 6
Kurssi 7Magazin.de 7
Kurssit 8Magazin.de 8
Kurssi 9Ilmoitetaan myöhemmin.

B2-ranska

kurssi 3 (syv) J' aime 2 (OTAVA)
kurssi 4 (syv) "
kurssi 5 (syv) Escalier 3 (Sanoma Pro uusi OPS)
kurssi 6 (syv) "
kurssi 7 (syv) Escalier 4 (Sanoma Pro uusi OPS)
kurssi 8 (syv) Escalier 4 (Sanoma Pro uusi OPS)
kurssi 9 (syv) Abiranska (OTAVA)
kurssi 10 (syv) Communication progressive du francais
(Niveau intermédiaire A2-B1) Clé

B3-saksa

kurssi 1 (pak.johdanto)Haapala ym. Plan D 1-2 (Sanoma Pro)
kurssi 2 (pak.johdanto) "
Kurssista 3 lähtien ks. B2 -saksa, kurssi 3.

B3-ranska

kurssi 1 (pak.johdanto) J' aime 1 (OTAVA)
kurssi 2 (pak.johdanto) "
kurssista 3 lähtien ks. B2 -ranska

B3-espanja

kurssi 1 (syv)Kurki ym.: Buenas Migas 1 (OTAVA)
kurssi 2 (syv) "
kurssi 3 (syv) "
kurssi 4 (syv)Buenas Migas 2
kurssi 5 (syv) "
kurssi 6 (syv) "
kurssi 7 (syv)Buenas Migas 3
kurssi 8 (syv) "
kurssi 9 (syv) "

Matematiikka (yhteinen)

kurssi 1 (pak)Yhteinen tekijä (Sanoma Pro)
Matematiikka (pitkä)
kurssi 2 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 2 (Sanoma Pro)
kurssi 3 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 3
kurssi 4 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 4
kurssi 5 (pak)Tekijä – Pitkä matematiikka 5
kurssi 6 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 6, Pyramidi 6 (Sanoma Pro)
kurssi 7 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 7
kurssi 8 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 8
kurssi 9 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 9
kurssi 10 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 10
kurssi 11 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 11
kurssi 12 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 12
kurssi 13 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 13
kurssi 14 (syv)(ei oppikirjaa)
kurssi 15 (syv) (ei oppikirjaa)
kurssi 16 (syv) "

Matematiikka (lyhyt)

kurssi 2 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 2 (Sanoma Pro)
kurssi 3 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 3
kurssi 4 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 4
kurssi 5 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 5
kurssi 6 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 6
kurssi 7 (syv) Tekijä – Lyhyt matematiikka 7
kurssi 8 (syv) Tekijä – Lyhyt matematiikka 8
kurssi 9 (syv)Ilmoitetaan myöhemmin.

Kaikille mat. luonnontieteellisille aineille yhteinen taulukkokirja:

MAOL: Maol- taulukot (OTAVA) tai
Ranta-Tiilikainen: Lukion taulukot (WSOY)

Biologia

kurssi 1 (pak)Bios 1 (Sanoma Pro)
kurssi 2 (pak) Bios 2
kurssi 3 (syv) Bios 3
kurssi 4 (syv) Bios 4
kurssi 5 (syv) Bios 5
Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Maantiede

kurssi 1 (pak) Manner 1 (OTAVA)

kurssi 2 (syv)Manner 2
kurssi 3 (syv) Manner 3
kurssi 4 (syv) Manner 4
Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Fysiikka

kurssi 1 (pak.) Lehto ym.: Fysiikka 1 (Sanoma Pro)
kurssi 2 (syv) Fysiikka 2
kurssi 3 (syv) Fysiikka 3
kurssi 4 (syv) Fysiikka 4
kurssi 5 (syv) Fysiikka 5
kurssi 6 (syv) Fysiikka 6
kurssi 7 (syv) Fysiikka 7
kurssi 8 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.
kurssi 9 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.
kurssi 10 (syv)Kirja sovitaan kurssin alussa.

Kemia

kurssi 1 (pak) Mooli 1 (OTAVA), uusin painos
kurssi 2 (syv) Mooli 2, uusin painos
kurssi 3 (syv) Mooli 3
kurssi 4 (syv) Mooli 4
kurssi 5 (syv) Mooli 5
kurssi 6 (syv) Abikemia
kurssi 7 (sov)Ei oppikirjaa

Uskonto (lut.)

kurssi 1 (pak) Hietämäki ym. Aava. Lukion uskonto 1 (Edukustannus)
kurssi 2 (pak) Aava. Lukion uskonto 2
kurssi 3 (syv)Hanki ym.: Verso 3 – Maailman uskontoja (Sanoma Pro)
kurssi 4 (syv) Valo IV-VI (Otava)
kurssi 5 (syv) "
kurssi 6 (sov) "

Uskonto (ort.)

kurssit 1-2 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa. Uusi OPS.
kurssit 3-6 (syv) Materiaali sovitaan kurssin alussa.

ET

kurssi 1 (pak) Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu (Tabletkoulu)
kurssi 2 (pak) Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä (Tabletkoulu)
kurssi 3 (syv) Ei oppikirjaa

kurssi 4 (syv) "
kurssi 5 (syv) "
kurssi 6 (syv) "

Filosofia

kurssi 1 (pak) Idea 1. Johdatus filosofiaan. (OTAVA)
kurssi 2 (pak) Idea 2. Etiikka.
kurssi 3 (syv) Idea 3. Yhteiskuntafilosofia.
kurssi 4 (syv) Idea 4. Tieto, tiede ja todellisuus.
kurssi 5 (syv) Haapala ym. Taide ja kauneus - johdatus estetiikkaan (KIRJAPAJA)
kurssi 6 (sov)Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa.

Psykologia

kurssi 1 (pak) Skeema 1 (Edita)
kurssi 2 (syv) Skeema 2
kurssi 3 (syv) Skeema 3
kurssi 4 (syv) Skeema 4
kurssi 5 (syv) Skeema 5
kurssi 6 (sov) Sovitaan kurssin alussa.
kurssi 7 (sov) Sovitaan kurssin alussa.

Historia

kurssi 1 (pak)Historia ajassa 1 (Sanoma Pro)
kurssi 2 (pak)Historia ajassa 2
kurssi 3 (pak)Historia ajassa 3
kurssi 4 (syv)Historia ajassa 4
kurssi 5 (syv)Historia ajassa 5
kurssi 6Historia ajassa 6

Yhteiskuntaoppi

kurssi 1 (pak)Jokaisen yhteiskunta (Sanoma Pro)
kurssi 2 (pak)Jokaisen talous (Sanoma Pro)
kurssi 3 (pak)Jokaisen maailma (Sanoma Pro)
kurssi 4 (syv)Jokaisen oikeustieto (Sanoma Pro)

Terveystieto

kurssi 1 (pak) TERVE 1 – Terveyden perusteet (Sanoma Pro)
kurssi 2 (syv) TERVE 2 – Ihminen, ympäristö ja terveys
kurssi 3 (syv) TERVE 3 – Terveyttä tutkimassa

Kuvataide

kurssit 1-10 Töyssy, Vartiainen: Kuvataide (Sanoma Pro),
kirja vapaaehtoinen

OULUNKYLÄN YHTEISKOULUN LUKIO		Hakutoive n:o	1.	2.	3.	4.	5.
OPINTO-OHJELMAN VALINTAKORTTI 2018 - 2019		<i>(ympyröi valintasi, jos olet uusi hakija!)</i>					
Nimi:		Aloitusvuosi/ryhmä:					
Peruskoulu:		Henkilötunnus:					
		Puh:					

PAKOLLISET SYVENTÄVÄT SOVELTAVAT 47 kurssia (lyhyt matem.) / 51 kurssia (pitkä matem.)
ks.kortin kääntöpuoli
ks.kortin kääntöpuoli

LUKION KOKEISIIN LIITTYVIÄ OHJEITA

Sähköiseen kokeeseen saavutaan viimeistään klo 9.15.

Koeaika on normaalisti klo 9.30 – 12.30, mutta voi olla opettajan kanssa sovittuna myös pidempi. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.30 alkaen.

Luokkaan mennessä jokainen opiskelija jättää laukun, matkapuhelimen, älykellon ym. laitteet luokan etuosaan. Kokeen aikana ei saa käydä avaamassa laukua eikä poistua luokasta, ennen kuin koe on valmis. Kaikkiin vastauspapereihin kirjoitetaan oma nimi ja paperit jätetään valvojalle.

Kokeessa saa olla mukana vain omat kirjoitusvälineet. Kurssikohtaisesti kokeessa saa olla mukana myös laskin ja taulukkokirja. Sähköisissä kokeissa käytetään ensisijaisesti omaa tietokonetta.

Opiskelijan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta. Tarvittaessa opiskelijan on selvitettävä tyhjennysmenetelmä kokeen valvojalle. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta opiskelijalta.

Kokeissa sallitut taulukkokirjat:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinno
- Ranta - Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia. Tämä koskee myös sellaisia tietoja, jotka sisältyvät toisiin sallittuihin taulukkokirjoihin. (YTL:n ohjeet 9.2.2017)

Koetuotos on opiskelijan itsenäinen suoritus, ellei kurssin opettaja anna muunlaisia ohjeita.

Vilpistä kokeessa ja sen yrityksestä aiheutuu seuraavat seuraamukset:

- kurssin koevastaus ja koko kurssi hylätään sekä opiskelija saa kirjallisen varoituksen
- toistuvassa ja törkeässä tapauksessa voi seurata asian vieminen johtokuntaan ja opiskelijan määräaikainen erottaminen koulusta

Nämä ohjeet on sovittu lukion opettajainkokouksessa lukion koetilaisuuksien sujuvan toiminnan ja kaikkien opiskelijoiden oikeusturvan takaamiseksi.

OPPIAINEET	1.vuosi			2.vuosi						3.vuosi			
Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2	3	4	5	6	7	9	10	8	9	11	12

KIELET	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
A-ruotsi	1	2	3		4	5	6		7	8	9			
A-englanti	1	2	3	10	4	5	6	7	8		7	9		
A-ranska	1	2	3		4	5	10			6	7**	8**	9	10
A-saksa	1	2	3		4	5	7	10		6	8	9	11	
B1-ruotsi	1	2	8		3	4	5	6		7	9			
B2-saksa	3	4			5	6	7			8	9	10	11	
B3-saksa	1	2	3	4	5	6	7			8	9	10	11	
B2-ranska	3	4			5	6	7			8	9	10	11	
B3-ranska	1	2	3	4	5	6	7			8	9	10	11	
B3-espanja	1	2	3		4	5	6			7	8	9		

MATEMATIIKKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
yhteinen	1														
lyhyt	2	3			4	5	6	7		8	9				
pitkä	2	3	4	11	14	5	6	7	8	12	15	9	10	13	16

LUONNONTIETEET	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Biologia	1	3			2	4	5	6		7		
Maantiede	1	2	3		4	5	6					
Fysiikka	1	2	3		4	5	6	9		7	8	10
Kemia	1	2			3	4	7			5	6	

MUUT REAALIAINEET	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Ev.lut.uskonto	1	3			2	5	6			4	6	
Ortod.uskonto	1	3			2	5				4	6	
Elämäkatsomustieto	1				2	3	4			5	6	
Filosofia	1	3			2	3	4	5		4	5	6
Psykologia	1	2			3	4	6			5	7	
Historia	1	4	5		2	3	7			6	8	
Terveystieto	1				2	3				4		
Yhteiskuntaoppi	1				2	3	4	6		5	6	

TAIDE- JA TAITOAINEET	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Teatteritaid	1	3			2	4							D08				
Musiikki	1	3	4**	8	11		2*	6	7	9	10	12	14	4**	13	D06	
Kuvataide	1	4	6	10			2*	3	5	7	8				9	11	D02
Liikunta	1	3	6	8	9		2	4	5	7	9	10			9	D04	12
Kotitalous	1						2								D01		
Käsityö							1										
Tietotekniikka	1	2					3	4									
Opinto-ohjaus	1	4					2	3	4						4		

TEEMAOPIINNOT	1	2	3
*) Musiikin 2.kurssi ja kuvataiteen 2.kurssi ovat vaihtoehtoisia **) Parillisina vuosina ***) Parittomina vuosina			
Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää: 1.vuosi - 30 kurssia 2.vuosi - 30 kurssia 3.vuosi - 15 kurssia			
yhteensä väh. 75 kurssia			

VALINNAT	1.vuosi	2.vuosi	3.vuosi
pakolliset kurssit yht.			
syventävät kurssit yht.			
paikalliset yht.			
kaikki kurssit yht.			

OYK

Oulunkylän yhteiskoulu